Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2025)0307

ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu rakendamine

Euroopa Parlamendi 27. novembri 2025. aasta resolutsioon ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu rakendamise kohta (2024/2108(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Liidu toimimise lepingut (ELi toimimise leping),

– võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelist kaubandus- ja koostöölepingut[1],

– võttes arvesse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingut (edaspidi „väljaastumisleping“)[2],

– võttes arvesse Windsori raamistikku[3], milles on loetletud liidu õiguse sätted, mida kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis seoses Põhja-Iirimaaga,

– võttes arvesse 19. mai 2025. aasta ühisavaldust, julgeoleku- ja kaitsepartnerlust ning ELi ja Ühendkuningriigi koostöö uuendatud tegevuskava käsitlevat ühisseisukohta,

– võttes arvesse 1998. aasta suure reede kokkulepet ja sellele

---

1 ELT L 149, 30.4.2021, lk 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2021/689(1)/oj.
2 ELT L 29, 31.1.2020, lk 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/withd_2020/sign.
3 Vt liidu ja Ühendkuningriigi poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepinguga asutatud ühiskomitees 24. märts 2023. aastal tehtud ühisdeklaratsioon nr 1/2023 (ELT L 102, 17.4.2023, lk 87).

järgnenud rakenduskokkuleppeid,

– võttes arvesse komisjoni 21. märtsi 2024. aasta aruannet Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu rakendamise ja kohaldamise kohta: 1. jaanuar – 31. detsember 2023 (COM(2024)0127),

– võttes arvesse komisjoni 4. aprilli 2025. aasta aruannet Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu rakendamise ja kohaldamise kohta: 1. jaanuar – 31. detsember 2024 (COM(2025)0149),

– võttes arvesse oma 2. aprilli 2025. aasta resolutsioone ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamist käsitleva 2024. aasta aruande kohta[4] ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamist käsitleva 2024. aasta aruande kohta[5],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. oktoobri 2021. aasta määrust (EL) 2021/1755, millega luuakse Brexitiga kohanemise reserv (Brexiti reservi määrus)[6],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2024. aasta määrust (EL, Euratom) 2024/2509, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid[7],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2023. aasta määrust (EL) 2023/657, millega kehtestatakse liidu õiguste kasutamise normid Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu ning ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu rakendamisel ja täitmise tagamisel[8],

– võttes arvesse oma 23. novembri 2023. aasta resolutsiooni ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu rakendamisraporti kohta[9],

– võttes arvesse ELi-Ühendkuningriigi parlamentaarse

---

4 ELT C, C/2025/4388, 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4388/oj.
5 ELT C, C/2025/4389, 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4389/oj.
6 ELT L 357, 8.10.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1755/oj.
7 ELT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
8 ELT L 83, 22.3.2023, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/657/oj.
9 ELT C, C/2024/4222, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4222/oj.

partnerlusassamblee kohtumisi ja seisukohti,

– võttes arvesse 19. märtsil 2025. aasta ühist valget raamatut „Euroopa kaitsevalmiduse 2030“ (JOIN(2025)0120),

– võttes arvesse oma 12. märtsi 2025. aasta resolutsiooni, mis käsitleb valget raamatut Euroopa kaitse tuleviku kohta[10],

– võttes arvesse Sauli Niinistö 30. oktoobri 2024. aasta aruannet „Safer together – strengthening Europe’s civilian and military preparedness and readiness“ (Ühiselt turvalisem – Euroopa tsiviil- ja sõjalise valmisoleku tugevdamine),

– võttes arvesse komisjoni 19. märtsi 2025. aasta ettepanekut võtta vastu nõukogu määrus, millega luuakse rahastamisvahend „Euroopa julgeolekumeetmed (SAFE) Euroopa kaitsetööstuse tugevdamiseks“ (COM(2025)0122),

– võttes arvesse 27. juuni 2023. aasta vastastikuse mõistmise memorandumit, millega luuakse ELi ja Ühendkuningriigi vahelise finantsteenuste regulatiivse koostöö raamistik, ning sellele järgnenud ELi ja Ühendkuningriigi ühise finantsregulatsiooni foorumi loomist,

– võttes arvesse Euroopa inimõiguste konventsiooni,

– võttes arvesse Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuuti,

– võttes arvesse Euroopa sotsiaalhartat,

– võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioone ja protokolle, eelkõige selle põhilisi vahendeid,

– võttes arvesse ÜRO 10. detsembri 1982. aasta mereõiguse konventsiooni, mida tuntakse ka Montego Bay konventsiooni nime all,

– võttes arvesse vahekohtu 28. aprilli 2025. aasta otsust Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu artikli 739 kohase vahekohtumenetluse kohta, milles käsitletakse Ühendkuningriigi otsust keelata tobiapüük[11],

– võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu artikli 8 lõike 1 punktiga p loodud sotsiaalkindlustuse koordineerimise

---

10 ELT C, C/2025/3151, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj.

11 Alaline Vahekohus, kohtuasi 2024-45, https://pca-cpa.org/en/cases/334/.

erikomitee 10. märtsi 2023. aasta otsust nr 1/2023 seoses sotsiaalkindlustusteabe elektroonilise vahetamisega andmete edastamiseks asutuste või kontaktasutuste vahel[12],

– võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu artikli 8 lõike 1 punktiga p loodud sotsiaalkindlustuse koordineerimise erikomitee 28. juuni 2023. aasta otsust nr 2/2023, millega määratakse finantseerimisasutus, kelle avaldatud viiteintressimäära kasutatakse viivise kindlaksmääramiseks ja kelle avaldatud viitekurssi kasutatakse vääringu konverteerimise vahetuskursi kindlaksmääramiseks, ning määratakse kindlaks kuupäev, mida tuleb võtta arvesse vääringu konverteerimise kursside kindlaksmääramisel[13],

– võttes arvesse kodukorra artiklit 55 ning esimeeste konverentsi 11. detsembri 2024. aasta otsuse (mis käsitleb algatusraportite koostamise loa andmise korda) artikli 1 lõike 1 punkti f ja 3. lisa,

– võttes arvesse eelarvekomisjoni, majandus- ja rahanduskomisjoni, tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, keskkonna-, kliima- ja toiduohutuse komisjoni, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni, siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni, kalanduskomisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamusi,

– võttes arvesse väliskomisjoni ja rahvusvahelise kaubanduse komisjoni raportit (A10-0226/2025),

A. arvestades, et EL ja Ühendkuningriik kui osa samast maailmajaost, mida ühendavad geograafiline lähedus, ühised väärtused ja strateegilised huvid, seisavad silmitsi sarnaste probleemidega, nagu kliimamuutused, kriitiline ja ebastabiilne ülemaailmne julgeolekukeskkond ning muutuv maailmakord, mida iseloomustavad sõda Euroopa maailmajaos ja reeglitel põhineva rahvusvahelise korra kiire lagunemine, mis avaldab meie ühiskonnale, majandusele ja julgeolekustruktuuridele tugevamat survet; arvestades, et see olukord suurendab vajadust tõhustada vastastikust koostööd välispoliitika ja kaitse valdkonnas; arvestades, et praegune geopoliitiline olukord ja ülemaailmsed probleemid näitavad, et kogu Euroopa julgeoleku, stabiilsuse ja heaolu tagamiseks on vaja ELi ja Ühendkuningriigi tihedamat koostööd; arvestades, et ELi ja Ühendkuningriigi tihedam koostöö, mis põhineb kaubandus- ja koostöölepingu pakutaval prognoositavusel ja struktuuril, on tähtsam kui kunagi varem, et kaitsta vastastikuseid huve ja suurendada

---

12 ELT L 91, 29.3.2023, lk 89, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/698/oj.

13 ELT L 179, 14.7.2023, lk 147, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/1460/oj.

vastupanuvõimet;

B. arvestades, et EL ja Ühendkuningriik on hiljuti näidanud üles uut poliitilist otsustavust teha koostööd ning olla jätkuvalt tugevad partnerid ülemaailmsete probleemide ja julgeolekuohtudega tegelemisel, sealhulgas ohu puhul, mida Venemaa kujutab kogu Euroopa maailmajao julgeolekule ja reeglitel põhinevale maailmakorrale; arvestades, et 2025. aasta märtsis teatas Ühendkuningriigi peaminister Keir Starmer hea tahte koalitsiooni loomisest, et suurendada koordineeritud toetust Ukrainale, et ta saaks kaitsta end Venemaa agressiooni eest nii kaua kui vaja;

C. arvestades, et Ühendkuningriigi ning ELi avatud ja seotud ühiskondade ja majanduse vastu korraldatakse üha enam jultunud hübriidkampaaniaid, sealhulgas küberründeid, välisriigist lähtuvat infoga manipuleerimist ja sekkumist, sabotaaži ja rändajate ärakasutamist;

D. arvestades, et 19. mail 2025 toimunud ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel kinnitasid mõlemad pooled taas oma poliitilist otsustavust teha tihedate ja usaldusväärsete partneritena koostööd ühiste ülemaailmsete probleemide lahendamisel; arvestades, et seda näitas kõige selgemalt julgeoleku- ja kaitsepartnerluse loomine ning partnerluses osalevate riikide jätkuv ja ühtne toetus Ukrainale selle kaitsmisel Venemaa agressiooni eest ning tervikliku, õiglase ja püsiva rahu taastamisel, sealhulgas tugevdatud julgeolekualaste kohustuste kaudu;

E. arvestades, et mitmepoolsus, reeglitel põhineva rahvusvahelise korra kaitsmine, rahu, demokraatia, õigusriik, inimõigused, turumajandus, kestlik areng ja vabakaubandus on nii ELi kui ka Ühendkuningriigi aluspõhimõtted; arvestades, et kaubandus- ja koostöölepinguga luuakse raamistik, mida saaks aja jooksul tõhustada, et saavutada ühised strateegilised ja majanduslikud eesmärgid; arvestades, et kaubandus- ja koostöölepinguga tagatakse vajalik õiguskindlus kaubanduse ja sujuva koostöö edendamiseks;

F. arvestades, et kaubandus- ja koostöölepingu alusel loodud juhtimisstruktuurid, sealhulgas partnerlusnõukogu ja muud ühisorganid, on toiminud tulemuslikult ning 2024. aastal peeti lepingu rakendamise jälgimiseks üle 35 koosoleku;

G. arvestades, et kaubandus- ja koostööleping hõlmab selliseid valdkondi nagu kaubandus, energeetika, kalandus, transport, õigus- ja õiguskaitsekoostöö ning sotsiaalkindlustuse koordineerimine, pakkudes mitmekesist ja terviklikku raamistikku ning tagades lepinguga hõlmatud valdkondades ausa konkurentsi ja võrdsed tingimused; arvestades, et ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel kinnitati mõlema poole uuendatud pühendumust ELi ja Ühendkuningriigi energiakoostööle, sealhulgas kava uurida

Ühendkuningriigi võimalust naasta ELi elektrienergia siseturule, et vähendada puhta energia kulusid ja parandada konkurentsivõimet;

H. arvestades, et kaubandus- ja koostöölepingu rakendamine võib toimida väärtusliku stiimulina, edendamaks koolitust, oskuste arendamist ja investeeringuid immateriaalsesse varasse, näiteks inimkapitali nii ELis kui ka väljaspool seda; arvestades, et tunnistatakse teadmiste vahetamise ja koostöö edendamise tähtsust üksikisikute oskuste parandamiseks, aidates seeläbi kaasa konkurentsivõimelisemale, kestlikumale ja kaasavamale tööjõule kogu maailmas;

I. arvestades, et kaubandus- ja koostööleping on esimene ELi allkirjastatud kaubandusleping, mis sisaldab olulise klauslina Pariisi kokkulepet; arvestades, et nii Ühendkuningriigi kui ka ELi liikmesriikide osalemine Euroopa inimõiguste konventsioonis on samuti lepingu oluline säte; arvestades, et kaubandus- ja koostööleping ei hõlma finantsteenuseid, rännet, programmi „Erasmus+“, välispoliitikat ega kaitset; arvestades, et 19. mail 2025 toimunud ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel määrati kindlaks peamised sammud nende lünkade täitmiseks;

J. arvestades, et kaubandus- ja koostöölepinguga pannakse mõlemale poolele kohustus austada põhiõigusi ja õiguspõhimõtteid, mis kajastuvad eelkõige Euroopa inimõiguste konventsioonis; arvestades, et Euroopa Inimõiguste Kohtu otsused on kogu Euroopa inimõiguste struktuuri oluline osa; arvestades, et 2024. aasta jaanuaris esitas Iirimaa Euroopa Inimõiguste Kohtule riikidevahelise kaebuse Ühendkuningriigi vastu seoses Põhja-Iirimaa konflikti (pärandi ja lepituse) 2023. aasta seadusega;

K. arvestades, et kaubandus- ja koostööleping ei sisalda välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika alase koostöö raamistikku; arvestades, et nii EL kui ka Ühendkuningriik on sellest ajast alates sõnaselgelt tunnistanud struktureeritud koostöö tähtsust ja lisaväärtust nendes sektorites, pidades eelkõige silmas praegust geopoliitilist olukorda; arvestades, et 19. mail 2025 toimunud ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumise tulemusel allkirjastati julgeoleku- ja kaitsepartnerlus, mis on oluline samm sellise koostöö ametlikuks muutmise suunas; arvestades, et tihedam koostöö nendes sektorites aitaks tugevdada Euroopa julgeolekut, vastupanuvõimet ja kõigi kodanike ühist heaolu, millest saadav kasu oleks tuntav ka väljaspool meie piire;

L. arvestades, et ELi liikmesriikidel on erinev sõja- ja julgeolekupoliitika, sealhulgas neutraalsuspoliitika; arvestades, et niisugust poliitikat tuleks austada;

M. arvestades, et Ühendkuningriik ja Prantsusmaa on ainsad Euroopa riigid, kellel on tuumarelv; arvestades, et tuumaheidutus on Euroopa kui maailmajao kaitsmisel otsustava tähtsusega; arvestades, et

Euroopa Parlament kinnitab veel kord oma täielikku toetust ELi ja selle liikmesriikide pühendumusele tuumarelvade leviku tõkestamise lepingule, mis on tuumarelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise korra nurgakivi; arvestades, et Euroopa Parlament rõhutab vajadust tagada ELi tugev ja konstruktiivne roll ülemaailmsetel normidel põhineva tuumarelvade leviku tõkestamise, relvastuskontrolli ja desarmeerimise struktuuri arendamisel ja tugevdamisel;

N. arvestades, et väljaastumisleping ning kaubandus- ja koostööleping moodustavad Ühendkuningriigi ja ELi suhete raamistiku; arvestades, et nii EL kui ka Ühendkuningriik on ratifitseerinud mõlemad lepingud ning need on rahvusvahelise õiguse alusel õiguslikult siduvad; arvestades, et ELi ja Ühendkuningriigi suhted peavad põhinema nende rahvusvaheliste kohustuste täielikul austamisel ja tulemuslikul elluviimisel;

O. arvestades, et Euroopa Parlament pöörab jätkuvalt erilist tähelepanu Ühendkuningriigis elavate ELi kodanike ja ELis elavate Ühendkuningriigi kodanike olukorrale; arvestades, et Ühendkuningriigi kodanike õiguste lepingu sõltumatu järelevalveasutus sai 1. jaanuarist kuni 30. juunini 2023 ELi ja Euroopa Majanduspiirkonna kodanikelt 79 kaebust[14]; arvestades, et enamik kaebusi on seotud elamisõigusega, eelkõige seoses Ühendkuningriigis elavate ELi kodanike püsielanikuks registreerimise programmi taotluste ning samuti pereliikme elamisloa taotluste pikkade ooteaegadega ja kõnealuse programmi pikale venivate halduslike läbivaatamistega, millele järgneb võrdse kohtlemise küsimus; arvestades, et 2024. aasta detsembris teatas Ühendkuningriigi kodanike õiguste lepingu sõltumatu järelevalveasutus, et Ühendkuningriigis elavate ELi kodanike püsielanikuks registreerimise programmi Põhja-Iirimaal esitatud taotluste tagasilükkamise määr on 21 %, mis on Ühendkuningriigis kõrgeim[15];

P. arvestades, et ELil on eriline vastutus tagada nii suure reede kokkuleppe järgimine kui ka rahu säilitamine Põhja-Iirimaal; arvestades, et kaubandus- ja koostöölepingu rakendamine on otseselt seotud väljaastumislepingu täieliku rakendamisega; arvestades, et selle täielik rakendamine viibis, samal ajal kui EL ja Ühendkuningriik leidsid ühised lahendused praktilistele probleemidele, mis tekkisid Brexitist tingitud Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokolli rakendamisel;

Q. arvestades, et 2023. aastal sõlmitud Windsori raamistikus

---

14 IMA, „Complaints to the IMA: 1 January 2023 – 30 June 2023“ (Kaebused Ühendkuningriigi kodanike õiguste lepingu sõltumatule järelevalveasutusele: 1. jaanuar 2023 – 30. juuni 2023).

15 IMA, „IMA focus on citizens’ rights in Northern Ireland“ (Ühendkuningriigi kodanike õiguste lepingu sõltumatu järelevalveasutus keskendub kodanike õigustele Põhja-Iirimaal).

käsitletakse mõningaid praktilisi probleeme, mis on tekkinud esimeste aastate jooksul Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokolli rakendamisel, ning luuakse suurem õiguskindlus, valmistades ette väljaastumislepingu ning kaubandus- ja koostöölepingu täielikku rakendamist Põhja-Iirimaal; arvestades, et Windsori raamistik hõlmab paljusid valdkondi, nagu demokraatlik valitsemistava, õigused, kaitsemeetmed ja võrdsed võimalused, kaubandus, toll, põllumajanduslik toidutööstus, ravimid, riigiabi, käibemaks ja aktsiisimaksud; arvestades, et suure reede kokkulepe on Iirimaa saarel toetanud rahu ja stabiilsust üle 25 aasta; arvestades, et tulevastel ELi ja Ühendkuningriigi läbirääkimistel tuleb täielikult austada Põhja-Iirimaa ainulaadset staatust, mida on tunnustatud protokollis ja Windsori raamistikus, tagamaks, et ühegi kokkuleppega ei seata seda saavutust ohtu; arvestades, et Ühendkuningriigi praegune valitsus on võtnud kohustuse eelmise valitsuse vastu võetud Põhja-Iirimaa konflikti seadus kehtetuks tunnistada ja asendada; arvestades, et praegune üleilmne kaubanduse ebastabiilsus avaldab Põhja-Iirimaale ainulaadset mõju selle erandliku positsiooni tõttu, mis tuleneb Brexitist, ning arvestades, et nii Ühendkuningriik kui ka EL peavad seda positsiooni kaubanduspoliitika kujundamisel arvesse võtma;

R. arvestades, et Windsori raamistiku sõlmimine 2024. aasta juulis koos Ühendkuningriigi peaministri lubadusega taastada Ühendkuningriigi suhted ELiga avasid ELi ja Ühendkuningriigi suhetes uue ja põhjaliku peatüki;

S. arvestades, et 19. mail 2025 toimunud ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel saavutati mõlema poole jaoks positiivseid tulemusi ja kinnitati veel kord nende poliitilist pühendumust partnerluse süvendamisele, sealhulgas strateegilise partnerluse kaudu; arvestades, et tippkohtumisel tehti edusamme mitmes küsimuses, sealhulgas sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete, noorte liikuvuse ja energiakoostöö valdkonnas;

T. arvestades, et ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumine pani aluse struktureeritumale ja tulevikku suunatud kahepoolsele tegevuskavale; arvestades, et selle tippkohtumise eesmärk oli tähistada korrapärase ja struktureeritud poliitilise dialoogi algust ning oodata on lisakohtumisi sellistes valdkondades nagu välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika, liikuvus, energeetika, kliima, teadusuuringud ja sisejulgeolek; arvestades, et komisjon on kinnitanud, et tippkohtumise eel peetud ettevalmistavad arutelud on osa laiemast ja jätkuvast protsessist, mille eesmärk on suurendada koostööd mitmes valdkonnas;

U. arvestades, et ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel võetud kohustused peaksid olema enamat kui lihtsalt poliitilised avaldused ning nendega peaksid mõistliku aja jooksul kaasnema ka konkreetsed ja õiguslikult siduvad kokkulepped ja tulemused nii ELi kui ka

Ühendkuningriigi, eelkõige nende kodanike ja ettevõtjate jaoks;

V. arvestades, et EL ja Ühendkuningriik peavad kohanema Atlandi-ülese julgeoleku muutuva olukorraga ning tugevdama koos teiste sarnaselt meelestatud partneritega oma suutlikkust nende muutustega tegeleda;

W. arvestades, et kaubandus- ja koostöölepingus nõutakse demokraatia, õigusriigi ning üksikisikute põhiõiguste ja -vabaduste, sealhulgas inimõiguste ülddeklaratsioonis ja Euroopa inimõiguste konventsioonis sätestatud õiguste ja vabaduste austamist; arvestades, et nimetatud õigused on sisenõuanderühmade töö juhtpõhimõtted, sealhulgas kaubandus- ja koostöölepingu vastavas peatükis; arvestades, et ELi sisenõuanderühmal on kaubandus- ja koostöölepingu rakendamise järelevalves keskne roll; arvestades, et kaubandus- ja koostöölepingu artikli 14 alusel loodud kodanikuühiskonna foorum on oluline platvorm kodanikuühiskonna organisatsioonidele, ELi ettevõtjatele, ametiühingutele ja teistele töötajate organisatsioonidele, et väljendada seisukohti kaubandus- ja koostöölepingu rakendamise kohta, ning tal on oluline roll komisjoni ja Ühendkuningriigi vahelise dialoogi toetamisel;

X. arvestades, et 19. mail 2025 võtsid EL ja Ühendkuningriik vastu poliitilise kokkuleppe, millega võimaldatakse täielik vastastikune juurdepääs vetele kalapüügiks kuni 30. juunini 2038[16];

Y. arvestades, et EL on jätkuvalt Ühendkuningriigi kõige olulisem kaubanduspartner; arvestades, et läbipaistvuse ja stabiilsuse tähtsuse tunnistamine rahvusvahelises kaubanduses ja investeeringutes on kasulik kõigile sidusrühmadele ja pooltele; arvestades, et väga oluline on prognoositav kaubanduskeskkond, mis soodustab kaubandust ja investeeringuid ELi ja Ühendkuningriigi vahel ning edendab majanduskasvu ja tööhõivet;

Z. arvestades, et kuigi kaubandus- ja koostöölepinguga tagatakse nulltariifid ja -kvoodid, ei kõrvaldata sellega mittetariifseid tõkkeid; arvestades, et Brexiti tõttu peavad ettevõtjad, eelkõige väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd), toime tulema tollideklaratsioonide, vastavuskontrollide ja regulatiivsete nõuete suurenemisega, mis toob kaasa kopsakamad tegevuskulud ja märkimisväärsed viivitused piiridel; arvestades, et ebapiisav taristu ja koolitatud tolliametnike puudus on süsteemi veelgi pingestanud, põhjustades häireid kaupade õigeaegses liikumises;

AA. arvestades, et lihtne, tõhus ja taskukohane maantee-, raudtee-, mere-

---

16 Komisjoni avaldus „A renewed agenda for European Union – United Kingdom cooperation Common Understanding“ (Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi uus koostöökava – ühine seisukoht), 19. mai 2025, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_25_1267.

ja lennutransport ELi ja Ühendkuningriigi vahel on hädavajalik, et tagada paljude Ühendkuningriigis elavate ja töötavate ELi liikmesriikide kodanike ning ka turistina ELi reisivate Ühendkuningriigi kodanike suur liikuvus;

AB. arvestades, et komisjoni üldise hinnangu kohaselt on kaubandus- ja koostööleping nüüdisaegne ja kõikehõlmav leping, milles kajastatakse ELi kaubandus- ja koostööhuve, säilitades samal ajal ELi institutsioonide ja liikmesriikide poolt Ühendkuningriigi väljaastumisprotsessi ajal kehtestatud piirid, millest ei tohi üle astuda; arvestades, et komisjon leidis oma 2021.–2024. aasta rakendamisaruannetes, et üldiselt on kaubandus- ja koostöölepingus kehtestatud kaupade ja teenustega kauplemise kord mõnest rakendamisprobleemist hoolimata toiminud hästi;

AC. arvestades, et kaubandus- ja koostöölepingu kohaselt ei tohi ELi teenuseosutajaid ega investoreid kohelda ebasoodsamalt kui Ühendkuningriigi ettevõtjaid Ühendkuningriigis ja vastupidi; arvestades, et mittediskrimineerimise põhimõtet kohaldatakse paljude majandustegevuste suhtes, sealhulgas teenuste osutamine, ettevõtete asutamine ja intellektuaalomandi õiguste kaitse;

AD. arvestades, et Ühendkuningriik kohaldab ELi teenuseosutajate suhtes oma tööviisade sponsorlussüsteemi ning seetõttu peab Ühendkuningriigi tööandja, kes soovib ELi töötajat tööle võtta, saama Ühendkuningriigi siseministeeriumilt litsentsi ja seejärel andma ELi töötajale sponsorluse tõendi ning maksma selle töötaja eest viisa taotlemise tasu (töötaja peab samuti tasuma lisatasu); arvestades, et need piirangud mõjutavad ka vahendus- ja kultuuriorganisatsioone, nagu sihtasutused ja üldhuviteenuseid osutavad avalik-õiguslikud asutused, ning arvestades, et sellega seoses on vaja suuremat lihtsustamist; arvestades, et see tekitab lisakoormust, mis võib soosida Ühendkuningriigi ettevõtjaid;

AE. arvestades, et Ühendkuningriigi riigihanketurud jäävad võrdsetel alustel avatuks ELi pakkujatele ja vastupidi; arvestades, et mõlemad pooled peavad tagama, et hankeprotsess oleks õiglane, läbipaistev ja konkurentsile avatud; arvestades, et Ühendkuningriik ja EL on samuti kokku leppinud, et nad säilitavad oma kehtivad hankekohustused, mis tulenevad Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) riigihankelepingust, ning see muudab Ühendkuningriigi riigihanketurud teiste riikide ettevõtjatele veel avatumaks;

AF. arvestades, et kaubandus- ja koostööleping on ELi sõlmitud ainus vabakaubandusleping, millega kehtestatakse nulltariifid ja nullkvoodid kõikidele kaupadele, mis vastavad asjakohastele päritolureeglitele; arvestades, et alates kaubandus- ja koostöölepingu jõustumisest näitab kaubavahetuse statistika, et Ühendkuningriigi väljaastumine on ELi ja Ühendkuningriigi vahelisi kaubavoogusid kahjustanud; arvestades, et Ühendkuningriigi ja ELi vaheline

kaubavahetus on püsinud muutumatuna; arvestades, et 2024. aastal kinnitati, et ELi kaubavahetus ja teenusekaubandus teiste kaubanduspartneritega on võrreldava ajavahemiku jooksul kasvanud palju rohkem kui kaubavahetus ja teenusekaubandus Ühendkuningriigiga;

AG. arvestades, et sanitaar- ja fütosanitaarkontrollid ning tolliformaalsuste taaskehtestamine on häirinud kiiresti riknevate kaupade eksporti, mis on suurendanud jäätmeid ja rahalist kahju ning vähendanud toodete liikumist ja kättesaadavust mitte ainult ELi ja Ühendkuningriigi vahel, vaid ka Suurbritannia ja Põhja-Iirimaa vahel;

AH. arvestades, et kuigi Ühendkuningriik kinnitas ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel oma seisukohta mitte taasühineda ELi tolliliiduga, väljendasid mõlemad pooled kavatsust ühtlustada tolliprotseduure, et vähendada tegevusviivitusi ja -kulusid ning teha tööd ühise sanitaar- ja fütosanitaarpiirkonna loomiseks;

AI. arvestades, et kaubandus- ja koostööleping hõlmab mitut e-kaubandusega seotud kohustust, nagu tollimaksude kehtestamise keeld elektroonilistele edastustele, arvestades, et koostöö edendamine regulatiivsetes küsimustes, sealhulgas kujunemisjärgus tehnoloogiate ja andmeedastust hõlbustavate mehhanismide valdkonnas, on e-kaubanduse jaoks väga oluline; arvestades, et kaubandus- ja koostöölepingu rakendamisel ning viimasel ajal e-kaubanduse tehingute suure kasvu tõttu on tekkinud praktilisi probleeme, mis mõjutavad ettevõtjaid ja tarbijaid mõlemal pool La Manche’i väina; arvestades, et nii EL kui ka Ühendkuningriik on allkirjastanud WTO e-kaubanduse ühisalgatuse;

AJ. arvestades, et kaubandus- ja koostöölepingu edasisel rakendamisel tuleks järelevalvealased pingutused suunata eelkõige edasiste regulatiivsete erinevuste tekkimise ohule; arvestades, et pooltevaheline ulatuslik regulatiivne koostöö on äärmiselt tähtis; arvestades, et see on positiivne märk, et 2024. aastal esitasid sidusrühmad komisjoni veebipõhise vahendi kaudu kaubandus- ja koostöölepingu rakendamise kohta vaid kaks asjakohast ametlikku kaebust; arvestades, et Euroopa institutsioonid jätkavad sidusrühmadega korrapärast suhtlemist, et arutada kaubandus- ja koostöölepingu rakendamise praktilisi aspekte;

AK. arvestades, et ELi ja Ühendkuningriigi õiguslikud erinevused rahvatervise valdkonnas on alates Brexitist suurenenud ning see mõjutab ravimitele loa andmise protsesse, piiriüleseid tarneahelaid ja juurdepääsu kriitilise tähtsusega ravile; arvestades, et see erinevus on juba põhjustanud ravimite nappust ja suurendanud impordikulusid, mõjutades eelkõige väiksemaid liikmesriike ja piirkondi; arvestades, et kaubandus- ja koostöölepinguga nähakse tervishoiukoostööks ette vaid piiratud mehhanismid ning see rõhutab

vajadust õigusnormide pideva ühtlustamise, andmete struktureeritud jagamise ja ühise hädaolukorraks valmisoleku järele, et tagada võrdne juurdepääs ohututele ja mõjusatele ravimitele mõlemas jurisdiktsioonis;

AL. arvestades, et 8. mail 2025 jõudsid Ühendkuningriik ja Ameerika Ühendriigid kokkuleppele USA ja Ühendkuningriigi majandusliku heaolu kokkuleppe osas; arvestades, et sellised lepingud võivad mõjutada ELi ja Ühendkuningriigi vahel kaubandus- ja koostöölepingu raames kehtestatud võrdseid tingimusi ning põhjustada täiendavaid regulatiivseid lahknevusi ELi standarditest, eelkõige sellistes valdkondades nagu toiduohutus, digiteenused ja töötajate kaitse; arvestades, et EL peab tagama, et sellised lahknevused ei kahjusta kaubandus- ja koostöölepinguga kehtestatud võrdseid tingimusi ega nõrgenda ELi siseturu terviklikkust; arvestades, et sellega seoses tuleks erilist tähelepanu pöörata ELi ja Ühendkuningriigi kavandatud ühisele sanitaar- ja fütosanitaarpiirkonnale;

AM. arvestades, et nii ELi kui ka Ühendkuningriigi tarbijad saaksid kasu tihedamast koostööst ELi tarbijakaitsealase koostöö võrgustiku ja Ühendkuningriigi konkurentsi- ja turuameti vahel; arvestades, et kooskõlas kaubandus- ja koostöölepingu artikli 211 lõikega 1 on EL ja Ühendkuningriik leppinud kokku teha koostööd digikaubanduse reguleerimise eri aspektides; arvestades, et kahe eraldi tollituru olemasolust tulenevate probleemide lahendamine nõuab konstruktiivset koostööd ja õigeaegset teabevahetust ELi ja Ühendkuningriigi tolli vahel, eelkõige uute kohustuste rakendamisel;

AN. arvestades, et seoses kaubandus- ja koostöölepingu ELi-sisese rakendusprotsessiga viisid ELi kaasseadusandjad vajaliku õigusraamistiku vastuvõtmise lõpule, võttes 15. märtsil 2023. aastal vastu määruse (EL) 2023/657, millega kehtestatakse liidu õiguste kasutamise normid väljaastumise lepingu ning kaubandus- ja koostöölepingu rakendamisel ja täitmise tagamisel;

AO. arvestades, et ELil ja Ühendkuningriigil on ühised eesmärgid keskkonnakaitse, kliima ja toiduohutuse valdkonnas; arvestades, et regulatiivsete erinevuste suurenemine nendes valdkondades võib häirida kaubandust ning kahjustada keskkonna- ja kliimaalaste jõupingutuste tulemuslikkust, eriti Põhja-Iirimaa ja Iirimaa kontekstis; arvestades, et 2024. aastal nõudis Ühendkuningriigi valitsus suhete taastamist, et tugevdada strateegilist koostööd ja õigusnormide ühtlustamist, et reageerida ühistele probleemidele ja vastastikustele prioriteetidele;

AP. arvestades, et komisjon ja Ühendkuningriik on ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumise raames uurinud valdkondi, millel on potentsiaal tugevdada kahepoolset koostööd, ning on võtnud kohustuse teha tööd ühise sanitaar- ja fütosanitaarpiirkonna

loomiseks, et hõlbustada põllumajanduslike toiduainetega kauplemist; arvestades, et EL ja Ühendkuningriik võtsid ka kohustuse teha tööd oma heitkogustega kauplemise süsteemide (HKS) ja süsiniku piirimeetmete ühendamiseks;

AQ. arvestades, et kaubandus- ja koostöölepinguga nähakse ette sotsiaalkindlustuse koordineerimine, et kaitsta pärast 1. jaanuari 2021 ELi ja Ühendkuningriigi vahel liikuvate inimeste sotsiaalkindlustusõigusi; arvestades, et sellega nähakse ette ka võrdsed tingimused, et tagada aus konkurents ja samal ajal säilitada kaitse kõrge tase mitmes valdkonnas, sealhulgas sotsiaalsed ja töötajate õigused, ning siduvad täitmise tagamise ja vaidluste lahendamise mehhanismid, et tagada nõuete järgimine;

AR. arvestades, et organiseerumise, kollektiivläbirääkimiste ja kollektiivse tegutsemise põhiõigused on sätestatud rahvusvahelises õiguses ning on hädavajalikud kestliku arengu ja võrdsete tingimuste tagamiseks, nagu on sätestatud kaubandus- ja koostöölepingus;

AS. arvestades, et Ühendkuningriigi 2023. aasta Retained EU Law (Revocation and Reform) Act (jätkuvalt kohaldatavate ELi õigusaktide (kehtetuks tunnistamine ja reformimine) seadus) sai kuningliku heakskiidu 29. juunil 2023; arvestades, et selle seadusega tühistati 2023. aasta lõpuks teatavad jätkuvalt kohaldatavad ELi õigusaktid ja kaotati kõigi jätkuvalt kohaldatavate ELi õigusaktide eristaatus Ühendkuningriigi õiguskorras; arvestades, et seadusega delegeeriti Ühendkuningriigi ametiasutustele märkimisväärsed volitused kehtivate ELi õigusaktide tühistamiseks või muutmiseks;

AT. arvestades, et töötajate vaba liikumine on ELis põhiõigus; arvestades, et ELil ja Ühendkuningriigil on töötajate ja kutseharidusõpilaste vaba liikumise osas pikaaegsed kogemused; arvestades, et programm „Erasmus+“ on olnud selles valdkonnas pikka aega tähtis vahend; arvestades, et ELi ja Ühendkuningriigi vaheline kokkulepe Ühendkuningriigi programmiga „Erasmus+“ ühinemise nimel töötamiseks, et laiendada noorte haridus-, kutsealaseid ja kultuurivõimalusi, on teretulnud; arvestades, et töötajate liikuvuse suurendamine ELi ja Ühendkuningriigi vahel võiks aidata lahendada tööjõupuudust; arvestades, et vaja on ELi ja Ühendkuningriigi vahelist ulatuslikku liikuvuslepingut, mis tagaks töötajate õiguste kaitse ja töötajate piiriülese liikumise;

AU. arvestades, et Ühendkuningriik ei ole seotud 2021.–2027. aasta programmiga „Erasmus+“, 2021.–2027. aasta Euroopa solidaarsuskorpuse programmiga ega 2021.–2027. aasta programmiga „Loov Euroopa“;

AV. arvestades, et kaubandus- ja koostöölepingusse ei ole lisatud kultuuri- ja loomesektorit ning selles mainitakse mõistet „haridus“ ainult seoses küberturvalisuse ja vajadusega harida kodanikke

sellega seotud probleemide suhtes;

AW. arvestades, et Brexiti tagajärjel ei ole Ühendkuningriigis õppivatel ELi kodanikel[17] enam õigust saada „koduriigi maksustaatust“, mistõttu nad peavad tasuma kõrgemat rahvusvahelist õppemaksu; arvestades, et see muudatus muudab õppimise Ühendkuningriigis üle jõu käivalt kulukaks ja nii karistatakse eelkõige sotsiaalselt ebasoodsa taustaga noori, kuna rahvusvaheliste üliõpilaste õppemaksule ei ole kehtestatud hinna ülempiiri;

AX. arvestades, et Turingi kava ei saa pidada programmi „Erasmus+“ asenduseks, sest sellest rahastatakse ainult väljapoole suunatud liikuvust; arvestades, et Ühendkuningriigi viimasel osalemisaastal programmis „Erasmus+“ (2019–2020) eraldati Ühendkuningriigile 200 miljonit naelsterlingit, mis on suurem summa kui Turingi kavale aastateks 2022–2023[18] eraldatud 110 miljonit naelsterlingit;

AY. arvestades, et ajavahemikul 2013–2016 toimus 52,7 % kõigist Ühendkuningriigi üliõpilaste õppevahetustest mõnes ELi liikmesriigis[19]; arvestades, et Turingi kava kümnest õppevahetusest kuus toimusid 2021.–2022. õppeaastal väljaspool ELi[20];

AZ. arvestades, et ELi üliõpilaste arv Ühendkuningriigis vähenes 66 685-lt vahetult Brexitile eelnenud õppeaastal 28 375-le 2023.–2024. õppeaastal[21];

BA. arvestades, et Walesi valitsus on kehtestanud Taithi rahvusvahelise

---

17 Välja arvatud Iiri kodanikud.

18 Ühendkuningriigi valitsus, „Turing Scheme funding outcomes for the 2022 to 2023 academic year“ (Turingi kava rahastamise tulemused 2022.–2023. õppeaastal).

19 Universities UK International, „Gone International: Expanding Opportunities“ (Rahvusvaheliseks muutumine: võimaluste laiendamine) https://dera.ioe.ac.uk/id/eprint/31640/1/Gone%20International_expanding%20opportunities_digital.pdf.

20 Programmi „Erasmus+“ kolmes kõige populaarsemas sihtkohas Ühendkuningriigi üliõpilaste jaoks (Hispaania, Prantsusmaa ja Saksamaa) on Ühendkuningriigist pärit kõrghariduse programmis osalejate arv Turingi kava raames vähenenud järsult 43 %; (Briti Akadeemia, „The Turing Scheme – Understanding impacts and implications“ (Turingi kava – mõju ja tagajärgede mõistmine), november 2023, https://www.thebritishacademy.ac.uk/documents/5022/The_Turing_Scheme_-_Understanding_Impacts_and_Implications.pdf).

21 Kõrgharidusstatistika amet, „UK, 2022/23 - Where students come from and go to study“ (Ühendkuningriik, 2022/23 – kust tudengid tulevad ja kuhu nad õppima lähevad), 8. august 2024, https://www.hesa.ac.uk/news/08-08-2024/sb269-higher-education-student-statistics/location.

õppevahetusprogrammi[22], et pakkuda üliõpilaste välis- ja sisseränet, mis on suunatud alaesindatud rühmadele ja väiksematele organisatsioonidele; arvestades, et Šotimaa valitsus on käivitanud Šotimaa haridusalase vahetusprogrammi katse- ja õppimisprojekti[23]; arvestades, et Iirimaa valitsus rahastab programmi „Erasmus+“ raames Põhja-Iirimaa ülikoolidest pärit üliõpilaste liikuvust, olenemata nende kodakondsusest, registreerides nad vahetuse ajaks Iirimaa ülikoolides[24];

BB. arvestades, et Ühendkuningriigi rahvusvahelises haridusstrateegias on seatud eesmärk suurendada Ühendkuningriigi kõrgharidusasutustesse vastuvõetavate rahvusvaheliste üliõpilaste arvu 2030. aastaks igal aastal 400 000-lt 600 000-le[25];

BC. arvestades, et 2019. aasta poliitilises deklaratsioonis, millega kehtestatakse ELi ja Ühendkuningriigi tulevaste suhete raamistik, on märgitud, et „pooled on nõus arutama tingimusi oma territooriumile sisenemiseks ja seal viibimiseks sellistel eesmärkidel nagu näiteks teadustöö, õppimine, koolitus ning noortevahetus.“[26]; arvestades, et üldasjade nõukogu 17. detsembri 2024. aasta istungil peeti noortevahetust ELi ja Ühendkuningriigi suhete üheks põhiprioriteediks;

BD. arvestades, et Ühendkuningriigi loominguliste töötajate ja kultuuritöötajate suhtes kohaldatakse nüüd Schengeni eeskirju, mis põhjustab raskusi, nagu märkimisväärne kulude kasv ning vajadus taotleda varustuse transpordilube ja kultuurivaldkonna viisasid lühikese ajavahemiku jooksul Euroopa eri riikides ringi reisimiseks;

BE. arvestades, et kaubandus- ja koostöölepingus nähakse ette kultuurialane erand, millega jäetakse audiovisuaalteenused selle kohaldamisalast välja, hoolimata sellest, et ELil ja Ühendkuningriigil on kultuuri ja hariduse valdkonnas palju samu väärtusi; arvestades, et Ühendkuningriik jääb piiriülese televisiooni Euroopa konventsiooni osaliseks ning Ühendkuningriigist pärit

---

22 Walesi ülikool, „Wales beyond borders“ (Piiritagune Wales).

23 Šoti valitsus, „Scottish Education Exchange Programme – Test and Learn: funded projects“ (Šotimaa haridusalase vahetusprogrammi katse- ja õppimisprojekt: rahastatavad projektid), 15. jaanuar 2025.

24 Iirimaa valitsus, „Minister Harris announces mobility funding for Northern Ireland higher education students“ (Minister Harris kuulutab välja Põhja-Iirimaa kõrgharidusüliõpilastele mõeldud liikuvuse rahastamise), 27. juuli 2023.

25 Ühendkuningriigi valitsus, „International Education Strategy: 2021 update“ (Rahvusvaheline haridusstrateegia: 2021. aasta ajakohastatud versioon), 6. veebruar 2021, https://www.gov.uk/government/publications/international-education-strategy-2021-update.

26 ELT C 34, 31.1.2020, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/withd_2020/dcl_1/sign.

audiovisuaalteoseid käsitatakse audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi[27] artikli 1 lõike 1 punkti n alapunkti iii kohaselt Euroopa päritolu teostena;

BF. arvestades, et ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumise järeldustes mainitakse tööd tulevase noortekogemuste programmi nimel ja Ühendkuningriigi taasühinemist programmiga „Erasmus+“, samuti kultuuri- ja kunstivahetusi ning ringreise tegevaid loomingulisi töötajaid;

BG. arvestades, et pärast Brexitit vajavad ELi spordivaldkonnas tegutsevad isikud ja sportlased Ühendkuningriigis tegutsemiseks tööluba; arvestades, et kaubandus- ja koostöölepingus puuduvad sätted, mis oleksid seotud rohujuuretasandi ja kutseorganisatsioonide suutlikkuse suurendamisega, partnerluste ja vahetustega spordi valdkonnas;

Peamised järeldused

1. rõhutab, et EL ja Ühendkuningriik on naabrid, lähedased sarnaselt meelestatud partnerid ja liitlased, kes jagavad ühiseid väärtusi, huve ja ajaloolisi sidemeid ning seisavad koos silmitsi ebastabiilse julgeolekuolukorraga Euroopas ja selle naabruses; rõhutab, et ELi ja Ühendkuningriigi suhete tugevdamine aitab suurendada Euroopa üldist konkurentsivõimet ja strateegilist autonoomiat;

2. tunnistab Ühendkuningriigi olulist rolli rahu, julgeoleku ja stabiilsuse tagamisel Euroopas ja mujal; rõhutab, et tavapäraste ja hübriidohtude sagenemine nõuab tugevaid ja koordineeritud rahvusvahelisi meetmeid, et kindlustada meie ühine tulevik;

3. tuletab meelde, et ELi ja Ühendkuningriigi suhted põhinevad väljaastumislepingu, sealhulgas Windsori raamistiku ning kaubandus- ja koostöölepingu täielikul järgimisel ning nende täielikul, õigeaegsel ja usaldusväärsel rakendamisel;

4. väljendab heameelt 19. mail 2025 Londonis toimunud ELi ja Ühendkuningriigi esimese tippkohtumise põhjalike järelduste ning mõlema poole positiivse ja konstruktiivse suhtumise üle; märgib, et tippkohtumise lõpuks võtsid juhid vastu kolm põhidokumenti, nimelt ühisavalduse, julgeoleku- ja kaitsepartnerluse ning ELi ja Ühendkuningriigi koostöö uuendatud tegevuskava käsitleva ühisseisukoha; väljendab eelkõige heameelt ELi ja Ühendkuningriigi uue strateegilise partnerluse kokkuleppe üle, mis tähistab vastastikuste kohustuste uuendamist ja kahepoolse koostöö

---

[27] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/13/oj).

süvendamist, samuti kokkuleppe üle pidada kahe poole vahel iga-aastaseid tippkohtumisi;

5. toonitab vajadust geograafilise sidususe järele, et tagada Euroopa rahu, julgeolek ja stabiilsus ning Euroopa tööstusbaasi vastupanuvõime; rõhutab sellega seoses ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumist kui verstaposti ELi ja Ühendkuningriigi partnerluse taaskäivitamisel ja süvendamisel ning lähtepunkti struktureeritumale koostööle, eelkõige julgeoleku- ja kaitsepartnerluse alustamisel; on seisukohal, et poliitilised deklaratsioonid ja head kavatsused tuleb nüüd ellu viia, ning nõuab kindlalt, et nii EL kui ka Ühendkuningriik peavad järgima ja täitma oma kohustusi, eelkõige kaitsetööstuse meetmeid;

6. rõhutab, et kaubandus- ja koostööleping on üks kaugeleulatuvamaid ja laiaulatuslikumaid kaubanduslepinguid, mille EL on sõlminud liiduvälise riigiga, rõhutab siiski, et kuigi leping ei asenda ega saagi asendada ELi liikmesust ning siseturule ja tolliliidule juurdepääsust tulenevaid eeliseid, on sellel siiski märkimisväärne potentsiaal tulevaseks koostööks, nagu nähtub mitmesugustest kohustustest, mis hiljutisel tippkohtumisel poliitilisel tasandil võeti; väljendab heameelt selle üle, et EL ja Ühendkuningriik võtsid tippkohtumisel ühise kohustuse kinnitada oma vastastikust pühendumust vabale, õiglasele, kestlikule ja avatud kaubandusele kooskõlas oma ühiste väärtustega;

7. rõhutab, kui oluline on mõlema lepingu sätteid täielikult rakendada ning hinnata ja lahendada väljaastumislepingu ning kaubandus- ja koostöölepingu kohaldamise võimalikke probleeme võimalikult aegsasti, et vältida edasisi viivitusi ja probleeme nende rakendamisel;

8. väljendab heameelt asjaolu üle, et kaubandus- ja koostöölepingu rakendamine edeneb ikka veel sujuvalt ning kõik 2023. ja 2024. aastaks võetud kohustused on kas täidetud või kulgevad plaanipäraselt; kutsub komisjoni üles ka edaspidi kaubandus- ja koostöölepingu nõuetekohast kohaldamist tähelepanelikult jälgima;

9. tuletab meelde Põhja-Iirimaa erilist olukorda, mis tuleneb Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollist, mis sõlmiti selleks, et kaitsta suure reede kokkulepet pärast Ühendkuningriigi EList väljaastumist; toetab Põhja-Iirimaa ainulaadse ja erilise positsiooni jätkuvat tunnustamist, mille kohaselt riik säilitab juurdepääsu nii ELi siseturule kui ka Ühendkuningriigi siseturule, nagu tippkohtumisel välja toodi; nõuab Windsori raamistiku kõigi komponentide täielikku, õigeaegset ja usaldusväärset rakendamist, et tagada Põhja-Iirimaa ettevõtjatele ja inimestele püsiv kasu, õiguskindlus, pikaajaline stabiilsus, praktiline toetus ja prognoositavus, pakkuda suuremat kaitset kogu saare majandusele, vältida ranget piirikontrolli Iirimaa saarel, kaitsta suure reede kokkuleppe kõiki mõõtmeid ning tagada sujuv

kaubandus ja koostöö, säilitades samal ajal siseturu ja tolliliidu terviklikkuse; nõuab meetmeid, et vältida Iirimaa ja Põhja-Iirimaa vaheliste tihedate majandussidemete katkemist mis tahes muudatuste tõttu regulatiivses või õigusraamistikus, eelkõige seoses teenustega, mida osutatakse tarbijatele ja VKEdele, kes ei saa liikuvusest kasu; tuletab meelde, et EL on kiiresti rakendanud kõik Windsori raamistiku aspektid, ning ootab nüüd, et Ühendkuningriik rakendaks kiiresti täielikult ja usaldusväärselt oma osa sellest, et tagada ELi ja Ühendkuningriigi suhete pikaajaline stabiilsus; rõhutab, et see hõlmab tolli- ning sanitaar- ja fütosanitaarmehhanismide tulemuslikku toimimist, et tegeleda probleemidega, mis on seotud kaupade liikumisega Suurbritanniast Põhja-Iirimaale, ning vältida tarnehäireid ja toodete kättesaadavuse vähenemist Põhja-Iirimaa tarbijate jaoks; nõuab teabevahetusmehhanismide täielikku rakendamist ning kutsub üles paremini jälgima Windsori raamistiku kohaseid uusi pakiprotsesse ja -süsteeme ning mõju, mida see avaldab turule juurdepääsule tarbijate jaoks; märgib, et tihedam koostöö ametiasutuste vahel ja teabevahetus tulevase ELi andmekeskuse kaudu parandaks piiriületust vajalike andmete ja dokumentide esitamise abil;

10. rõhutab suure reede kokkuleppe ajaloolist tähtsust ning tunnustab kõiki asjaomaseid sidusrühmi selle eest, et nad jätkavad kokkuleppe ning selle väärtuste kaitsmist ja rakendamist, mis on lepitamisprotsessi oluline tugisammas, mis jääb positiivseks eeskujuks teistele kogu Euroopas ja kaugemalgi; tuletab meelde Windsori raamistiku artikli 2 kohast Ühendkuningriigi siduvat kohustust tagada, et suure reede kokkuleppes sätestatud õigused, kaitsemeetmed ja võrdsed võimalused ei väheneks; rõhutab, et nende õiguste mõjus kaitse on oluline ka usalduse hoidmiseks ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu raames, eelkõige sellistes valdkondades nagu õiguskaitse, töötajate õigused ja õiguskaitse kättesaadavus; kutsub komisjoni üles ka edaspidi selle kohustuse täitmist jälgima ja suhtlema asjaomaste Ühendkuningriigi ametiasutustega juhul, kui tekib oht, et õiguste järgimisest taganetakse; tuletab meelde, et kuue ELi ja Ühendkuningriigi väljaastumislepingu 1. lisas loetletud võrdõiguslikkuse direktiivi muudatused peavad kajastuma Põhja-Iirimaa õiguses tagamaks, et ühtegi õigust ei vähendata; kutsub komisjoni üles nimetama ametisse Põhja-Iirimaa spetsiaalse kontaktesindaja, et tagada struktureeritud ja pidev dialoog sealsete poliitiliste esindajate ja sidusrühmadega, et suurendada usaldust ja koordineerida jõupingutusi; märgib, et ELil on vaja Windsori raamistikuga hõlmatud küsimustes teha koostööd eelkõige Põhja-Iirimaa assamblee ja täitevvõimuga; kutsub sellega seoses üles kaasama ELi ja Ühendkuningriigi parlamentaarse partnerluse assambleesse rohkem Ühendkuningriigi detsentraliseeritud riikide parlamente ja assambleesid, eelkõige Põhja-Iirimaa oma, et Põhja-Iirimaa elanike huve saaks paremini esindada; nõuab lisapingutusi Põhja-Iirimaal elavate sünnijärgsete ELi kodanike demokraatliku esindatuse suurendamiseks; julgustab

veelgi asjakohast konsulteerimist detsentraliseeritud riikide haldusasutustega ELi ja Ühendkuningriigi suhetes kooskõlas nende asjakohaste pädevustega; märgib, et Põhja-Iirimaa ainulaadne olukord nõuab kohandatud lähenemisviisi, mis tugineb rahu ja lepitamise programmide eelistele, uurides, kuidas laiem ühtekuuluvuspoliitika võib lepitamisprotsessile kasu tuua; rõhutab, et elektroonilise reisiloa kohaldamine Põhja- Iirimaa suhtes on kahetsusväärne; kutsub Ühendkuningriigi valitsust üles jätma Põhja-Iirimaal elektrooniline reisiluba kohaldamata, et kogu Iirimaa saarel saaks takistusteta reisida; rõhutab, kui oluline on tagada, et Põhja-Iirimaal ja Iirimaal elavate isikute võimalustele otsida ja võtta vastu tööd teisel pool piiri ei seataks kooskõlas suure reede kokkuleppega mingeid takistusi ega piiranguid; rõhutab, kui tähtis on selles kontekstis kaitsta piiriüleseid töötajaid, sealhulgas nende sotsiaalseid ja tööõigusi; märgib, et Põhja-Iirimaa apellatsioonikohus otsustas, et Põhja-Iirimaa konflikti (pärandi ja lepituse) 2023. aasta seadus ei ole kooskõlas inimõigusi käsitlevate õigusaktide ega Windsori raamistikuga; võtab lisaks teadmiseks riikidevahelise avalduse, mille Iirimaa seoses kõnealuse seadusega Ühendkuningriigi vastu esitas; tuletab meelde Ühendkuningriigi praeguse valitsuse võetud kohustust tunnistada kehtetuks ja asendada Põhja-Iirimaa konflikti seadus, mille eelmine valitsus vastu võttis, ning kutsub Ühendkuningriigi valitsust üles seda võimalikult kiiresti tegema; kutsub Ühendkuningriigi valitsust üles võtma tagasi oma kaebuse Põhja-Iirimaa konflikti seadust käsitleva kohtuotsuse kohta, tunnistama selle seaduse kehtetuks ning järgima täielikult Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ning kõiki selle otsuseid;

11. märgib, et suure reede kokkuleppe kohaselt otsustavad Põhja-Iirimaa põhiseadusliku tuleviku üle Iirimaa saare elanikud;

12. kutsub mõlemat poolt üles süvendama ELi ja Ühendkuningriigi partnerlust ning rakendama täielikult kaubandus- ja koostöölepingut ning kasutama täielikult ära selle potentsiaali vastastikust huvi pakkuvates valdkondades, sealhulgas vabatahtliku valdkondliku ühtlustamise, vastastikuse tunnustamise mehhanismide ja regulatiivse innovatsiooni alase dialoogi kaudu, ning kaaluma edasist koostööd tollivaldkonnas; väljendab heameelt tippkohtumise järelduste üle, milles kinnitati taas ühist pühendumust tõhustatud koostööle sellistes põhivaldkondades nagu energeetika, sealhulgas Ühendkuningriigi võimalus osaleda ELi elektrienergia siseturul, uued tehnoloogiad ning põllumajanduslik toidutööstus; rõhutab, et kaubandus- ja koostööleping pakub tulevikku suunatud raamistikku ühise heaolu ja konkurentsivõime edendamiseks ning julgustab mõlemat poolt tuginema tippkohtumisel saavutatud uuele poliitilisele hoole, et teha nendes valdkondades käegakatsutavaid edusamme ja tagada võetud kohustuste kiire ja terviklik rakendamine, nagu on väljendatud ELi ja Ühendkuningriigi hiljutises ühisseisukohas ning tippkohtumise struktureeritud tulemustes; rõhutab, et see uus

tegevuskava peab jääma paindlikuks ja suutlikuks reageerida tulevastele probleemidele, et maksimeerida koostöö- ja konkurentsivõime võimalusi, tõhustada tarbijakaitset, parandada piiriülest kaubandust ning kaupade ja teenuste kättesaadavust ning edendada kõigi jaoks turvalist ja tervislikku digikeskkonda;

13. pidades silmas asjaolu, et kaubandus- ja koostööleping ei hõlma koostööd välispoliitika, julgeoleku-, kaitse- ega arengukoostöö valdkonnas, väljendab heameelt ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel saavutatud julgeoleku- ja kaitsepartnerluse kokkuleppe üle, mis tugevdab koostööd, on kooskõlas varem kehtestatud kaks korda aastas toimuva välispoliitilise dialoogiga, loob kaubandus- ja koostöölepingus puuduva struktureeritud raamistiku ning kehtestab ja näitab Ühendkuningriigi uuendatud pühendumust teha ELiga välispoliitika ja julgeoleku valdkonnas koostööd;

14. juhib tähelepanu sellele, et tõhustatud koordineerimine on oluline üleilmsetele kriisidele reageerimiseks üha muutlikumas julgeolekukeskkonnas, mida iseloomustavad hübriidohud, küberründed ja desinformatsioonikampaaniad; rõhutab, et tõhustatud koordineerimine on tähtis ka demokraatia ja inimõiguste edendamiseks ning piirkondliku ja rahvusvahelise julgeoleku tagamiseks;

15. väljendab heameelt asjaolu üle, et julgeoleku- ja kaitsepartnerlusega luuakse struktureeritum ja institutsionaliseeritud koostöö välis-, julgeoleku- ja kaitseküsimustes eri valitsemistasanditel, mis on kooskõlas 2019. aasta poliitilise deklaratsiooniga[28], sealhulgas kokkuleppega pidada välis- ja julgeolekupoliitika dialooge iga kuue kuu järel; leiab, et see tava võiks olla kindel alus koostööle ning et tuleks uurida selle võimalikku institutsionaliseerimist õiguslikult siduva dokumendi kaudu; rõhutab, et see aitaks tagada meie ühiskondade julgeoleku ja muuta need vastupanuvõimelisemaks ühiste ja enneolematute ohtude suhtes geopoliitilisele julgeolekule, eelkõige Venemaa poolt lähtuva ohu suhtes;

16. rõhutab, et EL ja Ühendkuningriik peavad tähelepanelikult jälgima julgeoleku- ja kaitsepartnerluse sätete ning ühisseisukohas sätestatud kohustuste rakendamist; tunnistab, et ühisseisukoht hõlmab ulatuslikke ja mitmekülgseid kohustusi; tuletab meelde, et Euroopa Parlamenti tuleb teavitada selle rakendamise edusammudest ja võimalikest takistustest; rõhutab, et Euroopa Parlament peab pidama komisjoni täielikult vastutavaks Ühendkuningriigi valitsusega kokku lepitud ühisseisukohast tulenevate kohustuste täitmise eest;

---

28 ELT C 384 I, 12.11.2019, lk 178, ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:12019W/DCL(01).

17. väljendab heameelt ELi ja Ühendkuningriigi võetud kohustuse üle uurida võimalusi vastastikku kasulikuks tõhustatud koostööks kaitsetööstuse valdkonnas, austades mõlema poole poliitikat ja õigusraamistikke;

Institutsiooniline raamistik

18. väljendab heameelt kaubandus- ja koostöölepingu ühisorganite tulemusliku toimimise üle; rõhutab, kui oluline on teavitada Euroopa Parlamenti ja kaasata see regulaarsemalt käimasolevatesse poliitilistesse ja tehnilistesse aruteludesse; nõuab kaubandus- ja koostöölepingu ühisorganite töö suuremat läbipaistvust, eelkõige Euroopa Parlamendi jaoks; nõuab ELi ja Ühendkuningriigi vahelise kaubanduse stabiilsust ja õigusnormide ühtlustamist, et kaitsta tarbijate õigusi, ettevõtluskindlust ja investeerimistingimusi, pidades eelkõige silmas hiljutisi üleilmseid häireid;

19. rõhutab ELi ja Ühendkuningriigi parlamentaarse partnerlusassamblee töö jätkumist 2025. aasta märtsis pärast Euroopa ja Ühendkuningriigi 2024. aasta valimisi; rõhutab selle rolli parlamentaarse järelevalve ja kontrolli tagamisel kaubandus- ja koostöölepingu rakendamise üle; rõhutab parlamentaarse partnerlusassamblee väärtust tihedamate sidemete ja konstruktiivse koostöö edendamisel Euroopa Parlamendi liikmete ja Ühendkuningriigi parlamendiliikmete vahel; kutsub partnerlusnõukogu üles võtma arvesse parlamentaarse partnerlusassamblee soovitusi; rõhutab, kui oluline on laiendada Põhja-Iirimaa, Šotimaa ja Walesi parlamentide ja assambleede valitud liikmete osalemist vaatlejatena; soovitab praegusest kaks korda aastas toimuvast ajakavast sagedasemaid temaatilisi kohtumisi, et võimaldada korrapäraseid arutelusid kaubanduse, välispoliitika, energia ja kodanike õiguste üle; nõuab paremat integratsiooni riiklike ja piirkondlike parlamentidega, et kajastada mitmesuguseid demokraatlikke vaatenurki; rõhutab oma pühendumust parlamentaarse partnerlusassamblee kui parlamentidevahelise dialoogi peamise foorumi edasisele tugevdamisele;

20. rõhutab vajadust hoida kaubandus- ja koostöölepingu rakendamisel kesksel kohal kodanike huvisid ning kaasata peetavasse dialoogi majanduskoostöö elemendid koos sotsiaalse õiglusega vabatahtlike rühmade, kodanikuühiskonna ja ettevõtjate ühenduste osalemise kaudu; väljendab heameelt kodanikuühiskonna, sealhulgas tööandjate organisatsioonide ja ametiühingute ning valitsusväliste organisatsioonide kaasamise üle kaubandus- ja koostöölepingu rakendamisse; rõhutab tasakaalustatud esindatust ELi sisenõuanderühmas ja selle väärtuslikke soovitusi; rõhutab sellega seoses kodanikuühiskonna foorumi tähtsust; kutsub partnerlusnõukogu üles võtma jätkuvalt arvesse kodanikuühiskonna erinevaid seisukohti ning nõuab, et parlamentaarne

partnerlusassamblee võimaldaks parlamentaarse partnerlusassamblee ja sisenõuanderühma liikmete vahelist otsest teabevahetust igal parlamentaarse partnerlusassamblee kaks korda aastas toimuval koosolekul; kutsub kõiki erikomiteesid üles tugevdama dialoogi sisenõuanderühmaga, et tagada parem järelevalve ja läbipaistvus; nõuab lisajõupingutuste tegemist, et tagada võimalikult paljude kodanikuühiskonna organisatsioonide, näiteks noorteorganisatsioonide ühinemine kaubandus- ja koostöölepingu raames loodud kodanikuühiskonna foorumiga;

21. kinnitab veel kord Euroopa Parlamendi võetud kohustust jälgida tähelepanelikult kaubandus- ja koostöölepingu rakendamist; tuletab meelde, et komisjon peaks andma Euroopa Parlamendile täielikku ja viivitamatut teavet kaubandus- ja koostöölepingu rakendamise kohta, et tagada asjakohane kontroll; väljendab heameelt jätkuva hea koostöö üle Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahel ning tihedamate otseste, positiivsete ja konstruktiivsete kontaktide üle Euroopa Parlamendi liikmete ja Ühendkuningriigi parlamendi mõlema koja liikmete vahel; kordab oma nõudmist, et Euroopa Parlament kaasataks kaubandus- ja koostöölepingu mis tahes tulevasse läbivaatamismenetlusse; peab kahetsusväärseks, et Euroopa Parlament ei osalenud ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel, ning väljendab muret selle pärast, et ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel ei viidatud kordagi Euroopa Parlamendi ja Ühendkuningriigi parlamendi rollile ELi ja Ühendkuningriigi koostöö, strateegilise partnerluse ning julgeoleku- ja kaitsepartnerluse uuendatud tegevuskava institutsioonilises raamistikus;

Kaubavahetus

22. tuletab meelde, et kaubandus- ja koostöölepinguga luuakse terviklik ja põhjalik alus pooltevahelistele suhetele, eelkõige ELi ja Ühendkuningriigi vahelisele kaubandusele, tagades samal ajal ausat konkurentsi ja kestlikku arengut võimaldavad võrdsed tingimused; tuletab meelde, et kaubandus- ja koostööleping on ELi vabakaubanduslepingute ajaloos ainulaadne, kuna selles keskendutakse pigem erinevuste piiramisele kui kaubanduspartneritevahelise lähenemise edendamisele; tuletab meelde, et kaubandus- ja koostööleping on ainulaadne ka sellepärast, et sellega nähakse ELi ja Ühendkuningriigi vahelises kaubanduses ette nulltariifid ja nullkvoodid;

23. kordab, et kaubandus- ja koostööleping on pikkade ja keeruliste läbirääkimiste delikaatne tulemus ning seetõttu tuleks nii seda kui ka väljaastumislepingut mõlema poole vastastikuse kasu huvides heas usus täielikult rakendada; kutsub mõlemat poolt üles täielikult ära kasutama kaubandus- ja koostöölepingu tohutut potentsiaali, et ELi ja Ühendkuningriigi vahelist kaubandust võimalikult suures ulatuses lihtsustada, pidades samal ajal meeles, et vabakaubanduslepingu kaudu ei saa mingil juhul kasutada liikmesuse eeliseid seoses

juurdepääsuga ELi siseturule ja tolliliidule ega osaleda muudes ühistes ja kaasnevates poliitikavaldkondades; tunnistab siiski, et kaubandus- ja koostöölepingul on märkimisväärne kasutamata potentsiaal, ning väljendab heameelt selle üle, et seda tuleks nüüd kasutada tulevikku suunatud raamistikuna koostöö süvendamiseks vastastikust huvi pakkuvates valdkondades;

24. võtab teadmiseks komisjoni hinnangu, et üldiselt on kaubandus- ja koostöölepingus kehtestatud kaubavahetuse kord olnud tulemuslik ja toiminud sujuvalt, kuigi endiselt esineb teatavaid rakendamisraskusi, mis tuleb võimalikult kiiresti kõrvaldada;

25. kordab, et EL ja Ühendkuningriik peaksid tegema tolliküsimustes tihedat koostööd, sealhulgas tagades tolliasutuste vahel toimiva teabe- ja andmevahetuse, luues ühise andmebaasi e-kaubandusreeglite eiramiste, kelmuste ja pettuste ning väljastpoolt ELi ja Ühendkuningriiki pärit kauplejate kohta seoses väljastpoolt ELi ja Ühendkuningriiki pärit kaupadega; kordab, kui oluline on konstruktiivne dialoog ja toimivad koostöömeetodid tolliasutuste vahel, et lihtsustada, digiteerida ja kiirendada sisenemis- ja väljumisprotsesse piisava arvu tolliametnike ja lihtsustatud tolliprotseduuridega, sealhulgas laiem juurdepääs usaldusväärsete kauplejate skeemidele ja arukate digilahenduste kasutuselevõtt protsesside ühtlustamiseks, et minimeerida kõigi sidusrühmade, eelkõige VKEde haldus- ja finantskulusid, ning tagada kriitilise tähtsusega põllumajandustoodete, sealhulgas veterinaarravimite, seemnete ja loomasööda katkematu piiriülene liikumine, eelkõige Iirimaa ja muude piirialade jaoks, mis sõltuvad suurel määral õigeaegsetest tarnetest; nõuab tungivalt, et komisjon teeks Ühendkuningriigiga tolliprotseduuride lihtsustamiseks aktiivselt koostööd, töötades välja usaldusväärsete kauplejate süsteemid ja võttes madala riskitasemega kaupade jaoks kasutusele rohelised koridorid;

26. tunnistab, et ELi ja Ühendkuningriigi koostöö e-kaubanduse valdkonnas on pärast kaubandus- ja koostöölepingu jõustumist muutunud; rõhutab, et kuigi kaubandus- ja koostööleping sisaldab olulisi sätteid digikaubanduse hõlbustamiseks, on Brexiti-järgsed tolliprotseduurid tekitanud e-kaubanduse ettevõtjatele lisakoormust, eelkõige kohustuslike tollideklaratsioonide, impordikontrollide ja keerukate päritolureeglite nõuete tõttu; väljendab heameelt ELi ja Ühendkuningriigi hiljutiste jõupingutuste üle ühtlustada kaubanduslogistikat ja vähendada ekspordipiiranguid ning rõhutab, et vaja on lisajõupingutusi õigusnormide ühtlustamise parandamiseks, tolliprotseduuride lihtsustamiseks ning andmete sujuva ja turvalise edastamise tagamiseks, et kasutada ära piiriülese e-kaubanduse täielik potentsiaal ning edendada digikaubandust;

27. julgustab ELi ja Ühendkuningriiki uurima võimalusi tihedamaks koostööks piirkondlikes tarneahelates; rõhutab, et sellised sammud

toetaksid paindlikumaid ja vastupidavamaid tarneahelaid ning aitaksid kõrvaldada keerukate päritolureeglitega seotud tariifseid ja mittetariifseid tõkkeid;

28. rõhutab, et Ühendkuningriigi uue impordikorra, piirikontrollimudeli, rakendamine on põhjustanud raskusi, mis on tingitud riskide liigitamise sagedastest muudatustest ilma nõuetekohase teavitamiseta, impordinõuete ebajärjekindlast tõlgendamisest, pikkadest ooteaegadest kontrollide tegemisel ning suutmatusest tunnustada ELi ühtse sanitaar- ja fütosanitaarüksusena; väljendab muret selle pärast, et Ühendkuningriigi vastustes ei ole sellega seotud probleeme veel täielikult käsitletud;

29. väljendab heameelt ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel kinnitatud kohustuse üle teha tööd ühise sanitaar- ja fütosanitaarpiirkonna loomiseks ELi ja Ühendkuningriigi vahelise ulatusliku sanitaar- ja fütosanitaarlepingu kaudu; tunnistab, et mittetariifsed tõkked ja regulatiivsed erinevused tekitavad praegu ELi ja Ühendkuningriigi kaubandusele probleeme, eelkõige rangemate vastavusnõuete, dubleerivate sertifitseerimismenetluste ja lahknevate tootestandardite tõttu; märgib, et sellised vastuolud mõjutavad paljusid sektoreid, sealhulgas põllumajanduslikku toidutööstust, kemikaali-, mootorsõidukite ja masinasektorit, ning võivad olla eriti koormavad VKEde jaoks; julgustab mõlemaid pooli kasutama nende probleemide lahendamiseks täielikult ja tulemuslikult kaubandus- ja koostöölepingu regulatiivse ja tollikoostöö mehhanisme, et vähendada kaubandusraskusi enne kaubandus- ja koostöölepingu 2026. aasta läbivaatamist;

30. väljendab heameelt Ühendkuningriigi kavatsuse üle näha ette CE-vastavusmärgise alaline tunnustamine täiendavates tooteid käsitlevates õigusaktides, mis leevendaks veelgi ELi tootjate nõuete täitmisega seotud probleeme ja hõlbustaks sellist märgist nõudvate toodete eksporti Ühendkuningriigist ELi; nõuab tungivalt, et komisjon alustaks Ühendkuningriigiga kiiresti läbirääkimisi, et tagada toodete vastavushindamiste tugev ühtlustamine, eelkõige väga integreeritud sektorites, et kaotada üleliigne katsete tegemine, vähendada ärikulusid ja tugevdada siseturgu; julgustab mõlemaid pooli järgima pragmaatilist korda vastavushindamise tulemuste vastastikuseks tunnustamiseks selgelt madala riskiga tootesektorites, et vähendada tarbetuid nõuete täitmisega seotud kulusid ja halduskoormust, eelkõige VKEde jaoks, kaitstes ja tugevdades samal ajal veelgi tarbijate ohutust ja kaitset; innustab komisjoni sellele tuginema, püüdes saavutada sektoripõhiseid vastastikuse tunnustamise kokkuleppeid valdkondades, kus õigusnorme on juba piisavalt palju lähendatud, kõrvaldades seeläbi asjakohasel juhul sertifitseerimismenetluste tarbetu dubleerimise;

31. märgib, et kokkulepe ühise sanitaar- ja fütosanitaarpiirkonna loomise kohta vähendaks märkimisväärselt kaubandustõrkeid ning aitaks

kaasa stabiilsusele ja prognoositavusele ettevõtjate jaoks, kuna see kaotaks enamiku sertifitseerimis- ja kontrollinõuetest loomade, loomsete saaduste, taimede ja taimsete saaduste veol Suurbritannia ja ELi vahel, säilitades samal ajal ranged tervise- ja tarbijakaitse, toiduohutuse ja loomade heaolu standardid; rõhutab, et see kasu põllumajandustootjatele, VKEdele ja tarbijatele kogu ELis ja Ühendkuningriigis laieneks ka selliste kaupade liikumisele Suurbritannia ja Põhja-Iirimaa vahel; märgib, et tulevane sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete leping peaks võimaldama Ühendkuningriigil oma õigusakte dünaamiliselt ühtlustada, selle suhtes tuleks kohaldada sõltumatu vahekohtuga vaidluste lahendamise mehhanismi ja tunnustada Euroopa Liidu Kohut ELi õiguse küsimustes lõpliku asutusena; väljendab heameelt kavatsuse üle teavitada Ühendkuningriiki varajases etapis ELi otsustusprotsessist tulevase sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepinguga hõlmatud valdkondades; nõuab tungivalt, et komisjon esitaks Ühendkuningriigiga sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete üle peetavate läbirääkimiste tegevuskava; lisaks kutsub mõlemat poolt üles tõhustama regulatiivset dialoogi toiduainete reguleerimise muude kui sanitaar- ja fütosanitaaraspektide üle ning vältima lahknevusi sellistes valdkondades nagu märgistamine ja pakendamine; rõhutab, et Ühendkuningriigi juurdepääs ELi süsteemidele, andmebaasidele või asutustele sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete rakendamise lepinguga seotud ELi programmide raames nõuab ELi eelarvega seotud kulude täielikku katmist; rõhutab, et selline osalemine peab tooma ELile ja selle sidusrühmadele selget kasu kooskõlas eelarve proportsionaalsuse põhimõttega;

32. kordab strateegilist vajadust ELi ja Ühendkuningriigi tõhustatud koostöö järele, et säilitada ja ajakohastada praegust õiglast ja reeglitel põhinevat rahvusvahelist kaubanduskorda ning lahendada ühiseid üleilmseid majandusprobleeme; nõuab sellega seoses rohkem ühiseid jõupingutusi, et töötada WTO kaasava ja põhjaliku reformi nimel, vastates praegustele ja tulevastele probleemidele omavahel tihedalt seotud maailmas ning tegutsedes aktiivselt ülemaailmses poliitilises ja majanduslikus korras uute lõhestumise ohtude vastu ning ühepoolsete ja põhjendamatute kaubandusmeetmete ja tariifide vastu, mis on nii ELile kui ka Ühendkuningriigile hiljuti kehtestatud; kutsub seetõttu mõlemat poolt üles jätkuvalt toetama tarbijaid, kes seisavad silmitsi elukallidusega seotud survega; rõhutab, et sellega seoses on oluline tugevdada ELi ja Ühendkuningriigi koostööd, et tugevdada tarneahela vastupanuvõimet ja vähendada strateegilist sõltuvust; rõhutab, et mõlemad pooled peaksid suurendama ühiseid jõupingutusi, et vähendada kriitilise tähtsusega tarneahelate riske kooskõlas ELi majandusjulgeoleku prioriteetidega; märgib, et kuigi kriitilise tähtsusega mineraalsete toorainete alane koostöö ei olnud ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumise järelduste osa, julgustab ta ELi ja Ühendkuningriiki tugevdama Euroopa autonoomiat selles valdkonnas; julgustab käivitama struktureeritud dialooge ja sihipäraseid algatusi, et edendada mitmekesistamist, luua

vastastikust usaldust ja suurendada strateegilist autonoomiat, et edendada kestlikku majanduskasvu ja ühist heaolu; kutsub komisjoni üles uurima 8. mail 2025 Ühendkuningriigi ja Ameerika Ühendriikide vahel välja kuulutatud kokkuleppe (edaspidi „majandusliku heaolu kokkulepe“) üksikasju, tagamaks, et ükski selle säte ei kahjusta kaubandus- ja koostöölepingut ega ühtki ELi ja Ühendkuningriigi vahelist võimalikku kokkulepet; märgib, et kuigi selle sisu tuleb veel selgitada, võib majandusliku heaolu kokkulepe mõjutada ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu võrdseid tingimusi ning ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumise järeldustest tulenevat dünaamilist ühtlustamist, näiteks seoses ühise sanitaar- ja fütosanitaarpiirkonnaga; väljendab heameelt terasetoodete tollimaksuvaba kaubanduse kokkuleppe üle, tunnistades seda positiivse arenguna, mis tagab peamistele tööstussektoritele hädavajaliku stabiilsuse ja prognoositavuse; tuletab meelde, et kaubandus- ja koostööleping sisaldab konkreetseid kohustusi järgida rahvusvahelisi kaubanduseeskirju, teha koostööd mitmepoolsetel foorumitel ning vahetada teavet kaubanduse kaitsemeetmete ja maailmakaubanduse arengu kohta; väljendab heameelt ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumise tulemuste üle, kus mõlemad pooled kinnitasid taas oma kavatsust tugevdada WTO reformi koordineerimist, toetada läbipaistvat ja reeglitel põhinevat kaubandust ning järgida ühiseid lähenemisviise pakilistele kaubandusvaidlustele, ning rõhutab, et nende kohustuste tulemuslik täitmine on oluline ELi ja Ühendkuningriigi partnerluse tugevdamiseks, mis on üleilmse kaubanduse juhtimise stabiilsust ja prognoositavust tagav tegur; väljendab heameelt Ühendkuningriigi valitsuse hiljutise teate üle, et ta ühineb WTO mitmepoolse vahekokkuleppega, mis tagab vaidluste lahendamise süsteemi jätkuva toimivuse, samal ajal kui peetakse läbirääkimisi WTO laiemate reformide üle; rõhutab, et praeguses heitlikus maailmakaubanduse kontekstis peavad nii Ühendkuningriigi valitsus kui ka komisjon võtma kaubanduspoliitika kujundamisel arvesse Põhja-Iirimaa ainulaadset positsiooni;

33. väljendab heameelt 21. detsembril 2023 kokku lepitud elektrisõidukite ja akude päritolureeglite pikendamise üle 31. detsembrini 2026; rõhutab, kui tähtis on jälgida päritolureegleid, et vältida standarditest ja eeskirjadest kõrvalehoidmist kaupade puhul, mis pärinevad riikidest, kellega Ühendkuningriigil võivad olla muud kaubanduslepingud;

Teenused, digikaubandus ja investeeringud

34. võtab teadmiseks komisjoni hinnangu, et kaubandus- ja koostöölepingu rakendamine teenuste ja investeeringute, digikaubanduse, intellektuaalomandi, riigihangete ning VKEde valdkonnas on üldiselt kulgenud sujuvalt ning ilma oluliste probleemideta, välja arvatud Ühendkuningriigi tööviisade sponsorlussüsteemi kohaldamine ELi teenuseosutajate suhtes, ning

märgib, et Ühendkuningriigi teenuste eksport ELi kasvas 2024. aastal 19 % võrreldes 2019. aastaga, mis näitab teenustesektori vastupanuvõimet ja potentsiaali; rõhutab vajadust tegeleda nende takistustega, mis pärsivad ELi teenuseosutajate lühiajalist liikuvust, sealhulgas kultuuri-, teadus- ja põllumajandusnõustamise sektoris, ning tõhustatud ja vastastikuse lühiajalise ettevõtjate liikuvuse korra võimalikku vastastikust kasu; nõuab Ühendkuningriigi viisamenetluste lihtsustamist ELi spetsialistide ja lepinguliste teenuseosutajate jaoks, et vähendada finants- ja halduskoormust; kutsub liikmesriike ja Ühendkuningriiki üles kiirendama töölubade menetlemist ja vähendama vajaduse korral nende taotlemise kulusid; väljendab heameelt Ühendkuningriigi ja komisjoni ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel võetud kohustuse üle alustada sihtotstarbelisi dialooge füüsiliste isikute ärilisel eesmärgil riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise, sealhulgas sponsorluskava üle; kutsub mõlemat poolt üles uurima võimalusi teenuseosutajate ja ettevõtjate, eelkõige VKEde ja vabakutseliste lühiajalise liikuvuse lihtsustamiseks lihtsustatud viisamenetluste ja kutsekvalifikatsioonide vastastikuse tunnustamise kaudu, austades täielikult vastavat regulatiivset autonoomiat; kutsub Ühendkuningriigi valitsust üles kaubandus- ja koostöölepinguga hõlmatud teenuseosutajate suhtes sponsorlussüsteemi mitte kohaldama; nõuab ELi ja Ühendkuningriigi tihedamat koostööd teenuskaubanduse valdkonnas;

35. nõuab tungivalt, et Ühendkuningriik, komisjon ja liikmesriigid jätkaksid jõupingutusi kutsekvalifikatsioonide vastastikuseks tunnustamiseks, ning nõuab läbirääkimiste kiirendamist, et leida lahendused, mis hõlbustaksid sujuvamat lühiajalist liikuvust ja piiriüleste teenuste osutamist kogu ELi ja Ühendkuningriigi turgudel; rõhutab, et ELi ja Ühendkuningriigi kodanikud seisavad reguleeritud kutsealadele juurdepääsul jätkuvalt silmitsi takistustega; rõhutab vajadust selgete ja sujuvate tunnustamismenetluste ning mõlema poole kutseorganisatsioonide ja pädevate asutuste kaasamise järele; märgib, et siiani on saadud ainult üks soovitus kaubandus- ja koostöölepingu kohase võimaliku vastastikuse tunnustamise kokkuleppe kohta, nimelt seoses arhitektide kutsealaga; kutsub komisjoni ja Ühendkuningriiki üles kiirendama kaubandus- ja koostöölepingu artikli 158 rakendamist ning seadma esikohale ka teisi sektoreid, nagu tervishoid, inseneriteenused ning õigus- ja finantsteenused; rõhutab, kui oluline on aidata noortel välja arendada tulevikukindlaid oskusi, hõlbustades piiriülest koolitust ja kutsealase arengu võimalusi, sealhulgas sihipäraseid investeeringuid digi-, rohe- ja finantskirjaoskusse; nõuab ELi ja Ühendkuningriigi koostööd liikuvuskavade valdkonnas ning kutsub ELi ja Ühendkuningriiki üles pidama läbirääkimisi ulatusliku kokkuleppe sõlmimiseks ettevõtjate liikuvuse kohta, tunnistades, et kutsekvalifikatsioonide vastastikuse tunnustamise korra toimivus on lahutamatult seotud lihtsustatud lühiajalise riiki sisenemise ja ajutise riigis viibimise sätetega; kutsub Ühendkuningriigi valitsust üles

jätkama kõigi vajalike meetmete võtmist, et võidelda Ühendkuningriigis elavate liikmesriikide kodanike diskrimineerimise vastu;

36. julgustab ELi ja Ühendkuningriiki tegema tihedat koostööd digikaubanduse reguleerimise eri aspektides; tunnustab seetõttu halduskokkulepet suurte digiplatvormide pakkujate riskihindamis- ja leevendusmeetmete järelevalve kohta, mille EL ja Ühendkuningriik allkirjastasid 30. aprillil 2024; on veendunud, et edendada tuleks õigusnormide lähendamist ja dialoogi digivaldkonna õigusaktide, eelkõige veebiplatvorme käsitlevate õigusaktide puhul;

Võrdsed tingimused ja konkurentsipoliitika

37. kordab, et Ühendkuningriik peaks tunnistama raskusi, mis tulenevad tarbetutest süstemaatilistest regulatiivsetest erinevustest, eelkõige töö- ja sotsiaalõiguste, keskkonna- ning isikuandmete kaitse, riigiabi, digikaubanduse ja maksustamise valdkonnas, mis võib tekitada ainult rohkem küsimusi seoses kaubandus- ja koostöölepingus võetud võrdsete võimaluste alaste kohustustega, samuti ELi ja Ühendkuningriigi ettevõtjatele ning ELi ja Ühendkuningriigi kaubandusele;

38. väljendab heameelt kaubandus- ja koostöölepingu alusel sõlmitud ELi ja Ühendkuningriigi vahelise konkurentsialase koostöölepingu lõpuleviimise üle, mis võimaldab komisjonil, liikmesriikide riiklikel konkurentsiasutustel ning Ühendkuningriigi konkurentsi- ja turuametil teha konkurentsiuurimiste valdkonnas otsest koostööd; märgib, et see on esimene ELi konkurentsialane koostööleping, mis võimaldab riiklikel pädevatel asutustel teha otsest koostööd kolmanda riigi konkurentsiasutusega; nõuab lepingu kiiret ratifitseerimist, et tugevdada piiriülest jõustamist ja koordineerimist konkurentsiküsimuste puhul, tagades samal ajal konfidentsiaalsuse asjakohaste erandite abil;

39. väljendab heameelt ELi ja Ühendkuningriigi jõupingutuste üle nõuda rahvusvahelist koostööd tehisintellektist tulenevate probleemide ja riskide haldamisel, et edendada demokraatlikel väärtustel, ühistel standarditel ja tugevatel kaitsemeetmetel põhinevat tehisintellekti üleilmset juhtimist; märgib, et EL võttis tehisintellekti käsitleva 2024. aasta määrusega[29] vastu tervikliku riskipõhise õigusraamistiku, samal ajal kui Ühendkuningriik on omaks võtnud

---

29 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrus (EL) 2024/1689, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 300/2008, (EL) nr 167/2013, (EL) nr 168/2013, (EL) 2018/858, (EL) 2018/1139 ja (EL) 2019/2144 ning direktiive 2014/90/EL, (EL) 2016/797 ja (EL) 2020/1828 (tehisintellekti käsitlev määrus) (ELT L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

kergema regulatiivse lähenemisviisi, kehtestamata tehisintellekti käsitlevat horisontaalset seadust; nõuab, et ELi ja Ühendkuningriigi vahel ühtlustataks tehisintellekti reguleerimist rohkem, et võimaldada sel dünaamilisel sektoril areneda turvalises keskkonnas; peab seda arvestades kahetsusväärseks, et Ühendkuningriik ei allkirjastanud tehisintellekti meetmete tippkohtumisel Pariisis 11. veebruaril 2025 avaldust kaasava ja kestliku tehisintellekti kohta inimeste ja planeedi hüvanguks; rõhutab ELi ja Ühendkuningriigi struktureeritud koostöö tähtsust tehisintellekti juhtimisel, võttes arvesse ühist kohustust edendada ohutuid, läbipaistvaid ja vastutustundlikke tehisintellektisüsteeme ning vältida regulatiivset killustatust, osaleda standardite kehtestamises ja uurida vastavushindamise vastastikuse tunnustamise korda; peab kahetsusväärseks, et ELi ja Ühendkuningriigi suhete uuendatud tegevuskava käsitlevas ühisseisukohas puudub konkreetne kohustus teha tehisintellektialast koostööd hoolimata sellest, et strateegiliselt on oluline edendada riikidevahelist ühtlustamist usaldusväärse tehisintellekti arendamisel, ning tuletab meelde, et tehisintellekti käsitleva määruse artikkel 39 võimaldab tunnustada kolmandates riikides asutatud vastavushindamisasutusi teatavatel tingimustel ning ELi ja asjaomase kolmanda riigi vahelise lepingu alusel; rõhutab regulatiivsete erinevuste suurenemise ohtu, eelkõige ELi siduva tehisintellekti käsitleva määruse ja Ühendkuningriigi sektoripõhise lähenemisviisi vahel, hoolimata riskipõhise klassifitseerimise, autoriõiguse kaitse ja süsteemsete riskidega seotud prioriteetide ühtlustumisest; võtab teadmiseks Ühendkuningriigi ja USA vahelise tehisintellekti käsitleva vastastikuse mõistmise memorandumi, mis võib kaasa tuua ELi ja Ühendkuningriigi miinimumstandardite lahknevuse, ning kutsub komisjoni üles hindama selle kokkuleppe mõju ja esitama Euroopa Parlamendile aruande; rõhutab vajadust kujundada välja ühisseisukoht tehisintellekti eeliste ja probleemide kohta; nõuab tõhustatud tehnilist dialoogi reguleerivate asutuste vahel, et toetada regulatiivset koostalitlusvõimet ja vähendada ettevõtjate jaoks nõuete täitmise keerukust; tunnustab Ühendkuningriigis käimasolevaid arutelusid autoriõiguse normide muudatuste üle; väljendab muret selle pärast, et sellised kavad võivad avaldada negatiivset mõju Euroopa kunstnikele ja loovisikutele, eelkõige seoses ettepanekuga luua loobumisvõimalusega süsteem (*opt-out*-süsteem);

40. märgib, et tehisintellekti käsitleva õigusakti artiklitega 103–107 ja 109 muudetakse kehtivaid ELi tootealaseid õigusakte, mida kohaldatakse seoses Põhja-Iirimaaga Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis Windsori raamistiku 2. lisa alusel; võtab teadmiseks nõukogu 14. aprilli 2025. aasta otsuse, milles esitatakse liidu seisukoht ELi ja Ühendkuningriigi ühiskomitees seoses tehisintellekti käsitleva õigusakti lisamisega Windsori raamistiku 2. lisasse; tunnistab, et õigusnormide ulatuslikum ühtlustamine sellistes valdkondades nagu tooteohutus ja turujärelevalve võib aidata toetada õigusselgust ja turu järjepidevust; julgustab jätkama

ühiskomitee raames ELi ja Ühendkuningriigi dialoogi, et määrata kindlaks vastastikku vastuvõetavad lähenemisviisid, millega toetatakse tarbijakaitse rangeid standardeid ja regulatiivset sidusust;

41. tuletab meelde, et kaubandus- ja koostöölepingus tunnistatakse andmekaitse ja eraelu puutumatuse rangete standardite tähtsust, võimaldades samal ajal kummalgi poolel säilitada oma regulatiivne autonoomia; on arvamusel, et ELi ja Ühendkuningriigi potentsiaalsete regulatiivsete erinevustega on seotud riskid; märgib, et Ühendkuningriigi andmekaitsekord on jäänud üldjoontes kooskõlla ELi isikuandmete kaitse üldmäärusega[30], tänu millele on ELi kaitse piisavuse otsus veel kehtiv, mis hõlbustab piiriüleste teenuste jaoks üliolulisi sujuvaid andmevooge; võtab teadmiseks Ühendkuningriigi andmekaitseraamistiku käimasoleva reformimise, mille raames esitatakse andmete (kasutamise ja juurdepääsu) seaduse eelnõuga märkimisväärseid muudatusi Ühendkuningriigi kehtiva isikuandmete kaitse üldmääruse sätetele; kordab, kui oluline on säilitada kahe poole vahel isikuandmete edastamiseks ja töötlemiseks kõrgetasemelised andmekaitsestandardid, sealhulgas üksikisikute puhul, kelle isikuandmeid töödeldakse Ühendkuningriigis, eelkõige juhul, kui andmed pärinevad EList, ning nõuab ELi ja Ühendkuningriigi korrapärast teabejagamist; väljendab heameelt tõhustatud regulatiivse koostöö üle digiküsimustes, näiteks komisjoni sidevõrkude, sisu ja tehnoloogia peadirektoraadi ning Ühendkuningriigi kommunikatsiooniameti (Ofcom) vahel 30. aprillil 2024 sõlmitud halduskokkuleppe üle, milles seatakse prioriteediks teabevahetus, mis on seotud suurte digiplatvormide pakkujate riskihindamis- ja leevendusmeetmete järelevalvega; nõuab tugevdatud dialoogi kaubandus- ja koostöölepingu teenuste, investeeringute ja digikaubandusega tegeleva kaubanduse erikomitee raames, et tagada stabiilsed tingimused andmete edastamiseks ja õiguskindlus ettevõtjatele;

42. tuletab meelde, et andmete jätkuv vaba liikumine ELi ja Ühendkuningriigi vahel sõltub komisjoni andmete kaitse piisavuse otsustest; märgib, et komisjon jõudis pärast Ühendkuningriigi andmete kasutamise ja neile juurdepääsu seaduse hindamist järeldusele, et Ühendkuningriigi õigusraamistik pakub jätkuvalt andmekaitsemeetmeid, mis on sisuliselt samaväärsed ELi kaitsemeetmetega; väljendab heameelt selle üle, et komisjon on teinud ettepaneku pikendada kehtivat kaitse piisavuse otsust kuue aasta võrra; on seisukohal, et selline pikendamine peaks tagama õiguskindluse ja vältima tarbetuid nõuete täitmisega seotud kulusid ning tagama piiriüleste andmevoogude ja digikaubanduse

---

30 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

stabiilsuse ning selle, et ELi kodanike põhiõigusi kaubandus- ja koostöölepingu raames austatakse jätkuvalt; rõhutab, et mis tahes alaline kokkulepe peab sõltuma Ühendkuningriigi pidevast vastavusest ELi andmekaitsestandarditele Ühendkuningriigi uue õigusraamistiku alusel ja isikuandmete kõrgetasemelise kaitse säilitamisest, nagu on nõutud ELi õiguses; kutsub Ühendkuningriigi valitsust üles tagama, et ükski Ühendkuningriigi seadusandlik areng, näiteks 2025. aasta andmeid käsitlev (kasutus ja juurdepääs) seadus, ei tooks kaasa leebemaid andmekaitsestandardeid kui ELis;

43. võtab teadmiseks Euroopa Andmekaitsenõukogu arvamuse 06/2025, milles toetatakse Ühendkuningriigi kohta tehtud kaitse piisavuse otsuste tehnilist ja ajaliselt piiratud pikendamist 27. detsembrini 2025 üksnes selleks, et anda komisjonile aega hinnata reformi mõju, kui see on vastu võetud; tuletab meelde, et komisjon peab jälgima kõiki asjakohaseid arengusuundumusi Ühendkuningriigis sel perioodil ning tagama, et iga tulevane kaitse piisavuse otsus põhineb Ühendkuningriigi andmekaitseraamistiku põhjalikul ja ajakohasel hindamisel;

44. rõhutab, kui tähtis on säilitada sarnased lähenemisviisid digisektori tururefomidele; palub, et Ühendkuningriik väldiks poliitikat, mis kaldub kõrvale ELi digiturgude määruse[31] ja ELi digiteenuste määruse[32] aluspõhimõtetest;

45. tuletab meelde ELi ja Ühendkuningriigi ühist huvi digitaalse ühenduvuse vastu; soovitab mõlemal poolel luua teabevahetuse koordineerimise raamistiku, et jälgida elutähtsat ühenduvustaristut, sealhulgas merealuseid kaableid ja satelliite ähvardavaid ohte;

46. kordab, et EL ja Ühendkuningriik peavad täitma kaubandus- ja koostöölepingus võetud kohustust teha koostööd rahvusvaheliste rändlusteenuste läbipaistvate ja mõistlike hindade edendamisel, et vähendada ELi ja Ühendkuningriigi tarbijate kulusid;

47. tuletab meelde, et kaubandus- ja koostöölepingu kohaselt peavad vastastikust majanduspartnerlust toetama võrdsed tingimused avatud ja ausaks konkurentsiks ning et kaubandus ja investeerimine peavad toimuma viisil, mis soodustab kestlikku arengut, sealhulgas majanduslikku ja sotsiaalset arengut ning keskkonnakaitset; tuletab meelde, et töötajate õiguste kaitse on selles kontekstis ülioluline,

---

31 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/1925, mis käsitleb konkurentsile avatud ja õiglaseid turge digisektoris ning millega muudetakse direktiive (EL) 2019/1937 ja (EL) 2020/1828 (digiturgude määrus) (ELT L 265, 12.10.2022, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

32 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT L 277, 27.10.2022, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

nagu on sätestatud muu hulgas kaubandus- ja koostöölepingu artiklites 355, 386, 387, 399 ja 524; märgib, et artikli 355 kohaselt kohustub kumbki pool säilitama ja parandama oma vastavaid norme XI jaotisega hõlmatud valdkondades; tuletab meelde, et töötajate õiguste kaitse on selles kontekstis ülioluline, nagu on sätestatud muu hulgas kaubandus- ja koostöölepingu artiklites 355, 386, 387, 399 ja 524; märgib, et artikli 355 kohaselt kohustub kumbki pool säilitama ja parandama oma vastavaid norme XI jaotisega hõlmatud valdkondades;

48. väljendab heameelt Ühendkuningriigi valitsuse 2024.–2025. aasta tööalaste õiguste seaduse eelnõus esitatud ettepanekute üle laiendada kollektiivläbirääkimiste õigusi, näha töötajatele ette tagatud töötunnid ja tunnistada kehtetuks 2023. aasta streigiseadus (teenuste miinimumtaseme seadus); väljendab sellega seoses heameelt Põhja-Iirimaa detsentraliseeritud valitsuse Belfastis esitatud nn hea töökoha tööalaste õiguste seaduse eelnõu üle, milles järgitakse täielikult ELi standardeid;

49. märgib, et Ühendkuningriigi 2023. aasta Retained EU Law (Revocation and Reform) Acti (jätkuvalt kohaldatavate ELi õigusaktide (kehtetuks tunnistamine ja reformimine) seadus) kohta teatasid Ühendkuningriigi ametiasutused oma ametlikus vastuses komisjonile ja mitmel tehnilisel koosolekul, et õigusakti eesmärk ei ole alandada kaitsetaset muu hulgas kaubandus- ja koostöölepinguga hõlmatud tööküsimustes; kutsub siiski komisjoni jälgima seda seadust hoolikalt, et tagada nõuete täitmine, pidades silmas Ühendkuningriigi ametiasutustele antud laiaulatuslikke volitusi muuta jätkuvalt kohaldatavaid ELi õigusakte ja kohtute rolli jätkuvalt kohaldatavate ELi õigusaktide tõlgendamisel;

50. märgib, et 2024. aasta oktoobris teatas Ühendkuningriigi valitsus oma kavatsusest luua ettevõtluse ja kaubanduse ministeeriumis uus õiglase töö amet, et asendada olemasolevad riiklikud töökaitseasutused;

51. kutsub komisjoni ja parlamentaarset partnerlusassambleed üles jälgima tähelepanelikult tööstandardite halvenemist ja muid töötajate õigustega seotud arengusuundi Ühendkuningriigis ning jätkama koos Ühendkuningriigi valitsusega pingutusi, et tagada kaubandus- ja koostöölepingu täielik täitmine; kutsub komisjoni üles kasutama kõiki olemasolevaid vahendeid, et lahendada probleemid, mille tõttu võib olla vaja kohaldada kaubandus- ja koostöölepingu XI jaotise 6. peatükki, sealhulgas dialoogi kaudu parlamentaarses partnerlusassamblees ja erikomiteedes, konsulteerides ELi sisenõuanderühmaga ning kasutades vajaduse korral artiklis 389 sätestatud vaidluste lahendamise mehhanisme;

52. nõuab, et EL ja Ühendkuningriik uuriksid võimalusi edasiseks koostööks ning parimate tavade vahetamiseks tööhõive ja

sotsiaalkaitse valdkonnas; tunnistab vastastikuse koostöö potentsiaali parandada tööhõivepoliitika rakendamist ja jõustamist, tagades ausa konkurentsi, ettevõtete kestliku majanduskasvu ning töötajate õiglased töötingimused nii ELis kui ka Ühendkuningriigis; tuletab meelde, et sotsiaalpartneritel on tegelik roll nii kaubandus- ja koostöölepingu järelevalves kui ka täitmise tagamises, sealhulgas ametlike kaebuste esitamise õigus;

53. väljendab heameelt ELi ja Ühendkuningriigi jätkuva koostöö üle ILO raames, eelkõige platvormitöö reguleerimiseks mõeldud uue vahendi väljatöötamisel;

54. väljendab heameelt ELi digiturgude määruse ning Ühendkuningriigi digiturgude, konkurentsi ja tarbijate õigusakti samaaegse rakendamise üle, mis on samm õiglaste ja konkurentsile avatud digiturgude edendamise suunas; võtab teadmiseks ühised regulatiivsed eesmärgid ja rõhutab vajadust vältida killustumist tihedama koostöö kaudu konkurentsialase koostöölepingu raames; toetab vastastikuse mõistmise memorandumi väljatöötamist, et hõlbustada regulatiivset dialoogi, teabevahetust ja jõustamistavade koordineerimist, eelkõige seoses pääsuvalitsejate platvormidega; rõhutab, kui oluline on ühtlustada lähenemisviise konkurentsile digiturgudel, et toetada piiriülese ettevõtluse kindlustunnet ja tarbijakaitset;

55. kutsub komisjoni üles jätkuvalt jälgima tähelepanelikult Ühendkuningriigis esinevaid regulatiivseid erinevusi, mis võivad viia kaubandus- ja koostöölepingu järgimata jätmiseni, eelkõige võrdsete võimalustega seotud valdkondades, nagu subsiidiumite kontroll, tehisintellekt, maksustamine, töö- ja sotsiaalsed standardid, keskkonna- ja kliimamuutuste eeskirjad, ning tegelema tuvastatud lahknevuste juhtumitega, mis võivad kaasa tuua leebemad sotsiaal-, töö- ja keskkonnakaitsestandardid nii ELi kui ka Ühendkuningriigi kodanike ja tarbijate jaoks; soovitab luua ELi ja Ühendkuningriigi õiguslike erinevuste vaatluskeskuse, et jälgida tulevasi seadusandlikke muudatusi transpordiohutuse, keskkonnastandardite ja reisijate õiguste valdkonnas, ning neist teada anda; rõhutab ennetava regulatiivse dialoogi tähtsust, et vältida tarbetuid lahknevusi ja turu killustumist; palub komisjonil anda parlamendile saadud andmetele juurdepääs aastaaruannete avaldamise kaudu; rõhutab erilisi probleeme, mida regulatiivsed erinevused põhjustavad Põhja-Iirimaale, arvestades selle ainulaadset juurdepääsu kahele, nii ELi kui ka Ühendkuningriigi turule Windsori raamistiku alusel; rõhutab vajadust Põhja-Iirimaale keskenduvate kohandatud varajase hoiatamise mehhanismide ja uute õigusaktide mõjuhinnangute järele, tagamaks, et erinevused ei kahjusta õiguskindlust, talitluspidevust ega rahuprotsessi, ning selleks, et minimeerida nende mõju ja vältida ebakõlade muutumist kaubandustakistuseks; nõuab suuremat koostööd kohalike sidusrühmade ning suure reede kokkuleppe alusel loodud põhja- ja lõunapoolsete organitega;

Finantsteenused

56. tunnistab vajadust kõrgetasemelise koostöö ja tulevikku suunatud dialoogi järele ELi ja Ühendkuningriigi vahel finantsteenuste küsimustes; märgib, et ELi ja Ühendkuningriigi ühine finantsregulatsiooni foorum on alates selle loomisest pidanud ainult kolm koosolekut;

57. julgustab pidama tulevikku suunatud dialoogi ELi ja Ühendkuningriigi ühisel finantsregulatsiooni foorumil, millega edendataks asjaomaste reguleerimiskordade ulatuslikku ühtlustamist ning aidataks kindlaks teha ja käsitleda finantsstabiilsuse, investorite kaitse, rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud ühiseid küsimusi, et hõlbustada piiriüleseid investeeringuid ning edendada innovatsiooni finantsturgudel ning koostööd rahvusvahelistel foorumitel ja rahvusvaheliste standardite rakendamisel; märgib, et see võib hõlmata teabe jagamist regulatiivse arengu kohta, arvamuste vahetamist vastava poliitika, eeskirjade ja protsesside kohta seoses selliste tunnustamisskeemidega nagu samaväärsus, ning võib sisaldada ka kavandatavate meetmete riskianalüüse ja võimalikku majandusmõju, samuti küsimusi, mis on seotud vabatahtlikult toimuva tehnilise lähenemisega, mis muudab kaubavood stabiilsemaks ja tõhusamaks; võtab teadmiseks foorumi potentsiaali edendada võimaluse korral järjepidevat lähenemisviisi ja luua raamistik vaidluste lahendamiseks ning kutsub komisjoni üles seda tugevdama ja seda koostööd edasi arendama; kutsub komisjoni üles teavitama Euroopa Parlamenti täielikult ja õigel ajal ettevalmistustest poolaastakoosolekuteks ja nende tulemustest;

58. on seisukohal, et kauplemisjärgsete finantsturuteenuste tõhusus ja konkurentsivõime on väga oluline hästi toimiva hoiuste ja investeeringute liidu tagamiseks, ning väljendab heameelt Ühendkuningriigi ja ELi vahelise kasvava konsensuse üle selles küsimuses; väljendab heameelt esialgse poliitilise kokkuleppe üle lühendada vabalt võõrandatavate väärtpaberitega tehtavate tehingute arveldustsüklit ühe päevani pärast tehingu toimumist;

59. juhib tähelepanu sellele, et pärast Ühendkuningriigi väljaastumist EList ei ole Ühendkuningriigi turuosalistel enam automaatset juurdepääsu finantsteenuste siseturule; rõhutab, et EL on teinud ajaliselt piiratud samaväärsust kinnitava otsuse ainult ühe konkreetse finantsteenuste allsektori – kesksete vastaspoolte – puhul, samas kui ELi finantsteenuste samaväärsuse raamistik võimaldab kolmandate riikide ettevõtetel pääseda ELi turule, tingimusel et nende õigus- ja järelevalveraamistikku peetakse ELi standarditega samaväärseks; tuletab meelde, et EL võib samaväärsust kinnitava otsuse igal ajal ühepoolselt tühistada, kui samaväärsuse kinnitamise tingimused ei ole enam täidetud; tunnistab vajadust tagada, et mõlema poole VKEd saaksid kasu

tihedamast finantskoostööst ELi ja Ühendkuningriigi vahel; rõhutab, kui oluline on hõlbustada piiriülest juurdepääsu rahastamisele; julgustab komisjoni arutama täiendavaid samaväärsust kinnitavaid otsuseid, et pakkuda nii Ühendkuningriigi kui ka ELi ettevõtetele paremaid turulepääsu eeliseid;

60. väljendab heameelt selle üle, et samaväärsust kinnitavaid otsuseid käsitlev arvamustevahetus on lisatud kaubandus- ja koostöölepingu regulatiivse koostöö foorumi pädevusalasse; nõuab selliste küsimuste korrapärast arutamist ja uurimist, eelkõige seoses finants- ja investeerimisteenustega, et suurendada kaubandust ja koostööd; kutsub komisjoni üles hindama ja tegema samaväärsust kinnitavaid otsuseid strateegilisel ja tingimuslikul viisil ning tagama, et mis tahes Ühendkuningriigi finantsteenuste ettevõtetele antud turulepääs on täielikult kooskõlas ELi standarditega; on veendunud, et samaväärsuse hindamine ei peaks piirduma kitsalt sektoripõhise lähenemisviisiga, vaid selle asemel tuleks kasutada laiemat tulevikku suunatud perspektiivi, et võtta arvesse konkreetse kolmanda riigi üldist õigus- ja järelevalveraamistikku, sealhulgas selle riigi võetud kohustusi ausa konkurentsi, rahapesuvastase võitluse, maksukoostöö, investorite kaitse ja finantsstabiilsuse valdkonnas, et kaitsta liidu finantsstabiilsust, säilitada siseturu terviklikkus ja vältida õiguslikku arbitraaži;

61. tuletab meelde, et samaväärsust kinnitavad otsused võivad tuua kasu ELi ettevõtetele seoses parema juurdepääsuga Ühendkuningriigi turule, sealhulgas panganduse, makseteenuste, investeerimisteenuste ja kindlustuse valdkonnas, ning rõhutab, et avatud ja hästi struktureeritud finantssuhted ELi ja Ühendkuningriigi vahel peavad aitama edendada konkurentsivõimelisemat rahastamiskeskkonda VKEde jaoks;

62. võtab samas teadmiseks Ühendkuningriigi väljendatud soovi säilitada mitmes valdkonnas regulatiivsed erinevused võrreldes ELiga; väljendab muret seoses asjaoluga, et sellised erinevused võivad kahjustada võrdseid võimalusi ELi jaoks; nõuab, et seda arengut ja selle võimalikku mõju ELi turgudele jälgitaks tähelepanelikult, muu hulgas samaväärsust kinnitavate otsuste strateegilise kasutamise kaudu;

63. tunnistab, et kuigi mõned krüptovarad on eelkõige spekulatiivse iseloomuga, kasutatakse neid üha rohkem finantssektoris, ning nõuab koordineeritud lähenemisviisi selliste varade reguleerimisele ja järelevalvele, et tegeleda tulemuslikult tarbijakaitse, turu usaldusväärsuse ja rahapesuga seotud riskidega ning keskkonnamõjuga seotud probleemidega; märgib murega, et stabiilse krüptovara emitentidel lubatakse Ühendkuningriigis tegutseda Ühendkuningriigi õigus- ja järelevalveraamistikust tehtava erandi alusel, ning rõhutab, et kui Ühendkuningriik peaks soovima teha Ameerika Ühendriikidega kahepoolset koostööd soodsa ja

lubava regulatiivse mudeli alusel, kahjustaks see ELi jõupingutusi regulatiivse ühtsuse, tugeva järelevalve, jurisdiktsiooniülese finantskerksuse ja ülemaailmse finantsstabiilsuse tagamiseks; kutsub seetõttu Ühendkuningriiki üles võtma vastu sarnaseid õigusakte krüptovaraturge käsitleva määrusega (EL) 2023/1114[33]; hoiatab süsteemsete riskide eest, mida lõdvem järelevalveraamistik võib tekitada, ja soovitab mitte kalduda kõrvale finantsstabiilsuse nõukogu soovitustest krüptovarade reguleerimise kohta, et mitte kahjustada ülemaailmset finantsstabiilsust; on seisukohal, et EL ja Ühendkuningriik peaksid tegema rahvusvahelisel areenil koostööd, et jõuda ühistele seisukohtadele finantsteenuste suhtes kohaldatava tehisintellekti eeliste ja riskide osas;

64. toetab ja peab tervitatavaks digieuro kiiret väljatöötamist, mis täiendab sularaha, kuid ei asenda seda; rõhutab ELi suurt sõltuvust välismaistest üksustest oma maksesektoris; tunnistab tungivat vajadust, et EL tagaks oma digitaalse ja finantsilise autonoomia nimel sõltumatuse välismaistest makseteenuse pakkujatest;

65. on seisukohal, et keskpankade digiraha võimalik kasutuselevõtt nii ELis kui ka Ühendkuningriigis võib avaldada majandusmõju pooltevahelistele suhetele ja strateegilisele autonoomiale;

66. toetab kindlalt ELi ja Ühendkuningriigi jätkuvat koostööd võitluses rahvusvahelise rahapesu ja terrorismi rahastamise vastu, kahjulike maksusüsteemide vastu ja sanktsioonide rakendamisel; väljendab heameelt selle üle, et EL on vastu võtnud rahapesuvastaste õigusaktide paketi ning et Ühendkuningriik on jätkuvalt pühendunud võitlusele rahapesu ja muude finantskuritegude vastu, eelkõige oma ülemereterritooriumidel ja Briti krooni sõltkondades;

67. väljendab muret selle pärast, et Ühendkuningriik on loonud uusi vabasadamaid riiklike keskustena, et edendada ülemaailmset kaubandust ja investeeringuid, pakkudes neile ulatuslikke maksuerandeid, dereguleerivaid soodustusi ja riiklikke toetusi;

68. rõhutab mõlema poole pühendumust Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) / G20 kaasava raamistiku kahesambalisele lähenemisviisile; peab kahetsusväärseks USA presidendi 20. jaanuari 2025. aasta täidesaatvat korraldust, milles kinnitatakse, et OECD ülemaailmsel maksukokkuleppel ei ole Ameerika Ühendriikides õiguslikku jõudu ega mõju; kutsub mõlemat poolt üles tegema rahvusvahelistel foorumitel konstruktiivset koostööd selle nimel, et kaitsta mitmepoolset maksukoostööd, edendada teise samba kohaste maksustamise miinimumstandardite

---

33 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/1114, mis käsitleb krüptovaraturge ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 1095/2010 ning direktiive 2013/36/EL ja (EL) 2019/1937 (ELT L 150, 9.6.2023, lk 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj).

ülemaailmset rakendamist ja tagada kooskõla käimasolevate ÜRO algatustega;

69. tunnustab kaubandus- ja koostöölepingus võetud kohustust edendada koostööd peamiste ülemaailmsete probleemide lahendamisel, austades samal ajal mõlema poole volitusi otsese maksustamise valdkonnas; väljendab seetõttu heameelt seoses 10. oktoobril 2024 toimunud esimese ELi ja Ühendkuningriigi dialoogiga kahjulike maksukordade vastu võitlemise teemal, mis kujutab endast foorumit aruteluks kahjulike maksusüsteemide vastu võitlemise rahvusvaheliste standardite kujundamise ja rakendamise üle; rõhutab, kui oluline on säilitada ELi ja Ühendkuningriigi vahelise koordineerimise tase rahvusvahelise maksureformi küsimuses;

70. toetab ELi ja Ühendkuningriigi jätkuvat koostööd rahapesu, terrorismi rahastamise, kahjulike maksutavade ja pettuste vastu võitlemisel; rõhutab vajadust jälgida tähelepanelikult Ühendkuningriigi regulatiivseid erinevusi võrreldes ELiga, et vältida õiguslikku arbitraaži ja finantsriske ELile ning tagada võrdsed tingimused; julgustab mõlemat poolt, austades täielikult riiklikku maksusuveräänsust, tegema asjaomaste kahe- ja mitmepoolsete foorumite kaudu proaktiivset koostööd, et edendada õiglasi ja jätkusuutlikke maksusüsteeme;

71. väljendab heameelt selle üle, et 2024. aastal rakendati täielikult käibemaksu valdkonnas halduskoostöö tegemist ja maksupettuste tõkestamist ning maksude ja tollimaksudega seotud nõuete sissenõudmisel antavat vastastikust abi käsitleva protokolli (käibemaksuprotokoll); teeb ettepaneku, et EL ja Ühendkuningriik vaataksid igal aastal ühiselt läbi käibemaksuprotokolli rakendamise ja tulemuslikkuse, looksid foorumi käibemaksupettuste uute suundumuste ja käibemaksu piiriülesel sissenõudmisel tekkivate probleemide arutamiseks ning hindaksid vajadust täiendavate ühismeetmete järele nende probleemide lahendamiseks;

72. rõhutab, et ELi turuosalised sõltuvad suurel määral Ühendkuningriigis asuvatest kliiringukodadest, kusjuures üle 90 % euro intressimäära tuletisinstrumentidest töödeldakse City of Londoni kliiringukodades; on seisukohal, et selline ulatuslik koondumine võib kujutada endast strateegilist ohtu ELi finantsstabiilsusele; on veendunud, et tuleks leida õige tasakaal ühelt poolt Ühendkuningriigis asuvatele kliiringukodadele liigse tuginemise olulise vähendamise ja teiselt poolt ELi finantsturu osalistele selguse tagamise vahel; võtab teadmiseks 2024. aasta detsembris vastu võetud Euroopa turu infrastruktuuri määruse[34]

---

[34] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/648/oj).

ajakohastused, mille eesmärk on võidelda selle liigse tuginemise vastu aktiivse konto nõude kehtestamisega;

73. väljendab siiski muret selle pärast, et komisjoni otsus pikendada Ühendkuningriigi kesksete vastaspoolte samaväärsust veel kolme aasta võrra kuni 30. juunini 2028 võib põhjustada viivitusi aktiivse konto nõude väljakujundamisel;

74. kutsub komisjoni üles pakkuma seniks püsivat ja stabiilset lahendust, et vähendada liigset tuginemist Ühendkuningriigi kesksetele vastaspooltele kooskõlas ELi strateegilise eesmärgiga vähendada ülemääraseid riskipositsioone kolmandate riikide kesksete vastaspoolte suhtes, mis on süsteemselt olulised; tuletab meelde, et Euroopa Parlament on pidevalt rõhutanud vajadust tuua kliirimistegevus üle ELi ning et samaväärsuse pikendamine regulatiivsete erinevuste kontekstis õõnestab finantsstabiilsust, nõrgendab ELi turu autonoomiat ja saadab turuosalistele vastuolulisi signaale;

75. märgib, et Ühendkuningriigi EList väljaastumise tõttu ei saa finantsteenuste valdkonnas tegutsevad Ühendkuningriigi teenuseosutajad enam kasutada päritoluriigi põhimõtet ega üleeuroopalist tegevusluba, mis annab automaatse juurdepääsu kogu ELi siseturule, samas kui integreeritud maailmamajandus nõuab ametiasutuste tihedat koostööd, sealhulgas finantsteenuste ja maksete valdkonnas; märgib samuti, et kuigi kaubandus- ja koostöölepingut toetavad võrdseid tingimusi tagavad sätted, ei ole see piisav, eelkõige seoses subsiidiume käsitlevate reeglitega, ning nõuab tugevat ja läbipaistvat riigiabi kontrolli koos tulemusliku riigisisese jõustamisega ja siduva vaidluste lahendamise mehhanismiga, mis võib aidata ära hoida konkurentsimoonutusi ja tagada õiglased kaubandustingimused;

76. võtab teadmiseks Ühendkuningriigi kavandatava finantsteenuste kasvu ja konkurentsivõime strateegia, millega kaasatakse investeeringuid kõigis majandusharudes; nõuab, et EL ja Ühendkuningriik viiksid oma finantsteenuste sektori konkurentsivõime strateegiad tihedalt kooskõlla;

77. väljendab muret Ühendkuningriigi maksesüsteemide reguleeriva asutuse kava pärast kehtestada eelkõige ELi pankadele, kaardipakkujatele ja muudele makseteenuse pakkujatele piiriüleste vahendustasude hinnalagi Ühendkuningriigi ja Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) vahelistes tehingutes, mis ei nõua tarbijalt kaardi füüsilist esitamist; rõhutab, et kolmest välja pakutud alternatiivsest hinnalaest on kaks märkimisväärselt madalamad kui Ühendkuningriigi pankadele kehtestatud samaväärne hinnalagi, mis tekitab muret kaubandus- ja koostöölepingus sätestatud mittediskrimineerimise põhimõtte järgimise pärast; rõhutab seetõttu, kui oluline on tagada, et kõik regulatiivsed meetmed järgiksid

mittediskrimineerimise põhimõtet; kutsub maksesüsteeme reguleerivat asutust üles tagama, et vahendustasude valdkonnas alustatud töö jätkub, et vältida regulatiivseid tagasilööke ja tagada Euroopa teenusepakkujatele õiglane keskkond;

78. tunnistab, et lisaks kaubandus- ja koostöölepingu õiguslikult siduvale raamistikule on oluline tihedam koostöö finantsteenuste valdkonnas, et lahendada ühiseid probleeme ning uurida võimalusi tihedamaks ja pidevaks ühiseks tegutsemiseks, eelkõige kõige kõrgemal tasandil, et kasutada ära ülemaailmselt omavahel seotud finantssüsteemide eeliseid, võttes arvesse hoiuste ja investeeringute liidu loomist ning edukat finantsteenuste keskust, mida endast kujutab Londoni City;

79. rõhutab, et kasvavad Atlandi-ülesed pinged muudavad ELi ja Ühendkuningriigi paranenud majandussuhted tähtsamaks kui kunagi varem; kutsub komisjoni ja Ühendkuningriigi valitsust üles tegema tihedat koostööd rahvusvahelistel finantsteenuste foorumitel, et võimendada Euroopa perspektiivi; tunnistab vajadust tagada, et mõlema poole VKEd saaksid kasu tihedamast finantskoostööst ELi ja Ühendkuningriigi vahel; rõhutab, et rahvusvahelistel foorumitel, nagu Rahvusvaheline Väärtpaberijärelevalve Organisatsioon, finantsstabiilsuse nõukogu, rahapesuvastane töökond või Baseli pangajärelevalve komitee kokku lepitud standardid peaksid jääma ELi ja Ühendkuningriigi koostöö aluseks ning mis tahes kõrvalekalded peavad olema igakülgselt põhjendatud;

80. väljendab muret Ühendkuningriigi otsuse pärast lükata pankade rahvusvahelise õigusraamistiku Basel III rakendamine ühe aasta võrra edasi kuni 1. jaanuarini 2027; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama kaasseadusandjate vastu võetud Basel III standardite rakendamise ning kutsub komisjoni üles jätkama rahvusvahelisel tasandil kokkulepitud Basel III standardite rakendamise jälgimist ka teistes peamistes kolmandate riikide jurisdiktsioonides;

81. võtab teadmiseks pangandusväliste finantsvahendajate arvu märkimisväärse kasvu ELis ja Ühendkuningriigis ning Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu poolt selles sektoris tuvastatud peamised nõrgad kohad, eriti seoses finantsvõimenduse ja likviidsuspuudujäägiga; jagab sellega seoses Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja Ühendkuningriigi rahanduspoliitika komitee väljendatud muret pangandusväliste finantsvahendajate vastupanuvõime pärast, eriti turupingete olukorras, ning nõuab nende üksuste tõhusamat järelevalvet ja reguleerimist;

82. kordab sellega seoses, kui oluline on õigel ajal rakendada finantsstabiilsuse nõukogu soovitusi suurendada rahaturufondide vastupanuvõimet, eelkõige likvideerides omadused, mis võivad ergutada hoiuste väljavoolu; kutsub seetõttu komisjoni üles esitama kiiresti muudetud ettepaneku rahaturufondide kohta kooskõlas finantsstabiilsuse nõukogu soovitustega;

83. võtab teadmiseks Ühendkuningriigi ametiasutuste väljakuulutatud kava kehtestada mõne alternatiivse investeerimisfondi jaoks leebem regulatiivne kord; rõhutab, et lihtsustamise taha ei tohiks peita dereguleerimiskavatsusi; toetab lihtsustamismeetmeid, tingimusel et need ei mõjuta poliitikaeesmärke; kutsub seetõttu Ühendkuningriigi ametiasutusi üles tegema ELiga tihedat koostööd tagamaks, et kavandatud reform ei muudaks direktiivi 2011/61/EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta[35] sisutühjaks, eriti delegeerimiseeskirjade osas;

Intellektuaalomand, riigihanked ja VKEd

84. rõhutab, et kaubandus- ja koostöölepingu riigihangete peatükiga hõlmatud sektorite ringi laiendamine oleks oluline samm võrdsete võimaluste tugevdamise suunas; väljendab heameelt Ühendkuningriigi 2023. aasta riigihangete seaduse üle, eelkõige kasu üle, mida see pakub hankemenetluste suurema standardimise ja ühtlustamise kaudu, ning rõhutab vajadust tagada õiglane juurdepääs riigihangetele; kutsub Ühendkuningriigi valitsust üles parandama VKEde turulepääsu, vähendades bürokraatlikku koormust ning luues seeläbi majanduslikke võimalusi ja pakkudes stiimuleid nende kasutamiseks, ning palub komisjonil teha sama; rõhutab sellega seoses, kui oluline on vähendada VKEde piiriülese kaubanduse tõkkeid ning toetada ausat konkurentsi ja majanduslikke võimalusi piiriüleses koostöös;

85. kutsub komisjoni üles täielikult rakendama kaubandus- ja koostöölepingu VKEsid käsitlevat peatükki, luues kiiresti VKEde kontaktpunktid, nagu on lepingus ette nähtud, tagades VKEsid esindavate organisatsioonide aktiivse osalemise; on seisukohal, et VKEde komiteele tuleks teha ülesandeks määrata kindlaks konkreetselt VKEsid mõjutavad kaubandustõkked, sealhulgas investeerimistõkked, ning pakkuda välja sihipäraseid lahendusi nõuete täitmisega seotud kulude ja regulatiivse koormuse vähendamiseks, sealhulgas VKEde toetuskavade ja ettevõtete digitaalse registreerimise parimate tavade vahetamise kaudu; rõhutab vajadust suurema paindlikkuse järele seoses ettevõtete liikuvusega, laiendades lühiajalise viisavabaduse alusel lubatud tegevuste loetelu ning vähendades viisamenetluste kulusid ja keerukust VKEde jaoks;

86. nõuab lisaks, et konkreetsete sektorite riigihankemenetlustes võetaks arvesse kestlikkuskriteeriumeid, kui see on asjakohane ja proportsionaalne; rõhutab, et VKEde osalemise edendamiseks tuleks võtta meetmeid, sealhulgas lihtsustada menetlusi, vähendada

---

35 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/61/EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L 174, 1.7.2011, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/61/oj).

bürokraatiat ning tagada teadete ja kriteeriumide läbipaistev avaldamine; märgib, et EL ja Ühendkuningriik peaksid tagama vastastikuse ja mittediskrimineeriva juurdepääsu oma vastavatele riigihanketurgudele;

Keskkond

87. rõhutab kasvavat ohtu, et ELi ja Ühendkuningriigi regulatiivsed erinevused keskkonnapoliitikas võivad põhjustada majandushäireid ja kahjustada keskkonnaeesmärke; tunnistab ELi ja Ühendkuningriigi ühiseid geopoliitilisi probleeme ja keskkonnaeesmärke; ergutab edasist strateegilist koostööd ja kooskõlastamist keskkonna, looduskaitse ja bioloogilise mitmekesisuse valdkonnas;

88. rõhutab, et Iirimaa saar on üks ökoloogiline üksus; tuletab meelde, et Ühendkuningriigi keskkonnapoliitika mõjutab keskkonda kogu Iirimaa saarel ja seega ka ELi keskkonnakaitse eesmärkide saavutamist; rõhutab vajadust tihedama koostöö järele keskkonnaküsimustes suure reede kokkuleppe alusel loodud institutsioonide kaudu;

89. tuletab meelde varasemat üleskutset teha tihedamat kahepoolset koostööd kemikaalide reguleerimise valdkonnas[36]; soovitab paluda Ühendkuningriigi valitsuselt ja asjaomastelt regionaalsetelt valitsustelt panust REACHi määruse[37] eelseisvasse läbivaatamisse, edendamaks koostööd ja õigusnormide lähendamist, et hõlbustada ohutut ja õiguslikult prognoositavat piiriülest kemikaalidega kauplemist, säilitades samal ajal keskkonnakaitse kõrge taseme;

90. väljendab heameelt selle üle, et Ühendkuningriik tunnustab CE-märgist seoses energiamõjuga toodete ökodisaini nõuetega ning elektri- ja elektroonikaseadmetes sisalduvate ohtlike ainete piirangutega; väljendab heameelt asjaolu üle, et see hõlbustab jätkuvat kaubandust Ühendkuningriigi ja ELi vahel, vähendades

---

36 Ühendkuningriigi valitsus ja Euroopa Komisjon (2023), protokoll: Ühendkuningriigi ja ELi kaubandus- ja koostöölepingu kohase kaubanduspartnerluse komitee kolmas kohtumine, 7. detsember 2023, London ja virtuaalne formaat (Ühendkuningriigi server); ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu ELi ja Ühendkuningriigi sisenõuanderühmad, ühisavaldus, 19. september 2024.

37 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

samal ajal tootjate regulatiivset koormust;

91. nõuab majandus- ja kodanikuühiskonna sidusrühmade suuremat rolli ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu kohaste kaubanduse ja kestliku arengu kohustustega seotud rakendamis-, järelevalve- ja nõustamisprotsessides kooskõlas ELi ja Ühendkuningriigi sisenõuanderühmade ühisavaldusega;

92. tuletab meelde ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu raames võetud kohustust säilitada keskkonnakaitse kõrge tase jäätmetekke vältimise, jäätmekäitluse ja ringmajanduse valdkonnas; rõhutab vajadust paremini planeerida ja koordineerida, et kohandada oma jäätmekäitlustaristuid ja tagada piisav suutlikkus ringlussevõtuks, parandamiseks, taastootmiseks ja jäätmekäitluseks kooskõlas jäätmehierarhiaga, ning edendada lahendusi sekundaarsete jäätmete voogude vähendamiseks ja käitlemiseks;

93. rõhutab, kui oluline on ELi ja Ühendkuningriigi tihe koordineerimine jäätmesektori võimalikuks kaasamiseks ELi heitkogustega kauplemise süsteemi, et tagada õigusnormide ühtlustamine, vältida kasvuhoonegaaside heite ülekandumist ja säilitada aus piiriülene konkurents;

94. tunnistab, et avamere tööstustegevus ja suuremahulised kestliku energia projektid, näiteks avamere tuulepargid, võivad olla vastuolus Natura 2000 alade ja merekaitsealade kaitse-eesmärkidega ning avaldada kahjulikku mõju ka merepõhjale ja püügipiirkondadele; rõhutab vajadust keskkonnaeesmärkide, säästva kalapüügi ja taastuvenergia tootmise hoolika tasakaalu järele;

95. märgib, et Ühendkuningriigis rakendatakse järk-järgult bioloogilise mitmekesisuse ja kliimaga seotud kavasid, et asendada põllumajandustootjate otsetoetused; nõuab, et EL ja Ühendkuningriik vahetaksid teavet kestlike põllumajandustavade kohta, mis edendavad elurikkust ja kliimamuutuste leevendamist ning tagavad toiduga kindlustatuse ja tarneahelate stabiilsuse;

Kliima

96. märgib, et ELil ja Ühendkuningriigil on ühised eesmärgid kliimamuutuste leevendamise valdkonnas; nõuab kliimapoliitika paremat kooskõlastamist, et tagada järjepidevus ja vältida vastuolulisi või kattuvaid meetmeid, mis võivad kahjustada kliimameetmete toimivust; ergutab vahetama parimaid tavasid kliimamuutustega kohanemise ja nendeks valmisoleku kohta, eelkõige seoses temperatuuri tõusu tervisemõjuga vähekaitstud elanikkonnarühmadele, näiteks väikese sissetulekuga kogukondadele;

97. võtab teadmiseks 19. mai 2025. aasta ühisseisukohas sätestatud ühise eesmärgi sõlmida ametlik ELi ja Ühendkuningriigi vaheline

süsinikuturgu käsitlev kokkulepe, mis ühendab Ühendkuningriigi ja ELi heitkogustega kauplemise süsteemid; nõuab tungivalt, et pooled jõuaksid kiiresti kokkuleppele, vältimaks ettevõtete süsinikuga seotud topeltkulusid; kordab komisjoni ja Ühendkuningriigi ühist seisukohta, et selline leping peab olema selgelt ja järjepidevalt kooskõlas Windsori raamistiku eeskirjade ja põhimõtetega;

98. märgib, et kui Ühendkuningriigi ja ELi heitkogustega kauplemise süsteeme õigeks ajaks vastavusse ei viida, kohaldatakse Ühendkuningriigi ekspordi suhtes ELi alates 2026. aasta jaanuarist süsiniku piirimeedet; tuletab meelde ELi ja Ühendkuningriigi võetud kohustust luua tingimused, et nende jurisdiktsioonidest pärit kaubad saaksid kasu nende vastavate süsiniku piirimeetme süsteemide suhtes kehtivatest vastastikustest vabastustest; rõhutab, et kaubandushäirete vältimiseks peaksid need vabastused jõustuma niipea, kui see on seaduslikult võimalik;

99. rõhutab vajadust tugevdada ELi ja Ühendkuningriigi kahepoolset partnerlust, et tõhustada koostööd taastuvenergia arendamise, energiajulgeoleku ja tarneahela vastupanuvõime valdkonnas; nõuab ELi ja Ühendkuningriigi tihedamat dialoogi ja ühiseid teadusuuringuid süsinikuneutraalse energia valdkonnas, et tegeleda ühiste probleemidega ja edendada innovatsiooni süsinikuheite vähendamisel;

100. võtab teadmiseks ELi ja Ühendkuningriigi ühise kavatsuse jätkata tehnilist regulatiivset teabevahetust uute energiatehnoloogiate, sealhulgas süsinikdioksiidi kogumise, kasutamise ja säilitamise ning vesiniku ja biometaani kohta, nagu on kirjeldatud komisjoni 19. mai 2025. aasta avalduses; julgustab ELi ja Ühendkuningriiki tegema koostööd, et parandada VKEde juurdepääsu keskkonnahoidlikule tehnoloogiale ja kliimamuutustele vastupanuvõimelisele taristule, tagades, et väikeettevõtjad saavad tulemuslikult kaasa aidata üleminekule keskkonnahoidlikule tehnoloogiale ja sellest kasu saada;

Toiduohutus

101. väljendab heameelt kavatsuse üle töötada ELi ja Ühendkuningriigi laiaulatusliku sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingu nimel ning rõhutab, et selline leping peab säilitama toiduohutuse, loomade heaolu ning tarbijate ja keskkonna kaitse kõrge taseme; rõhutab vajadust kooskõlastada pestitsiidide jääkide piirnorme, et kaitsta inimeste tervist ja hõlbustada põllumajanduslike toiduainetega kauplemist; rõhutab, kui oluline on sõlmida veterinaarkokkulepe, et tagada loomade tervis, ennetada zoonootiliste haiguste puhanguid ja võidelda antimikroobse resistentsuse vastu, pidades eelkõige silmas hiljutisi haiguspuhanguid ja nendest tulenevaid kaubanduspiiranguid;

102. võtab teadmiseks per- ja polüfluoritud alküülühendite (PFAS)

erinevad piirmäärad ja piirangud ELis ja Ühendkuningriigis; nõuab tihedamat koostööd Euroopa Toiduohutusameti (EFSA), Euroopa Kemikaaliameti (ECHA) ja Ühendkuningriigi pädevate asutuste vahel per- ja polüfluoritud alküülühendite seire ja riskihindamise valdkonnas; soovitab tõhustada ELi ja Ühendkuningriigi teaduslikku dialoogi piirnormide üle toidus ja söödas, et kaitsta rahvatervist, järgides samal ajal rangeid toiduohutuse standardeid;

103. võtab teadmiseks Inglismaal 23. märtsil 2023 jõustunud geenitehnoloogia (täppisaretuse) seaduse, millega vaadatakse läbi geenitöötluse ja täppisaretuse teel aretatud taimede ja loomade keskkonda viimise, turustamise ja riskihindamise eeskirjad; väljendab muret regulatiivsete erinevuste ja ebakindluse pärast seoses selliste toodete õigusliku seisundi ja liikumisega Põhja-Iirimaa ja ELi vahel; rõhutab vajadust vältida valesti märgistatud toodete sattumist ELi toiduahelasse;

Rahvatervis

Õiguslikud erinevused

104. tuletab meelde, et Ühendkuningriigi väljaastumine EList tähistas põhimõttelist muutust ühises õigussüsteemis, mis oli varem rahvatervise, ravimite ja meditsiiniuuringute valdkonnas tehtava koostöö alus; väljendab lisaks muret ebakindluse pärast, mis tuleneb Ühendkuningriigi seadusest jätkuvalt kohaldatavate ELi õigusaktide kohta (Revocation and Reform), millega kaotatakse ELi õiguse ülimuslikkus ja mis võib põhjustada tervishoiunormide lahknevat tõlgendamist;

105. tuletab meelde, et ravimeid ja tervishoiutooteid reguleeriv Ühendkuningriigi amet (MHRA) annab nüüd Ühendkuningriigis ravimitele iseseisvalt müügiloa, mis võib põhjustada erinevusi müügilubade andmise tähtaegades, heakskiitmise kriteeriumides ja turustamisjärgses järelevalves; rõhutab vajadust jälgida, kuidas mõjutavad sellised erinevused patsientide võimalust ravimeid piiriüleselt kasutada ja selliste ravimite ohutust, ning nõuab struktureeritud ELi järelevalvet, et erinevusi hinnata ja neile reageerida;

106. väljendab heameelt kokkuleppe üle vastastikuse teabevahetuse kohta ELi Uimastiameti ja Ühendkuningriigi ametiasutuste vahel narkootikumidega seotud riskide ja ohtude teemal; kutsub sellega seoses üles sõlmima võimalikult kiiresti koostöökokkuleppe ELi asutuse ja Ühendkuningriigi pädevate asutuste vahel;

107. peab kahetsusväärseks Ühendkuningriigi ja ELi erinevaid lähenemisviise tehisintellekti reguleerimisele tervishoius, kuna erinevad lähenemisviisid võivad kahjustada piiriülest koostalitlusvõimet ja koostööd digitaalsete meditsiiniteenuste valdkonnas; nõuab struktureeritud dialoogi, et uurida digitaalsete

meditsiiniseadmete ja tehisintellektil põhineva diagnostika standardite ja vastavusmehhanismide lähendamist;

Tervishoiukoostöö

108. rõhutab vajadust parandada koostööd, et kaitsta kõiki rahvatervise aspekte ja anda patsientidele kliiniliselt põhjendatud juhtudel võimalus tervishoiuteenuseid kasutada; soovitab, et selles koostöös seataks prioriteediks harvikhaiguste ja lastehaiguste ravi ning kompleksravi, kui kummalgi poolel on selleks eksperditeadmised olemas; tunnistab sellega seoses Euroopa tugivõrgustike edu ja edasist potentsiaali ning nõuab Ühendkuningriigi asjaomaste tugivõrgustikega koostööraamistiku loomist; kutsub üles tihendama ELi ja Ühendkuningriigi regulatiivset ja teaduskoostööd rahvatervise valdkonnas; toetab sellist koostööd Ühendkuningriigi osalemise kaudu programmi „Euroopa horisont“ terviseklastris ja võimaliku tulevase osalemise kaudu HERAga seotud algatustes;

109. märgib, et Brexitiga seotud õiguslikud erinevused ja suurenenud impordikulud on märkimisväärselt takistanud Ühendkuningriigi patsientidel saada elupäästvat vähiravi; rõhutab, et uute vähiravimite importimise kulud on pärast Brexitit peaaegu neljakordistunud; rõhutab, et need tõkked on põhjustanud viivitusi ja kriitilise ravi keelamist, kahjustades patsientide, sealhulgas korduvat vähki põdevate laste ravi tulemusi; soovitab Ühendkuningriigil need probleemid lahendada, et tagada esmatähtsatele ravimitele võrdne juurdepääs;

110. rõhutab, kui oluline on hõlbustada ELi ja Ühendkuningriigi vahel tervishoiutöötajate liikuvust, koolitust ning kvalifikatsiooni ja spetsialiseerumise vastastikust tunnustamist, et tegeleda tööjõupuudusega ning edendada parimate tavade ja eksperditeadmiste vahetamist; rõhutab strateegilist võimalust tugevdada ELi ja Ühendkuningriigi koostööd maailmatasemel talentide ligimeelitamisel ja hoidmisel ning teaduse tipptaseme edendamisel; väljendab heameelt ELi algatuste üle muuta Euroopa ülemaailmseks teaduskeskuseks, sealhulgas toetades teadlaste ümberpaigutamist ja paremaid karjäärivõimalusi; julgustab töötama välja ELi ja Ühendkuningriigi ühiseid programme ja liikuvuskavasid, et toetada nii tervishoiutöötajaid kui ka teadlasi, tagades, et Euroopa jääb meditsiiniinnovatsiooni ja teadusvabaduse valdkonna eestvedajaks;

111. märgib, et kuigi ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostööleping sisaldab sotsiaalkindlustuse koordineerimise protokolli, millega säilitati vastastikuse tervishoiu mehhanismid, nagu Euroopa ravikindlustuskaart, ei järgnenud Ühendkuningriigi piiriülese

tervishoiu direktiivis[38] osalemise lõpetamisele võrreldavat korda; märgib, et sellel on olnud ebaühtlane mõju, eriti Põhja-Iirimaal, kus varem hüvitati ELis selle direktiivi alusel ravi enam kui 1 000 patsiendile aastas;

112. soovitab luua spetsiaalse ELi ja Ühendkuningriigi farmaatsiatoodete ja meditsiiniseadmete töörühma, et hõlbustada pidevat dialoogi, tegeleda õiguslike erinevustega ja edendada ühtlustamist sellistes valdkondades nagu kliinilised uuringud, ravimiohutuse järelevalve, meditsiiniseadmete sertifitseerimine ja ebaseaduslik kauplemine tervishoiutoodetega;

113. tunnustab kaubandus- ja koostöölepingu piiratud sätteid terviseohutusalase koostöö kohta ning peab kahetsusväärseks, et Ühendkuningriik ei osale enam ELi terviseohutuse komitees ega Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuses (ECDC); hoiatab, et see piirab varajase hoiatamise suutlikkust ja koordineeritud reageerimist piiriülestele terviseohtudele, nagu pandeemiad ja antimikroobikumiresistentsus; soovitab luua ELi ja Ühendkuningriigi rahvaterviseasutuste vahel ametliku ja korrapärase dialoogi, et suurendada usaldust ja suutlikkust hädaolukorraks valmisoleku, pandeemiale reageerimise ja piiriülese epidemioloogilise seire valdkonnas;

114. väljendab heameelt selle üle, et hiljuti võeti vastu ühisseisukoht ELi ja Ühendkuningriigi koostöö uuendatud tegevuskava kohta, mille kaudu komisjon ja Ühendkuningriik uurivad võimalusi võimaldada terviseohutuse valdkonnas teabevahetust ja koostööd, sealhulgas tekkivate terviseohtude avastamiseks, nendeks valmisolekuks ja neile reageerimiseks, et ennetada ja leevendada tulevasi pandeemiaid ja tervisekriise, muu hulgas kaubandus- ja koostöölepingu terviseturbe sätete alusel, et teha terviseohutuse valdkonnas võimalikult palju koostööd;

115. nõuab tungivalt, et komisjon peataks kooskõlas kaubandus- ja koostöölepingu sätetega koostöö juhtudel, kui Ühendkuningriigi õiguslikke standardeid ravimite kvaliteedi, ravimiohutuse järelevalve või tootmise kohta ei peeta enam samaväärseks ELi standarditega, nagu on sätestatud direktiivis 2001/83/EÜ;

116. juhib tähelepanu lahendamata olukorrale seoses Euroopa Ravimiameti endiste ruumide üürilepinguga pärast ameti kolimist Amsterdami ja nõuab selle küsimuse tõstatamist Ühendkuningriigiga;

Tarneahelad

---

38 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta direktiiv 2011/24/EL patsiendiõiguste kohaldamise kohta piiriüleses tervishoius (ELT L 88, 4.4.2011, lk 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/24/oj).

117. rõhutab, et Brexiti-järgsed ravimite piiriülesed tarneahelad on üha keerukamad, eelkõige toodete puhul, mis liikusid varem ELi ja Ühendkuningriigi vahel vabalt; peab kahetsusväärseks, et tollikontrollid ja regulatiivsed protsessid on põhjustanud viivitusi, nappust ja suuremaid kulusid, mõjutades ravimite kättesaadavust Ühendkuningriigis, eelkõige Põhja-Iirimaal, ja väiksemates liikmesriikides, kes on ajalooliselt tuginenud Ühendkuningriigi tarneahelatele, nagu Malta, Küpros ja Iirimaa;

118. rõhutab, et kui kavatsetakse pikendada erandeid teatavatest kohustustest, mis on seotud direktiivis (EL) 2022/642[39] (millega muudetakse direktiive 2001/20/EÜ ja 2001/83/EÜ) sätestatud ning Ühendkuningriigi poolt Põhja-Iirimaale, Küprosele, Iirimaale ja Maltale kättesaadavaks tehtud inimtervishoius kasutatavate ravimitega, peab seda tõendama sellega, et mõjutatud liikmesriikides on seda jätkuvalt vaja ja patsiendid võivad vastasel juhul sattuda ohtu, mitte aga sellega, et see oleks halduslikult mugav;

119. nõuab tungivalt, et EL ja Ühendkuningriik uuriksid koostöömehhanisme, nagu heade tootmistavade vastastikuse tunnustamise kokkulepe, mis põhineb samaväärsetel standarditel, et tagada jätkuv juurdepääs eelkõige esmatähtsatele ravimitele, võidelda nappuse vastu ning kõrvaldada ravimipartiide testimise, ravimiohutuse järelevalve andmete jagamise ja tarnelogistikaga seotud tõkked, et vähendada häireid patsientide ravis ja tagada patsientide ohutus;

Rahvusvaheline koostöö ja areng

120. rõhutab, et mõlemad pooled peavad ühiselt tugevdama oma osalust ja koostööd ülemaailmses tervishoiujuhtimises ja rahvusvahelistes arenguprogrammides, sealhulgas Maailma Terviseorganisatsioonis; rõhutab seda silmas pidades kooskõlastatud tegevuse tähtsust, et võimaldada tugevamat, õiglasemat ja tulemuslikumat rahvusvahelist reageerimist piiriülestele tervisealastele hädaolukordadele;

Tarbijakaitse

121. rõhutab, et ELi ja Ühendkuningriigi tarbijad seisavad silmitsi paljude ohtudega, mis tulenevad ohtlikest ja ebaseaduslikest toodetest ning manipuleerivatest müügivõtetest internetis; rõhutab sellega seoses e-kaubandusest tulenevaid seonduvaid probleeme, millega tarbijad kokku puutuvad; on seisukohal, et tihedam koostöö ja olulise teabe vahetamine ELi ja Ühendkuningriigi tarbijakaitseasutuste vahel on nende probleemide lahendamiseks hädavajalik;

122. rõhutab, et ELi ja Ühendkuningriigi koostöö peab tagama kõrgetasemelise tarbijakaitse, pöörates erilist tähelepanu

---

39 ELT L 118, 20.4.2022, lk 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/642/oj.

tooteohutusele, e-kaubandusele ja piiriülestele digiteenustele; nõuab tõhustatud koostööd, et võidelda ohtlike toodete ja ebaausate kaubandustavade vastu; toonitab vajadust lähendada tooteohutust ja digitaalseid tarbijaõigusi käsitlevaid õigusnorme, et tagada järjepidev ja kõrgetasemeline tarbijakaitse, toetades seeläbi tarbijate kindlustunnet ja usaldust piiriülese kaubanduse vastu; nõuab, et ELi ja Ühendkuningriigi koostöö kohustaks mõlemat poolt pidama dialoogi ja vahetama teavet ühist huvi pakkuvates valdkondades, sealhulgas tooteohutuse, digitaalsete tarbijaõiguste ja ebaausate kaubandustavade valdkonnas; rõhutab, et EL ja Ühendkuningriik peavad tegema koostööd, et vältida regulatiivseid erinevusi, mis mõjutaksid negatiivselt tarbijate usaldust või piiriülest kaubandust;

123. peab kahetsusväärseks, et kaubandus- ja koostööleping ei sisalda tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise tagamisega seotud koostöökokkulepet, ning kutsub komisjoni üles uurima võimalust kehtestada kokkulepe ELi tarbijakaitsealase koostöö võrgustiku ning Ühendkuningriigi konkurentsi- ja turuameti vahel; rõhutab, et selline kokkulepe võimaldaks ametiasutustel tõhusamalt sekkuda, vahetades uurimistega seotud teavet ja katsetades ühismeetmeid; rõhutab, et sellist koostööd tuleks kaaluda tarbijakaitsealase koostöö määruse[40] alusel, kuna see võimaldab teha koostööd liiduväliste riikidega, et kaitsta tarbijate huve; väljendab heameelt kokkuleppe üle jätkata kooskõlas kaubandus- ja koostöölepingu artikli 96 lõikega 4 arutelusid korrapärase teabevahetuse üle ELi süsteemi „Safety Gate“ ning Ühendkuningriigi turujärelevalve ja tooteohutuse andmebaasi vahel;

124. nõuab, et EL hõlbustaks Ühendkuningriigi ühinemist Lugano konventsiooniga, et võimaldada kohtuotsuste vastastikust tunnustamist ja täitmist Ühendkuningriigi ja liikmesriikide vahel;

125. väljendab heameelt 30. aprillil 2024 komisjoni ning Ühendkuningriigi ringhäälingu-, telekommunikatsiooni- ja postiteenuseid reguleeriva asutuse Ofcomi vahel sõlmitud halduskokkuleppe üle, mille eesmärk on jälgida, kuidas suured digiplatvormid hindavad ja juhivad riske, sealhulgas seoses alaealiste kaitse, eakohase disaini ja platvormide läbipaistvusega; väljendab lootust, et see tähistab tihedama koostöö algust nende ja muude ühiste probleemide lahendamisel;

Energeetika

126. rõhutab Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja taustal ja ülemaailmsete energiaturgude ebastabiilsuse kontekstis, kui tähtis

---

40 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2394 tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise tagamise eest vastutavate liikmesriigi asutuste vahelise koostöö kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 345, 27.12.2017, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2394/oj).

on tugevdada ELi ja Ühendkuningriigi vahelist koostööd energia ja varustuskindluse valdkonnas; julgustab ELi ja Ühendkuningriiki tegema koostööd, et lõpetada sõltuvus Venemaa energiast, peatades esimesel võimalusel kõigi Venemaa fossiilkütuste, sealhulgas nafta, gaasi, veeldatud maagaasi, tuumkütuste ja muude tuumamaterjalide impordi; märgib, et nii EL kui ka Ühendkuningriik teevad jätkuvalt edusamme ühise eesmärgi poole lõpetada kõik energiasidemed Venemaaga; väljendab heameelt kaubandus- ja koostöölepingu raames uue ELi ja Ühendkuningriigi varustuskindluse töörühma loomise üle, nagu soovitas partnerlusnõukogu 17. märtsil 2024 ja hiljem rakendas energeetika erikomitee; loodab, et ELi ja Ühendkuningriigi uus varustuskindluse töörühm saab korrapäraselt kohtuda ning töötada selles olulises kahepoolse koostöö valdkonnas välja konkreetsed lahendused ja ühismeetmed;

127. rõhutab, kui oluline on ELi ja Ühendkuningriigi energiaturgude omavaheline integreerimine, mis võib parandada varustuskindlust, stimuleerida puhta energia tootmist ja vähendada mõlema poole energiakulusid; on veendunud, et suurt füüsilist ühendusvõimsust tuleb täiendada integreeritumate energia hulgimüügiturgudega, mis võivad hõlbustada ELi ja Ühendkuningriigi vahel energiajulgeolekut ja -kaubandust; leiab, et hoolimata reguleerivate asutuste ja põhivõrguettevõtjate tihedamast koostööst on kaubandus- ja koostöölepingu artiklis 312 ette nähtud uue elektrienergiaga kauplemise korra väljatöötamisel tehtud vähe edusamme; tuletab meelde, et Ühendkuningriik ei kasuta enam elektrikaubanduse turgude liitmiseks ELi siseturu vahendeid, nagu ELi ühtne järgmise päeva mehhanism, ning see toob võrkudevaheliste ühenduste kaudu kaasa ebatõhusa kauplemise, mis suurendab hulgimüügikulusid ja toob lõppkokkuvõttes kaasa suuremad tarbijaarve ning takistab investeeringuid mitmeotstarbelistesse võrkudevahelistesse ühendustesse;

128. väljendab heameelt ELi ja Ühendkuningriigi hiljuti võetud kohustuse ja poliitilise kokkuleppe üle laiendada pidevalt ELi ja Ühendkuningriigi energiakoostööd ning uurida Ühendkuningriigi võimaliku elektrienergia siseturul osalemise parameetreid, sealhulgas dünaamiline ühtlustamine ja panus selle poliitikavaldkonnaga seotud kuludesse, nagu on sätestatud ELi ja Ühendkuningriigi ühisseisukohas; nõuab viivitamatuid läbirääkimisi turgude vastavusse viimise üle ja nende õigeaegset lõpuleviimist ning rõhutab vajadust kiirete ja otsustavate edusammude järele; rõhutab, et selline osalemine alandaks energiahindu ning tooks kasu tarbijatele ja ettevõtjatele; rõhutab, et selline kokkulepe tuleks sõlmida enne, kui praegune kord aegub; rõhutab, et võttes eelkõige arvesse muutuvat geopoliitilist konteksti ja maailmakaubanduse ebakindlust, pakub selget vastastikust huvi puhta energia alane koostöö Põhjamerel, ühendades ELi ja Ühendkuningriigi asjaomased heitkogustega kauplemise süsteemid, et vältida vastuolusid nende vastavate süsiniku piirimeetmete kohandusmehhanismiga,

parandades elektriga kauplemise korda ja koordineerides tihedamalt taristu kavandamist, mille kaudu tugevdatakse energiajulgeolekut ja tööstuse konkurentsivõimet kogu Euroopas; kutsub mõlemat poolt üles tegema tihedat koostööd, tagamaks toimiva raamistiku õigeaegse loomise, et piirata õiguskindlusetust; nõuab, et EL ja Ühendkuningriik teeksid konkreetseid ühiseid jõupingutusi tihedamaks koostööks tuumaenergia valdkonnas, mis on vähese süsinikuheitega ja taskukohane elektriallikas, mis on oluline kliimaneutraalsuse saavutamiseks ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime säilitamiseks; tuletab meelde, et ELi ja Ühendkuningriigi struktureeritud koostöö sellistes valdkondades nagu elektrivõrkudevahelised ühendused ja avamere taastuvenergia taristu võib olla seotud ELi rahastamisprogrammidega, sealhulgas piirkondlike ja energiaalgatustega; rõhutab, et Ühendkuningriigi osalemine sellistes raamistikes eeldab asjakohast juhtimist, vastavust ELi õigusnormidele ja asjakohast rahalist toetust, mis kajastab ELi investeeringuid; kutsub komisjoni üles andma Euroopa Parlamendile täielikku teavet mis tahes rahalise toetuse kohta, mida Ühendkuningriik peab nendes valdkondades andma;

129. väljendab heameelt komisjoni ja Ühendkuningriigi ühisseisukoha üle, mida väljendati hiljutisel ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel, et süsinikuturgude ühendamine aitaks kooskõlas kaubandus- ja koostöölepingu artikli 392 lõikega 6 lahendada kaubandusega seotud probleeme ja võrdsete võimalustega seotud muresid ning vabastaks Ühendkuningriigis asuvad ettevõtted süsiniku piirimeetmetest, vähendaks kaubandustõrkeid ja edendaks süsiniku hinnastamise ühtlustamist, tugevdades seeläbi ühiseid süsinikuheite vähendamise eesmärke ja aidates kaasa kliimaneutraalsuse eesmärkide saavutamisele;

130. tunnistab, et erinevate süsiniku piirimeetmete toimimine ELis ja Ühendkuningriigis võib põhjustada soovimatuid lisakulusid tulevase piiriülese taastuvelektriga kauplemise jaoks ning kahjustada tööstust ja majapidamisi, seades eelkõige ohtu Iirimaa saare ühtse energiaturu terviklikkuse; on veendunud, et kõige tõhusam ja selgem lahendus oleks see, kui Ühendkuningriik ühendaks end otse ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga (HKS), nagu on välja pakutud ühisseisukohas; on seisukohal, et HKSi täieliku ühendamise abil peaks saama vältida soovimatuid kulusid ja kõrvaldada koostööd takistavad tarbetud tõkked, eriti Põhjameres; nõuab siiski vajaduse korral ajutiste meetmete võtmist, et tagada, et ELi ja Ühendkuningriigi süsiniku piirimeetmed ei tekitaks piiriülesele elektrikaubandusele mingit lisakoormust alates 2026. aastast, mil läbirääkimised elektriturul osalemise ja HKSi ühendamise üle võivad veel kesta; rõhutab, et Ühendkuningriigi osalemisega ELi HKSiga seotud mehhanismides või süsteemides peab kaasnema õiglane ja proportsionaalne rahaline toetus, mis katab ELi haldus- ja programmiga seotud kulud; rõhutab, et ELi finants- ja kliimahuvid peavad olema kõigis tulevastes kokkulepetes täielikult kaitstud;

131. rõhutab, kui tähtis on kehtestada Põhjamere piirkonnas merel toodetud taastuvenergia ja torujuhtmetaristu ühiseeskirjad, et hõlbustada ELi ja Ühendkuningriigi kaubanduslepinguid; nõuab ELi ja Ühendkuningriigi jätkuvat koostööd rahvusvaheliste energiaalaste jõupingutuste valdkonnas ÜRO kliimamuutuste konverentside raames;

132. võtab teadmiseks taaskinnitatud ühise rahvusvahelise kohustuse täita ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 ja kestliku arengu eesmärgid ning järgida Pariisi kokkulepet; kordab, et EL ja Ühendkuningriik peavad jätkama koostööd rahvusvahelistel kliimakonverentsidel, sealhulgas eelseisval COP30-l, et tugineda tehtud edusammudele ning juhtida edasisi ülemaailmseid meetmeid taastuvenergia ja energiatõhususe edendamiseks ning energiasektori metaaniheite vähendamiseks;

133. väljendab heameelt asjaolu üle, et mõlemad pooled säilitavad 2030. aastaks võrreldavad energiatõhususe ja taastuvate energiaallikate edendamise eesmärgid ning ühine lõppeesmärk on saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus; õnnitleb Ühendkuningriiki söeelektri tootmisest järkjärgulise loobumise lõpuleviimise puhul 1. oktoobril 2024, kusjuures Ühendkuningriik on esimene G7 riik ja arenenud tööstusriik, kes on selle eesmärgi saavutanud; rõhutab, kui oluline on kaubandus- ja koostöölepingus keskkonnakaitse taseme säilitamise klausel, millest kumbki pool ei saa lepingut tervikuna ohtu seadmata kõrvale kalduda;

134. suhtub positiivselt mõlema poole valmisolekusse kaaluda suuremat regulatiivset ja tehnoloogilist koostööd puhta tehnoloogia, nagu süsiniku kogumine, kasutamine ja säilitamine, ning taastuvenergia, sealhulgas meretuuleenergia, vesiniku, biometaani ja säästvate biokütuste valdkonnas; märgib siiski, et Ühendkuningriigi otsus lahkuda ELi siseturult tekitab vältimatuid probleeme seoses energiavaldkonnas tehtava kahepoolse koostöö vormiga ja piirab selle ulatust; kutsub mõlemaid pooli üles leidma uusi viise, kuidas parandada puhta ja taastuvenergia tehnoloogiate valdkonnas tehtava kahepoolse koostöö kvaliteeti ja sügavust;

135. rõhutab, kui tähtis on kooskõlastatud kavandamine ja lähenemine ELi ja Ühendkuningriigi loamenetlustes, et tagada taastuvate energiaallikate, eelkõige meretuuleenergia, elektritaristu ja süsiniku säilitamise ning hübriidenergia projektide arendamine Põhjameres; on arvamusel, et mõlemad pooled peavad tegema tihedat koostööd, et muuta Põhjameri taastuvenergia keskuseks, mis võib samuti aidata tagada varustuskindlust, muu hulgas meretuuleenergia suure tootmise kaudu kooskõlas ELi mittesiduva eesmärgiga jõuda nii kaugele, et 2050. aastaks suudavad avamererajatised toota ligikaudu 360 GW elektrienergiat; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tugevdama piirkondlikku koostööd Ühendkuningriigiga avamerevõrkude planeerimisel ja elutähtsa energiataristu

arendamisel, samuti tugevdama koostööd naaberriikidega kõigis merepiirkondades, et suurendada süsteemi töökindlust ning vähendada taristu ja energiavarustuse häirete tõenäosust;

136. tuletab meelde, et avamere energiaallikate täielik ärakasutamine nõuab väga suuri investeeringuid võrkudesse ja ühendusvõimsusse; rõhutab lisaks vajadust töötada välja silmusvõrk, sealhulgas hübriidühendused ja sobivad kulude jagamise mehhanismid; on seisukohal, et elektritaristu arendamine meretuuleenergia potentsiaali ärakasutamiseks on ELi ja Ühendkuningriigi ühine prioriteet; rõhutab, et jagatud taastuvate energiaallikate kasutamine võib olla ELile ja Ühendkuningriigile vastastikku kasulik ning vähendada mõlema poole puhtale energiale ülemineku kulusid;

137. väljendab heameelt Ühendkuningriigi aktiivse osalemise üle Põhjamere energiakoostöös (NSEC) vastastikuse mõistmise memorandumi alusel, mille Ühendkuningriik allkirjastas 2022. aasta detsembris; on seisukohal, et Ühendkuningriigi osalemine NSECs peaks lõpuks viima elujõuliste ühisprojektideni, mis on kooskõlas ühise eesmärgiga arendada Põhjamerd Euroopa rohelise elektrijaamana, nagu on sätestatud Oostende deklaratsioonis, mille Ühendkuningriik allkirjastas 24. aprillil 2023;

138. märgib, et energeetika erikomitee võttis 2024. aasta lõpus vastu nii elektrikaubandust käsitleva soovituse kui ka tegevuskava, milles kutsuti ELi ja Ühendkuningriiki üles tõhustama tehnilist tööd, mida on vaja pooltevahelise uue kauplemiskorra rakendamiseks, sealhulgas mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmise (mis on kaubandus- ja koostöölepingu 29. lisas esitatud kavandatav kauplemismudel) kontseptsiooni kinnitamise etapp;

139. võtab teadmiseks Euroopa Aatomienergiaühenduse (Euratomi) ja Ühendkuningriigi vahel kaubandus- ja koostöölepingu raames 21. detsembril 2020 sõlmitud lepingu, mis hõlmab tuumaenergia ohutu ja rahuotstarbelise kasutamise alast koostööd ning mis põhineb mõlema poole pühendumusel rahvusvaheliste kohustuste täitmisele; rõhutab ELi ja Ühendkuningriigi tsiviilotstarbelise tuumaenergiaalase koostöö vastastikust kasu sellistes valdkondades nagu järgmise põlvkonna reaktorid, jäätmekäitlus, väikesed moodulreaktorid, ohutus- ja tervishoiustandardid, tarneahela vastupanuvõime ja tuumasünteesitehnoloogiad, sealhulgas teadusuuringute, meditsiiniliste rakenduste, tuumateadlaste liikuvuse ja asjakohasel juhul ühisele teadustaristule juurdepääsu kaudu;

140. tuletab meelde, kui oluline on säilitada energiaprojektides ranged keskkonna- ja tööstandardid; rõhutab vajadust regulatiivse koostöö järele tagamaks, et energiaalgatused edendaksid ülespoole suunatud lähenemist töötajate õiguste, tervise ja ohutuse ning keskkonnakaitse valdkonnas;

Transport

Üldised märkused

141. väljendab heameelt ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu sujuva rakendamise üle transpordi valdkonnas ning sellega seoses vastastikku antud õiguste tulemusliku kasutamise üle, mille puhul on säilitatud tulemuslikku transpordiühendust alates selle ajutisest kohaldamisest 2021. aasta jaanuaris;

142. kutsub komisjoni üles jätkama järelevalvet kaubandus- ja koostöölepingu rakendamise üle, tugevdama koostööd ELi ja Ühendkuningriigi turu edasiseks integreerimiseks, soodustama sujuvat piiriülest liikuvust ja taristu integreerimist ning saavutama vastastikused kliima- ja transpordieesmärgid täielikus kooskõlas kaubandus- ja koostöölepingu raamistikuga, tuginedes vastastikkusele ja säilitades võrdsed tingimused;

143. väljendab muret sellepärast, et ELi ja Ühendkuningriigi regulatiivsed erinevused võivad aina kasvada, mis võib tekitada takistusi sujuvale transpordile ja vähendada ühenduvusest saadavat kasu; rõhutab eelkõige vajadust jätkata koostööd reisijate õigusi käsitlevate määruste tulevasel ajakohastamisel, mistõttu võib hilinemiste eest hüvitamise künnistes ja mitmeliigiliste reiside kaitses tekkida ebakõlasid ning seega tekitada tarbijates segadust ja õõnestada usaldust piiriüleste teenuste vastu;

144. kutsub komisjoni ja Ühendkuningriiki üles looma transpordihäirete jaoks ühise kiirhoiatusmehhanismi, mis tagaks kohese teabevahetuse üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) koridore mõjutavate intsidentide kohta;

145. tunnistab Euroopa riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi julgeolekualast kasu, kuid hoiatab võimalike transpordihäirete eest selle kasutuselevõtu ajal 2025. aastal; nõuab kiiret rakendamist ja taristuvalmiduse esikohale seadmist lennujaamades ning sellistes sadamates nagu Dover ja Calais koos reisijate teadlikkuse suurendamise kampaaniatega, et vältida ülekoormatust piiridel; märgib, et alates 2. aprillist 2025 on ELi kodanikud pidanud lühiajaliseks Ühendkuningriigis viibimiseks hankima elektroonilise reisiloa, mis maksab ligikaudu 19 eurot ning millega kehtestatakse üle La Manche'i väina reisimiseks uus haldusnõue;

146. soovitab pooltel teha tihedat koostööd seoses transporditöötajate hariduse, kutseõppe ja kvalifikatsioonide tunnustamisega, et lahendada ettevõtjate jaoks oskuste nappuse probleem ning toetada töötajate liikuvust kooskõlas ELi sotsiaalsete ja ohutusstandarditega;

147. rõhutab, kui tähtis on, et ELi ja Ühendkuningriigi vaheline kaubavedu oleks turvaline ja tõhus; tuletab sellega seoses meelde, et raskete kaubaveokite juhid seisavad silmitsi üha suuremate

probleemidega, sealhulgas ebaseaduslike sisserändajate tõttu, kes püüavad end ebaseaduslikult piiri ületamiseks nende sõidukites varjata, ning et mõnda raskeveokijuhti on Calais' sadama lähedal vägivaldselt rünnatud; rõhutab, et ELi laevandusettevõtjad ja raskeveokite juhid ei tohi kanda pädevate piirivalveasutuste poolt turvanõuete rikkumisega seotud kulusid ega tagajärgi;

Lennundus

148. märgib rahuloluga sujuvat üleminekut lennundusohutuse valdkonnas, mis hõlmab ELi Lennundusohutusameti ja Ühendkuningriigi tsiviillennundusameti head koostööd ja vastutuse jagamist, eelkõige seoses mõlema asutuse esitatud sertifitseerimistaotluste valideerimisega;

149. väljendab heameelt siiani sõlmitud kahepoolsete lepingute üle, milles käsitletakse kauba- ja reisijateveoteenuseid ning millega tagatakse ELi ja Ühendkuningriigi vahel pidev ja sujuv lennuühendus;

150. väljendab heameelt lennutranspordi erikomitees käimasolevate arutelude üle muu kui süsiniku kliimamõju üle lennunduses ning nõuab teadusuuringute, järelevalve ja aruandluse pidevat koordineerimist, et vältida tulevasi lahknevusi õigusaktides;

151. väljendab heameelt lennutranspordi erikomitee rolli üle mõlema poole teavitamisel jõupingutustest, mida tehakse kestlike lennukikütuste reguleerimiseks ja nende kasutuse stimuleerimiseks lennunduses, ning soovitab ühtlustada algatusi, et maksimeerida kestlikkusest saadavat kasu, edendada innovatsiooni ja toetada lennundussektori konkurentsivõimet;

152. võtab teadmiseks ELi ja Ühendkuningriigi vahel käimasoleva arutelu märgrendi sätete üle, kuna Ühendkuningriik peab nüüd järgima kolmandate riikide suhtes kohaldatavaid lisapiiranguid, ning võtab teadmiseks Ühendkuningriigi taotlused lihtsustada menetlusi Brexiti-järgses kontekstis, et tulla toime suure hooajalise nõudlusega;

153. rõhutab siiski, et nende taotluste arvessevõtmisel tuleb praegusi taotlusi silmas pidades kiiresti täpsustada ELi-siseseid ja -väliseid märgrendi norme ja tavasid, sealhulgas järelevalve ja täitmise tagamise kohta, ning lennuteenuste suuremat tõhusust;

154. soovitab seega, et komisjon teeks kaasseadusandjatele ettepaneku lennuteenuste määruse[41] läbivaatamise kohta, täpsustades norme, järelevalvemehhanisme ja täitmise tagamist käsitlevad sätted ELi-sisese ja -välise märgrendi kohta, et tegeleda võimalike ELi ja

---

[41] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 293, 31.10.2008, lk 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1008/oj).

Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu raames tõstatatud probleemidega, selle asemel et kehtestada suuniseid teemade kohta, mille suhtes kaasseadusandjad ei ole otsust veel teinud;

155. juhib tähelepanu sellele, et mitu ELi kohalikku ja piirkondlikku lennujaama teenindavad paljusid lende Ühendkuningriiki; rõhutab vajadust tagada selliste lendude kättesaadavus, kuna neid kasutavad Ühendkuningriigis elavad ja töötavad ELi kodanikud, aga ka Euroopasse puhkusele suunduvad Ühendkuningriigi kodanikud;

156. tunnistab, et lennuliikluse jätkuv kasv ja suurenev surve ülemaailmsele lennuliikluse korraldamise süsteemile nõuavad ELi ja Ühendkuningriigi tihedamat koostööd, et optimeerida õhuruumi toimimist, tõhusust ja haldamist; väljendab heameelt Ühendkuningriigi jätkuva koordineerimise üle EUROCONTROLiga ning julgustab uurima lisavõimalusi vastastikku kasulikuks koostööks selles valdkonnas;

Maanteetransport

157. rõhutab, kui tähtis on ühendada Ühendkuningriik Euroopa autoveo-ettevõtjate registriga (ERRU), ning väljendab heameelt mõlema poole võetud kohustuse üle teha edusamme riiklike elektrooniliste registrite vahelises andmevahetuses maanteetranspordi normide (tõsiste) rikkumiste kohta, aidates kaasa kaubandus- ja koostöölepingus sätestatud maanteetranspordi normide täitmise tulemuslikule tagamisele; kutsub mõlemat poolt üles töötama välja kahepoolse kokkuleppe, et veelgi hõlbustada piiriülest teabevahetust kooskõlas direktiiviga (EL) 2024/3237[42], et parandada liiklusohutust, kaitstes samal ajal sõidukijuhtide andmekaitsenõudeid;

158. väljendab heameelt otsuse üle kasutada aruka sõidumeeriku 2. versiooni äsja registreeritud ELi ja Ühendkuningriigi sõidukites, et tagada mõlemal territooriumil kaupade autoveol jätkuvalt kõrge liiklusohutuse tase ja võrdsed tingimused;

Meretransport

159. võtab teadmiseks mure laevateede ja laevandustegevuse võimaliku üleviimise pärast Ühendkuningriigi sadamatesse, et vältida meretranspordi heitkoguste kulusid ELi HKSi raames, ning nõuab tungivalt, et komisjon jälgiks tähelepanelikult sadamate tegevust Ühendkuningriigi sadamates; väljendab sellega seoses heameelt Ühendkuningriigi ja ELi tippkohtumisel saavutatud ühise arusaama üle luua ELi ja Ühendkuningriigi HKSi süsteemide vahel toimiv seos,

---

42 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/3237, millega muudetakse direktiivi (EL) 2015/413, millega hõlbustatakse piiriülest teabevahetust liiklusohutusnõuete rikkumise kohta (ELT L, 2024/3237, 30.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/3237/oj).

mis peaks hõlmama riigisisest ja rahvusvahelist mere- ja lennutransporti, rõhutades süsiniku hinnastamise ja seireraamistike ühtlustamise tähtsust, et säilitada keskkonnaeesmärgid, tagada võrdsed tingimused ning vältida kasvuhoonegaaside heite ülekandumist ja moonutusi sadamate konkurentsivõimes ning kaitsta ELi sadamatöötajaid ja -ettevõtjaid;

160. toetab komisjoni rakendusotsust[43], millega tunnustatakse alates 11. oktoobrist 2022 Ühendkuningriigi meremeeste väljaõppe ja diplomeerimise süsteemi vastavalt direktiivile (EL) 2022/993[44], olles enne kindlaks teinud, et kõik meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvahelises konventsioonis sätestatud väljaõppe ja diplomeerimise nõuded on täidetud;

Raudteetransport

161. märgib, et raudteetransport jääb kaubandus- ja koostöölepingu kohaldamisalast välja, mis kajastab ELi ja Ühendkuningriigi sõltuvust kahepoolsetest lepingutest; väljendab siiski heameelt edusammude üle, mis on seotud raudteeveo-ettevõtjate lubade ja ohutussertifikaatidega;

162. tuletab meelde La Manche'i tunneli strateegilist olulisust Ühendkuningriigi ja ELi vahelise elutähtsa taristuühendusena; märgib murega, et hoolimata kahepoolsetest edusammudest on raudtee-kaubaveo ja reisijateveo maht La Manche'i tunneli kaudu esialgsetest prognoosidest palju väiksem, mis on tingitud suurtest kuludest, regulatiivsetest tõketest, mis mõjutavad nii kauba- kui ka reisijateveoteenuseid, ning taristu läbilaskevõime piirangutest Ühendkuningriigis edasiliikumisele, kuna suur osa Briti raudteevõrgust ei suuda standardseid Euroopa kaubakonteinereid ja vaguneid vastu võtta;

Kalandus

Kaubandus- ja koostöölepingu rubriigi „Kalandus" rakendamine

163. võtab teadmiseks Euroopa Komisjoni 2023. ja 2024. aasta aruanded kaubandus- ja koostöölepingu rakendamise kohta, eelkõige punktid rubriigis „Kalandus";

164. väljendab heameelt poolte parema koostöö üle iga-aastastel lubatud

---

43 Komisjoni 11. oktoobri 2022. aasta rakendusotsus (EL) 2022/1973 Ühendkuningriigi tunnustamise kohta seoses meremeeste väljaõppe ja diplomeerimise süsteemiga vastavalt direktiivile (EL) 2022/993 (ELT L 270, 18.10.2022, lk 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/1973/oj).

44 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2022. aasta direktiiv (EL) 2022/993 meremeeste väljaõppe miinimumtaseme kohta (ELT L 169, 27.6.2022, lk 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/993/oj).

kogupüüki käsitlevatel läbirääkimistel, mille tulemusel jõuti 2023. ja 2024. aastal õigel ajal kokkuleppele, mis võimaldas vältida ajutise lubatud kogupüügi kohaldamist, tagades seeläbi kalandussektori jaoks selguse ja järgmise aasta kalapüügivõimaluste prognoositavuse;

165. taunib Brexitist põhjustatud ebastabiilsust rahvusvahelistes kalandussuhetes rannikuriikidega, mis raskendab tasakaalu saavutamist jagamise korras ja kalapüügivõimaluste vahetamist; märgib murega, et mõned rannikuriigid kasutavad seda ebastabiilsust ära, et püüda ühepoolselt ja ebaõiglaselt suurendada oma kalapüügivõimalusi ELi püügivõimaluste arvelt; tuletab meelde, kui oluline on austada ajaloolisi kalapüügiõigusi; nõuab ELi ja rannikuriikide tõhustatud koostööd, et saavutada ühiste kalavarude kestlik majandamine ning püügikvootide suurem stabiilsus ja prognoositavus, eelkõige iga-aastaste konsultatsioonide ja kolmepoolsete kokkulepete raames;

166. tuletab meelde, et Ühendkuningriik on oma vetele juurdepääsuks kehtestanud ELi laevadele kalapüügilitsentsi süsteemid; märgib, et see süsteem on kaubandus- ja koostöölepingu tulemuslikku rakendamist märkimisväärselt edasi lükanud, kuna Ühendkuningriik on lisanud selliste litsentside väljastamisele palju eeltingimusi, mille tõttu kannatavad eelkõige alla 12 meetri pikkused laevad, mis on ajalooliselt kalastanud Ühendkuningriigi territoriaalvetes, ent mille omanikel on olnud raske tõestada, et nad Ühendkuningriigi vetes kalastasid; peab äärmiselt kahetsusväärseks, et olukord on viinud selleni, et paljudele väikelaevadele litsentse ei väljastata ja see on sundinud neid kolima ümber teistesse piirkondadesse või oma tegevuse lõpetama, mis on süvendanud negatiivset olukorda ja mõju, mida põhjustavad muud Brexitiga seotud lisakulud ja bürokraatlik koormus; peab lisaks kahetsusväärseks asjaolu, et kaubandus- ja koostööleping on muutnud kehtetuks Granville’i lahe lepingu, millega kuni Brexitini reguleeriti kalapüüki Jersey vetes; tuletab lõpetuseks meelde, et Jersey väljastatud litsentside üldise ülemmäära küsimust ei ole ikka veel täielikult lahendatud, mis on mõnele kalurile tekitanud ebakindlust oma püügitegevuses Briti krooni sõltkondade vetes;

167. tuletab meelde, et kaubandus- ja koostöölepingu artikli 496 kohaselt tuleb teise poole laevu mõjutada võivatest majandamis- ja tehnilistest meetmetest piisavalt aegsasti teatada, et teine pool saaks esitada märkusi või küsida selgitusi; rõhutab, et sellised meetmed peavad olema proportsionaalsed, mittediskrimineerivad ja põhinema parimatel kättesaadavatel teaduslikel nõuannetel ning neis tuleb võtta arvesse pikaajalist keskkonna-, sotsiaalset ja majanduslikku kestlikkust; peab kahetsusväärseks asjaolu, et mõjuhinnanguid ei tehta süstemaatiliselt mõlema poole sidusrühmade võrdsel osalusel ja heas usus;

168. peab kahetsusväärseks asjaolu, et Ühendkuningriik on ühepoolselt rakendanud mitut kalavarude majandamise meedet, eelkõige tehnilisi meetmeid, sealhulgas teatavate püügipiirkondade keelustamine, teatavate liikide jaoks püügikala miinimumsuuruse kehtestamine, püügikeeld merekaitsealadel (näiteks Dogger Bankis) ja tuuleparkide rajamine, mille tagajärjel on ELi laevade juurdepääs Ühendkuningriigi püügipiirkondadele ja kalavarudele märkimisväärselt vähenenud, eelkõige 6–12 meremiili laiuses vööndis; peab kahetsusväärseks asjaolu, et nendel ja sotsiaalvaldkonna meetmetel on ELi laevadele Ühendkuningriigi laevadega võrreldes suurem mõju, ning see toob kaasa sotsiaal-majanduslikke tagajärgi ELi kalandussektorile ja eelkõige väikesemahulise kalapüügiga tegelevatele kaluritele; tunneb muret selle pärast, et seda liiki meede võib lõpuks jätta ELi laevad välja kogu püügipiirkonnast, seades kahtluse alla ELi kalapüügiõigused Briti vetes;

169. kutsub komisjoni üles hindama põhjalikult ja süstemaatiliselt nende meetmete sotsiaalset, majandus- ja keskkonnamõju, sealhulgas Briti krooni sõltkondades, et teha kindlaks, kas need on proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad, ning asjakohasel juhul kindlalt reageerima ja kasutama kaubandus- ja koostöölepingus sätestatud vaidluste lahendamise mehhanismi või vastumeetmeid, sealhulgas kompensatsioonimeetmeid, nagu kalandustoodete tariifse sooduskohtlemise peatamine, ning kõiki muid tema käsutuses olevaid poliitilisi ja diplomaatilisi vahendeid;

170. väljendab sellega seoses heameelt vahekohtu 28. aprilli 2025. aasta lõpliku otsuse üle ELi ja Ühendkuningriigi vaidluses, milles käsitleti otsust lõpetada tobiapüük Põhjameres asuvates Inglismaa vetes ja Šotimaa vetes; märgib, et kohus leidis sellel konkreetsel juhul, et diskrimineerimiskeelu põhimõtet ei ole rikutud ja et meede oli teaduslikult põhjendatud; rõhutab, et vahekohus leidis, et tobiapüügi keeld Inglismaa vetes rikub kaubandus- ja koostöölepingus sätestatud proportsionaalsuse põhimõtet ning et Ühendkuningriik ei ole täitnud oma kohustust tagada tobiapüügiks oma vetele täielik juurdepääs; tuletab meelde, et Ühendkuningriik on kohustatud võtma vahekohtu otsuse täitmiseks vajalikke meetmeid; on seisukohal, et see otsus loob tähtsa õigusliku pretsedendi ELi kalapüügiõiguste kaitsmiseks ja Ühendkuningriigi tulevastele sarnastele meetmetele reageerimiseks; nõuab, et komisjon jätkaks Ühendkuningriigi võetud ühepoolsete meetmete tähelepanelikku jälgimist, et tagada kaubandus- ja koostöölepingu järgimine;

171. tunneb muret selle pärast, et ühepoolsetel meetmetel on ahelmõju ELi kalandussektori ja väärtusahela majanduslikule ja sotsiaalsele elujõulisusele; väljendab lisaks muret selle pärast, et Ühendkuningriigi vetele juurdepääsu piiramise tõttu kandub püügikoormus üle La Manche’i väinale ja Põhjamerele, suurendades survet lubatud kogupüügile ja lubatud kogupüügi korraga nii

hõlmatud kui ka hõlmamata liikidele; rõhutab asjaolu, et ELi vete laialdasem kasutamine mõjutab julgeolekut ja mereruumi haldamist, aga ka juurdepääsu ressurssidele, eriti väikesemahulise kalapüügi puhul, seades kahtluse alla püügitegevuse sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnakestlikkuse;

172. nõuab, et mõlemad pooled tegeleksid kiiresti La Manche'i väinale ja Põhjamerele avalduva suurenenud survega, tehes ettepaneku piirkondliku majandamiskava kohta, et tagada kalavarude kestlik kasutamine ja mitmeaastane majandamine; tuletab sellega seoses komisjonile meelde Põhjamere mitmeaastase kava reegleid, mis hõlmavad ka neid veekogusid, ning on veendunud, et neid tuleks vajaduse korral kohandada, et ühtlustada võimalikud lahknevused ning tagada ettevõtjatele ja liikmesriikidele õigusselgus;

Kohandamisperioodi lõpp

173. kutsub mõlemaid pooli üles järgima artiklis 500 sätestatud põhimõtet juurdepääsu kohta vetele, et tagada vastastikku rahuldav tasakaal mõlema poole huvide vahel; tuletab meelde, et juurdepääs vetele, sealhulgas 6–12 meremiili laiusele vööndile, peab olema vastastikune ja proportsionaalne teise poole lubatud kogupüügi või keskmise püügitasemega; kutsub komisjoni üles seda artiklit täielikult rakendama ja töötama kalanduse erikomitees välja vajalikud suunised, et hõlbustada selle praktilist kohaldamist;

174. rõhutab lõpetuseks, et kaubandus- ja koostöölepingus on sätestatud läbivaatamisklausel aastaks 2030, et tugevdada ja süstematiseerida kaubandus- ja koostöölepingu rakendamise korda, pidades silmas, et seda klauslit ei saa kasutada vetele juurdepääsu vähendamiseks; kutsub sellega seoses komisjoni üles tegema kõik endast oleneva, et tagada lähiaastatel prognoositav, jätkuv ja parem juurdepääs vetele;

175. rõhutab ELi ja Ühendkuningriigi vahelise õiglase ja kestliku kalanduskokkuleppe tähtsust; väljendab heameelt 19. mail 2025 ELi ja Ühendkuningriigi vahel saavutatud poliitilise kokkuleppe üle – eelkõige vastastikuse, stabiilse ja jätkuva juurdepääsu uuendamise üle vetele kuni 30. juunini 2038 –, mis tagab kalapüügiga tegelevatele kogukondadele stabiilsuse; väljendab heameelt asjaolu üle, et kalandusel oli hiljutistes läbirääkimistes oluline roll; julgustab mõlemat poolt säilitama tulevastel läbirääkimistel pragmaatilist ja vastastikku kasulikku lähenemisviisi;

176. väljendab heameelt asjaolu üle, et kalanduse erikomitee muutis poliitilise kokkuleppe ametlikuks; kutsub komisjoni üles olema selle uue kokkuleppe rakendamisel valvas, sealhulgas juurdepääsul 6–12 meremiili laiusele vööndile, eelkõige Prantsusmaa väike- ja rannapüügilaevade puhul; rõhutab, et vaja on ranget järelevalvet ja jõustamist, et täita ühiseid kohustusi, kaitsta mereökosüsteeme ning tagada ELi kaluritele ja rannikukogukondade inimestele

elatusvahendid;

177. kordab, et ELi ja Ühendkuningriigi suhete ühe põhiosana tuleb säilitada vastastikune ja jätkuv juurdepääs vetele ja kalavarudele ning seetõttu tuleb seda käsitleda koos kaubandus- ja koostöölepingu muude osadega, nagu kaubandus, juurdepääs kalandustoodete siseturule ja energiakoostöö;

178. märgib, et kaubandus- ja koostöölepinguga nähakse ette ELi lubatud kogupüügi järkjärguline vähendamine 25 % võrra Ühendkuningriigi vetes üleminekuperioodil kuni 2026. aasta lõpuni; rõhutab, et see vähendamine oli ELi kalurite jaoks tohutu ohverdus ja sellel on olnud ELi kalandusele märkimisväärne mõju, mis on viinud laevastiku koosseisust väljaarvamise kavadeni ja laevade vähenemiseni; väljendab heameelt asjaolu üle, et alates 2026. aastast säilitatakse kalapüügivõimalused vähemalt sellel tasemel ja neid ei seata kahtluse alla;

179. peab kahetsusväärseks, et puuduvad andmed ja uuringud Brexiti mõju kohta kalandussektorile; kutsub komisjoni üles täielikult hindama kohandamisperioodi mõju kogu ELi kalandussektori väärtusahelale;

180. rõhutab, et kaubandus- ja koostöölepinguga nähakse ette võimalus kaaluda mitmeaastaste strateegiate väljatöötamist lubatud kogupüügi ja kvoodiväliste kalavarude kaitseks ja majandamiseks; nõuab, et mõlemad pooled töötaksid püügikvootide suurema stabiilsuse ja prognoositavuse nimel ning tagaksid Põhjamere ja Atlandi ookeani kirdeosa kalavarude kestliku majandamise mõlema poole kalandussektoris;

ELi ja Ühendkuningriigi kalandusalane juhtimine ja koostöö

181. rõhutab, kui oluline on ELi ja Ühendkuningriigi tugevam ja tõhusam koostöö mitte ainult kalanduse ja merekaitsealade majandamisel, vaid ka üldiselt mereala ruumilisel planeerimisel, samuti tehniliste, kontrolli-, tolli- ja sanitaarmeetmete vallas, millesse on kaasatud kõik organid, sealhulgas kalanduse erikomitee; kutsub mõlemat poolt üles parandama nende juhtorganite toimimist ja läbipaistvust, tagades meetmete kehtestamisele eelneva arutelu, mis peaks põhinema usaldusväärsetel teaduslikel ja sotsiaal-majanduslikel kaalutlustel ning ei tohiks olla diskrimineeriv ega takistada asjaomastel osalejatel neile eraldatud kvootide täitmist;

182. kutsub komisjoni üles olema nende ja muude kokkulepitud tingimuste täitmise suhtes eriti valvas ja reageerima jõuliselt, kui Ühendkuningriik peaks tegutsema diskrimineerivalt; ergutab lisaks komisjoni kohandama kalanduse erikomitees tolli-, sanitaar- ja kontrollipiiranguid ühe poole laevade lossimisele teise poole territooriumil, näiteks kehtestades Ühendkuningriigi ja üksikute liikmesriikide vahel ühise kontrollikava, tingimusel et mereandide

jälgitavuse ja nõuetele vastavuse kohta antakse samaväärsed tagatised; rõhutab vajadust tagada nii impordi kui ka ekspordi logistikaahelad, kõrvaldades takistused, mis on seotud tervise- ja tollikontrolli puudumisega teatavates sadamates;

183. väljendab kasvavat muret selle pärast, et Ühendkuningriigi laevad panevad ELi vetes toime üha rohkem rikkumisi; kutsub liikmesriikide ametiasutusi üles tugevdama mereseire suutlikkust, suurendama kontrolli ja kohaldama asjakohaseid sanktsioone;

184. nõuab, et pooled tagaksid oma kontrollimeetmete, sealhulgas elektrooniliste kaugseire- ja kaamerasüsteemide sidususe, ühilduvuse ja koostalitlusvõime, et vältida liigse haldus- või finantskoormuse tekkimist ning mitte kalduda teineteisest põhjendamatult kõrvale; kordab, et mõlemad pooled peaksid enne nende meetmete vastuvõtmist pidama tihedat dialoogi sektori esindajatega;

185. märgib, et kalanduse erikomitee on alates kaubandus- ja koostöölepingu jõustumisest kohtunud üheksa korda; peab siiski kahetsusväärseks selle organi läbipaistvuse ja vastutuse puudumist; nõuab, et Euroopa Parlamendi kalanduskomisjoni liikmeid kaasataks ja kutsutaks koosolekutele, et võimaldada nõuetekohast kontrolli, ning et koosolekute protokolle ja dokumente jagataks võimalikult kiiresti;

186. nõuab, et EL ja Ühendkuningriik suurendaksid jõupingutusi kalavarude kaitse ja kestliku kasutamise edendamiseks, suurendaksid koostööd ja heade tavade vahetamist, et parandada selektiivsust ja vähendada teatavate püügitavade mõju, ning rakendaksid täielikult ökosüsteemipõhist lähenemisviisi;

187. nõuab, et mõlemad pooled tugevdaksid kalavarude ühise majandamise valdkonnas koostööd ja koordineerimist rahvusvahelisel tasandil ning seda piirkondliku kalavarude majandamise organisatsiooni raames või rannikuriikidega; rõhutab, et EL ja Ühendkuningriik peavad tihendama koostööd võitluses ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu ning toetama selle kaotamiseks vajalikke meetmeid kõigil rahvusvahelistel foorumitel, pöörates erilist tähelepanu imporditud mereandide läbipaistvust ja jälgitavust käsitlevate reeglite tugevdamisele;

188. tuletab mõlemale poolele meelde vajadust tihedama koostöö järele mereala ruumilise planeerimisega seotud tegevuses, eelkõige seoses konfliktidega avamere tuuleparkide projektide ja kaitse-eesmärkide vahel või kalandussektoriga; nõuab tasakaalustatud lähenemisviisi kõigi mereruumi kasutamisega seotud huvide vahel, kaaludes keskkonnaalast, majanduslikku ja sotsiaalset mõõdet ja tagades sektoritevahelise järjepidevuse ja õigluse;

189. nõuab mõlema poole ühiseid jõupingutusi teadusuuringute

edendamiseks ja parimate tavade vahetamiseks, et leida ja eemaldada merepõhjast laskemoona;

190. nõuab mõlemalt poolelt selle tagamist, et litsentside ja lubade väljastamisel ELi laevadele Ühendkuningriigi ja Briti krooni sõltkondades asuvates vetes kala püüdmiseks ei esineks haldus-, maksu- ega rahalisi takistusi;

191. kutsub Kanalisaarte konkreetset olukorda arvestades komisjoni üles hõlbustama pooltevahelist koostööd, luues paremad sidemed piirkondliku dialoogi ja neliku kohtumisel (Quad Meeting) osalejate vahel; kutsub pooli üles kaasama kalandussektori esindajaid, kõiki asjaomaseid sidusrühmi ning kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ning edendama kalanduse ühismajandamise mudelit;

192. tuletab meelde, et Brexitiga kohanemise reserv loodi selleks, et leevendada Brexiti majanduslikke, sotsiaalseid, territoriaalseid ja keskkonnaalaseid tagajärgi; tuletab meelde, et selle 5,4 miljardi euro suuruse fondi eesmärk oli toetada kalandussektorit, sealhulgas väikesemahulist kalapüüki, mida Brexit ebaproportsionaalselt mõjutas; tuletab meelde, et Brexitiga kohanemise reservi määruses nõuti, et komisjon teavitaks Euroopa Parlamenti ja nõukogu rakendamise seisust 2024. aasta juuniks; peab kahetsusväärseks, et komisjon ei ole selles küsimuses seni teavet esitanud; nõuab, et Euroopa Parlamenti ja nõukogu teavitataks Brexitiga kohanemise reservi rakendamise seisust enne 2025. aasta lõppu;

Sotsiaalkindlustuse koordineerimine

193. väljendab heameelt komisjoni hinnangu üle, et ELi ja Ühendkuningriigi koostöö sotsiaalkindlustuse koordineerimise valdkonnas on olnud konstruktiivne, kusjuures 2023. ega 2024. aastal ei tuvastatud ühtegi süsteemset ega struktuurset probleemi ning mõlemad pooled on pühendunud selliste probleemide lahendamisele, mis võivad kaubandus- ja koostöölepingu sotsiaalkindlustuse koordineerimise protokolli rakendamisel esile kerkida; võtab teadmiseks sotsiaalkindlustuse koordineerimise erikomitee otsused seoses lähetatud töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjatega ning teatavate finantsaspektide selgitamisega; rõhutab, et protokoll peaks olema dünaamiline, nii et saaks tagada selle kooskõla sotsiaalkindlustuse koordineerimise sätete muudatustega; nõuab, et tehtaks rohkem menetluste lihtsustamiseks, ühtse tõlgendamise tagamiseks kõigis liikmesriikides ja Ühendkuningriigis ning kodanike sotsiaalkindlustusele juurdepääsu parandamiseks parema juhendamise, digivahendite ja halduskoostöö abil;

194. sedastab, et sotsiaalkindlustuse koordineerimise erikomitee tegi tehnilist tööd sellistes küsimustes nagu muudatused struktureeritud elektroonilistes sõnumites ja porditavates dokumentides, haigushüvitiste kulude hüvitamise kord ning ELi

sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni asjakohaste otsuste ülevõtmine; kutsub komiteed üles suurendama oma jõupingutusi ja saavutama käegakatsutavaid edusamme menetluste parandamisel, tagades ühtse tõlgendamise kõigis liikmesriikides ja Ühendkuningriigis ning parandades liikuvate ja piiriüleste töötajate sotsiaalkindlustusõiguste koordineerimist;

195. rõhutab, et tähtis on tagada hooajatöötajatele inimväärsed, õiglased ja ohutud töötingimused, eriti olulistes sektorites, nagu põllumajandus, turism ja ehitus; palub, et komisjon edendaks kaubandus- ja koostöölepingu rakendamise raames sellise hooajatöötajate liikuvuse erimehhanismi loomist, mis hõlmaks ühiseid standardeid töösuhte kestuse, sotsiaalkindlustusele juurdepääsu ja ärakasutamisvastase kaitse kohta, nii et kaitsemeetmed oleksid võrreldavad direktiivis 2014/36/EL[45] sätestatuga;

196. kutsub komisjoni üles hindama, kas oleks võimalik luua ühtne ELi-Ühendkuningriigi kontaktpunkt, kuhu saaks teatada töötajate õiguste rikkumistest, sotsiaaltoetuste saamise takistustest või piiriüleste töölepingute tunnustamisega seotud probleemidest;

197. võtab teadmiseks ELi sotsiaalmudeli tähtsuse ja väärtuse ning kutsub Ühendkuningriigi valitsust üles laiendama kaitse taseme säilitamise klauslit tervele ELi sotsiaalõigustikule;

Osalemine ELi programmides

198. kordab oma seisukohta, et kaubandus- ja koostöölepingu osa, milles käsitletakse Ühendkuningriigi osalemist ELi programmides, usaldusväärset finantsjuhtimist ja finantssätteid, on Ühendkuningriigi osalemiseks õiglane alus ja aitab tagada ELi finantshuvide kaitse; rõhutab vajadust läbipaistva eelarvestamise ja kulude jagamise korra järele;

199. väljendab suurt heameelt asjaolu üle, et kaubandus- ja koostöölepingu I ja II protokolli alusel osaleb Ühendkuningriik programmis „Euroopa horisont“ ja ELi kosmoseprogrammi Copernicuse komponendis ning tal on juurdepääs ELi kosmoseprogrammi ELi kosmose jälgimise ja seire komponendi teenustele; rõhutab kasu, mida ELi ja selle kodanike jaoks toob kolmandate riikide osalemine ELi programmides; on veendunud, et Ühendkuningriigi osalemine programmis „Euroopa horisont“ annab tunnistust sellest, et Ühendkuningriigi teadus ja innovatsioon on Euroopa teaduse ja innovatsiooni ökosüsteemi lahutamatu osa; peab vastastikku kasulikuks, et Ühendkuningriik ühineks tulevase

---

45 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/36/EL kolmandate riikide kodanike hooajatöötajatena riiki sisenemise ja seal viibimise tingimuste kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 375, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/36/oj).

kümnenda teadusuuringute raamprogrammiga (FP10) ning et selline ühinemine vastaks eesmärgile edendada innovatsiooni kaudu ELi majanduskasvu; peab seega hädavajalikuks, et Ühendkuningriigi panuse ja vastutasuks saadava kasu vahel leitakse õiglane tasakaal;

200. kordab siiski oma muret seoses I protokolli sätetega, milles käsitletakse Ühendkuningriigi suhtes kohaldatavat automaatset korrigeerimismehhanismi seoses programmiga „Euroopa horisont“, kuna kaubandus- ja koostöölepingu enda osana selles kokku ei lepitud; võtab teadmiseks asjaolu, et Ühendkuningriigi suhtes kohaldatavat korrigeerimismehhanismi kohaldatakse kuni praeguse mitmeaastase finantsraamistiku lõpuni ning see on vähem soodne kui kaubandus- ja koostöölepingus sisalduv korrigeerimismehhanism;

201. rõhutab lisaks raskusi, mida põhjustavad suured viisatasud ja tervishoiuteenuste lisatasu ELi teadlastele, kes osalevad programmis „Euroopa horisont“ ning soovivad kasutada oma liikumisõigust ja kolida Ühendkuningriiki, ning nõuab tungivalt, et Ühendkuningriik selle probleemiga tegeleks;

202. on jätkuvalt mures 2023. aasta kaubandus- ja koostöölepingu muudetud assotsieerimisprotokolli pärast, eriti asjaolu pärast, et Ühendkuningriigi tehtud osamakse programmi „Euroopa horisont“ makstakse automaatselt tagasi juhul, kui Ühendkuningriik osaleb programmis oodatust vähem, mis on põhjustanud vastuolusid kaubandus- ja koostöölepingu sätetega, millele Euroopa Parlament andis nõusoleku 2020. aasta detsembris; märgib, et kaubandus- ja koostöölepingu muutmine protokolli vastuvõtmisega tähendas, et Euroopa Parlament ei saanud anda sisulist nõusolekut ega tulemuslikult kontrollida seda, mis moodustab kogu lepingu põhiosa;

203. rõhutab, et igas rahvusvahelises lepingus, milles käsitletakse Ühendkuningriigi ühinemist liidu programmidega, tuleks täielikult austada Euroopa Parlamendi õigust anda sisuline nõusolek kooskõlas tema 8. veebruari 2024. aasta resolutsiooniga assotsieerimislepingute kohta kolmandate riikide osalemiseks ELi programmides[46];

204. nõuab Euroopa Parlamendi täielikku kaasamist kõigisse läbirääkimistesse Ühendkuningriigi osalemise üle 10. raamprogrammis ning samuti 10. raamprogrammi rakendamise üle järgmise mitmeaastase finantsraamistiku jooksul; loodab, et mõlemad pooled saavad vältida viivitusi, mida on esinenud Ühendkuningriigi osalemisel programmis „Euroopa horisont“ ja Copernicuse programmis praeguse mitmeaastase finantsraamistiku raames, et tagada Ühendkuningriigi partnereid kaasavate peamiste ELi teadus- ja innovatsiooniprojektide rahastamise järjepidevus;

---

46 ELT C, C/2024/6341, 7.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6341/oj.

205. märgib, et algatuses „Choose Europe for Science“ esitatakse nii Euroopa Teadusnõukogu (ERC) kui ka Marie Skłodowska-Curie meetmeid selgelt programmidena, mis võivad aidata ELil meelitada ligi teadusvaldkonnas andekaid inimesi kogu maailmast; märgib, et Ühendkuningriik saab osaleda mõlemas programmis, ja rõhutab, et Ühendkuningriik on mõlemas saavutanud häid tulemusi; tuletab meelde programmi „Horisont“ käsitleva määruse[47] artikli 16 lõikes 3 sätestatud õiguslikku nõuet, et konkreetsete kolmandate riikide programmiga assotsieerimise ulatuse puhul võetakse arvesse liidu kasu analüüsi ja eesmärki edendada liidus majanduskasvu innovatsiooni kaudu; on seisukohal, et talentide nappus on ELi majanduskasvu piirav tegur, eriti kõrgtehnoloogilistes sektorites; palub, et komisjon analüüsiks põhjalikult seda, milline on Ühendkuningriigi ERC ja Marie Skłodowska-Curie meetmetes osalemisest tulenev kasu, eelkõige seda, kuidas see mõjutab ELi suutlikkust andekaid teadlasi ligi meelitada, ning jagaks seda analüüsi parlamendiga, eelistatavalt paralleelselt FP10-t käsitleva seadusandliku ettepanekuga;

206. väljendab muret selle pärast, et Ühendkuningriik on märkimisväärselt suurendanud programmi „Euroopa horisont“ rahastamise raames Ühendkuningriiki suunduvate teadlaste tervishoiuteenuste lisatasu ja viisakulusid, mis raskendab rahaliselt ELi teadlaste ja nende Ühendkuningriigi partnerinstitutsioonide liikuvust; toetab üleskutset pöörduda tagasi varasemate tasude ja lisatasude taseme juurde, nagu EL väljendas partnerlusnõukogu kolmandal kohtumisel 16. mail 2024; kiidab heaks kohustuse veelgi vähendada halduskoormust ja sellega seotud kulusid, mis tekivad ELi teadlastel, kes reisivad Ühendkuningriiki programmi „Euroopa horisont“ ja selle jätkuprogrammi FP10 raames;

207. märgib, et Ühendkuningriik otsustas lõpuks mitte osaleda Euratomi teadus- ja koolitusprogrammis, ühisettevõttes Fusion for Energy (F4E) ja ITERi tuumasünteesiprojektis, kuigi tema osalemine oli ette nähtud kaubandus- ja koostöölepingule lisatud ELi ja Ühendkuningriigi ühisdeklaratsioonis liidu programmides osalemise kohta; väljendab muret Venemaa jätkuva liikmesuse pärast ITERi projektis; nõuab Ühendkuningriigis Culhamis asuva Euroopa Ühistoroidkambri teadusliku pärandi säilitamist, kuna see on aastakümneid olnud Euroopa termotuumasünteesialaste teadusuuringute juhtprojekt; rõhutab, et selle ainulaadse rajatise jätkuv demonteerimine võib põhjustada teadustaristu ja oskusteabe

---

47 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamisreeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj).

pöördumatut kadu;

208. peab kahetsusväärseks, et Ühendkuningriik on loobunud osalemisest teistes ELi programmides ning otsustanud mitte osaleda Euratomis ja ühisettevõttes F4E, nagu oli algselt kavandatud 2020. aasta detsembri ühisdeklaratsioonis; on seisukohal, et Ühendkuningriigi osalemine ITERi projektis peab põhinema osalemisel ühisettevõttes F4E; taunib otsust Euroopa Ühistoroidkamber lammutada; nõuab tungivalt, et Ühendkuningriik vaataks oma seisukoha nendes küsimustes uuesti läbi;

209. rõhutab programmi PEACE PLUS, mis on varasemate piiriüleste koostööalgatuste järeltulija, ning toonitab programmi tähtsust rahu, leppimise ja sotsiaal-majandusliku heaolu edendamisel Põhja-Iirimaal ja piirialadel; märgib, et programmi rahastatakse nii ELi kui ka Ühendkuningriigi olulistest osamaksetest;

210. väljendab heameelt Eurostati ja Ühendkuningriigi statistikaameti sõlmitud statistikakoostöö korra üle, mis võimaldab vahetada statistilisi andmeid, mis on olulised Ühendkuningriigi osalemiseks ELi programmides; on seisukohal, et usaldusväärne statistiline teave on tähtis alus selles valdkonnas otsuste tegemiseks ning kaubandus- ja koostöölepingu finantssätete järgimise kontrollimiseks;

Haridus, kultuur, noored ja sport

211. märgib, et hiljutisel ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel pandi suurt rõhku inimestevaheliste sidemete tugevdamisele, eelkõige noorema põlvkonna seas;

212. tuletab meelde, et kodanike õigused on väljaastumislepingu keskmes ja neid tuleb täiel määral kaitsta; märgib siiski, et pärast Brexitit on ELi kodanikel keerulisem Ühendkuningriiki reisida ja sinna kolida; on äärmiselt mures praegu Ühendkuningriigis arutlusel olevate sisserändepoliitika muudatuste pärast, kuna need võivad mõjutada ELi kodanike õigusi Ühendkuningriigis, sealhulgas ELi üliõpilaste õigusi ja neile kehtivaid õppemakse;

213. rõhutab, et Brexit kahjustas tõsiselt noorte liikuvust; väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle luua noorte liikuvuse kava[48] ja ühisseisukohas väljendatud ühise kohustuse üle töötada tasakaalustatud ja vastastikku kasuliku noorte kogemuste kava nimel, et hõlbustada ELi ja Ühendkuningriigi noorte osalemist piiratud aja jooksul mitmesugustes tegevustes, nagu töö, õpingud, lapsehoidjana töötamine, vabatahtlik töö või lihtsalt reisimine; ergutab mõlemat poolt selle kavandamise ja rakendamisega kiiresti

---

[48] 18. aprilli 2024. aasta soovitus võtta vastu nõukogu otsus, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise noorte liikuvust käsitleva lepingu üle (COM(2024)0169).

ja põhjalikult edasi liikuma, tagades osalejatele vastastikuse juurdepääsu, õigusselguse ja asjakohase sotsiaalkaitse, mis on oluline samm inimestevaheliste sidemete ja pikaajalise koostöö taastamisel; rõhutab vajadust tagada mis tahes tulevases noorte kogemusi käsitlevas programmis osalejatele vajaduse korral inimväärsed palgad ja töötingimused; soovitab tungivalt, et Ühendkuningriik näitaks üles avatust ettepanekutele, mille komisjon selles valdkonnas 2024. aastal esitas; on kindlalt veendunud, et noorte liikuvust käsitlev leping peab olema kaubandus- ja koostöölepingu tulevase läbivaatamise oluline osa;

214. on seisukohal, et sellisel programmil on märkimisväärne potentsiaal inspireerida uut noorte põlvkonda ELis ja Ühendkuningriigis, edendades seaduslikku inimestevahelist suhtlust, mis põhineb ühistel demokraatlikel väärtustel, kultuurilisel mõistmisel ja vastastikusel usaldusel, ning et see võiks panna aluse pikaajalisele koostööle, sotsiaalsele ühtekuuluvusele ja tugevamatele riikidevahelistele võrgustikele noorte seas; julgustab ka mõlemat poolt kaaluma Ühendkuningriigi ja ELi vahelise liikuvuse hõlbustamist isegi väljaspool kavandatavat noortekogemuste programmi;

215. rõhutab, et selle sätte ajutise olemuse tõttu on tegemist kultuuri- ja haridusalase teabevahetusega, mis ei ole rändepoliitika vahend; märgib, et Ühendkuningriigil on juba olemas noorte liikuvuse kavad teiste riikidega, näiteks Jaapaniga; rõhutab, et kui EL peab ühiseid läbirääkimisi, on võimalik saada suuremat kasu kui siis, kui liikmesriigid peavad eraldi läbirääkimisi kahepoolsete lepingute üle;

216. väljendab samuti heameelt ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumise avalduse üle kavatsuse kohta töötada selle nimel, et Ühendkuningriik osaleks ELi programmis „Erasmus+“, mis oleks vastastikku kasulik, kuna noorte liikuvuse, koolituse ja spordi edendamine ELi ja Ühendkuningriigi vahel oleks väga suure väärtusega; kutsub komisjoni ja Ühendkuningriiki üles kiirendama sellega seotud läbirääkimisi, et leida ühinemiseks lahendus, mis oleks kasulik mõlemale poolele; rõhutab sellega seoses programmi „Erasmus+“ erilist rolli Euroopa väärtuste, kultuurilise mitmekesisuse, kodanikuaktiivsuse ja sotsiaalse kaasatuse edendajana ning sellega seotud Euroopa vastupanuvõime tugevdamist; märgib, et noorte liikuvuse kava ja Ühendkuningriigi taasühinemine programmiga „Erasmus+“ võidakse käivitada samal ajal, rõhutades vajadust, et mõlemad algatused täiendaksid ja tugevdaksid teineteist;

217. rõhutab, et ühinemine peab olema kooskõlas mitmeaastase finantsraamistiku ning kaubandus- ja koostöölepinguga; tuletab meelde, et Ühendkuningriigi võimalikku osalemist ELi programmides, nagu programm „Erasmus+“, tuleks hinnata ja kavandada viisil, mis täielikult kaitseb ja edendab ELi huve, tagades sealjuures selge lisaväärtuse ELi ja selle kodanike jaoks; kutsub komisjoni üles esitama õigeaegset ja üksikasjalikku teavet

Ühendkuningriigi tulevase programmis „Erasmus+“ osalemise finantstingimuste kohta ja mis tahes tulevase noortekogemuste programmi võimaliku finantsmõju kohta;

218. peab kahetsusväärseks, et kultuurivahetus kannatab Brexiti tõttu; märgib murega ebakindlust ja raskusi, mis on tekkinud õpilastele, õpetajatele, ringreisivatele loomingulistele töötajatele ja kultuuritöötajatele, kes soovivad õppida, õpetada, esineda ja töötada mõlemal pool La Manche’i väina; väljendab heameelt selle üle, et ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumise järeldustes viidatakse kultuuri- ja kunstivahetusele ning ringreisivatele loomingulistele töötajatele; rõhutab vajadust vastastikkuse järele kehtivates või tulevastes menetlustes ja meetmetes; julgustab komisjoni hindama Ühendkuningriigi ELi programmidest väljaastumise mõju kultuuri- ja haridusvahetusele ning töötama loovate lahenduste kallal;

219. märgib, et koostöö ELi ja Ühendkuningriigi sidusrühmadega on väga oluline, et toetada kultuurivahetust ja kõrvaldada takistused, millega Ühendkuningriigi ringreisivad spetsialistid silmitsi seisavad; nõuab konkreetsemat kava loominguliste töötajate ees seisvate probleemide lahendamiseks; kutsub sellega seoses komisjoni üles jätkama jõupingutusi Ühendkuningriigi taasühinemiseks programmiga „Loov Euroopa“;

220. võtab murega teadmiseks, et kooliekskursioone ja noorte liikuvust takistavad uued Ühendkuningriiki sisenemise normid; nõuab seetõttu, et loodaks noorterühmade reisimise kava alla 18-aastastele noortele;

221. väljendab sügavat muret Ühendkuningriigi ülikoolides õppivate ELi üliõpilaste arvu vähenemise pärast; rõhutab asjaolu, et selline olukord on selgelt seotud Ühendkuningriigi lahkumisega programmist „Erasmus+“ ning võrdse kohtlemise eeskirjade lõppemisega ELi üliõpilaste õppemaksude ja stipendiumide osas[49]; nõuab tungivalt, et Ühendkuningriik ja EL jõuaksid kokkuleppele õppemaksu vähendamises, et võimaldada rohkematel ELi noortel Ühendkuningriigis õppida;

222. on kindlalt veendunud, et Ühendkuningriik ja EL peavad süvendama oma akadeemilist koostööd, et lahendada praeguseid geopoliitilisi probleeme ja suurendada oma vastavat pehmet jõudu; rõhutab sellega seoses Erasmuse kõrgharidushartas sätestatud rahvusvahelise vastastikkuse põhimõtte olulist rolli stabiilsete ja pikaajaliste partnerlussuhete loomisel kõrgharidusasutuste vahel;

223. võtab teadmiseks, et Ühendkuningriigi valitsus on loonud Turingi kava, Walesi valitsus on loonud Taithi programmi ning et on loodud Šotimaa haridusalase vahetusprogrammi katse- ja õppimisprojekt, mis on praegu katseetapis; peab siiski kahetsusväärseks, et Turingi

---

49 Välja arvatud Iiri kodanikud.

kava hõlmab üksnes üliõpilaste väljapoole suunatud liikuvust ja seetõttu ei saa seda pidada programmi „Erasmus+“ täielikuks asenduseks;

224. märgib, et Ühendkuningriigi ülikoolidel on lubatud osaleda Euroopa ülikoolide liitudes, kuid neid ei saa enam kaasata juhtimisstruktuuri, mis muudab nad de facto teise klassi partneriks; julgustab neid jätkama partnerlust Euroopa ülikoolide liitude algatuse kaudu, saades kasu uuest õigusliku seisundi vormist, mis võimaldab neil olla täieõiguslik partner;

225. rõhutab asjaolu, et Ühendkuningriik50 jätkab osalemist Euroopa kõrgharidusruumis (Bologna protsess); nõuab tungivalt, et Ühendkuningriik, komisjon ja liikmesriigid jätkaksid tööd akadeemiliste kvalifikatsioonide, diplomite, kraadide ja vahetusperioodide täieliku vastastikuse tunnustamise nimel;

226. märgib, et EL ja Ühendkuningriik on jätkuvalt olulised kultuurivahetuse turud, mis jagavad oma kultuurivaldkondade vahel pikaajalisi sidemeid ja vastastikust mõju; tunnistab Ühendkuningriigi kultuurisektori suurt majanduslikku väärtust; nõuab uut ja pidevat koostööd ELi ja Ühendkuningriigi loominguliste töötajate ning teiste kultuuri- ja loomesektorite ja -tööstuse spetsialistide vahel ning nende töötajate õiguste kaitsmist;

227. märgib, et programmi „Loov Euroopa“ ei asendatud ühegi teise kultuurile pühendatud programmiga, et toetada Ühendkuningriigi loomeinimesi;

228. peab kahetsusväärseks, et pärast Ühendkuningriigi väljaastumist EList ja Ühendkuningriigi vabas liikumises osalemise lõpetamist puuduvad kaubandus- ja koostöölepingus kultuuriga ning kultuuri- ja loomesektoriga seotud sätted, mis toob ringreisivatele loomingulistele töötajatele, eriti esilekerkivatele ja sõltumatutele loomingulistele töötajatele kaasa haldustakistused; märgib, et Ühendkuningriigi loomingulised ja kultuuritöötajad, kes reisivad ELis, peavad järgima erinevaid viisa-, sisserände- ja tööloasüsteeme; nõuab seetõttu, et liikmesriigid täpsustaksid ATA-märkmikega (ajutine sisenemine) seotud nõudeid; nõuab kultuurisektori kaasamist kaubandus- ja koostöölepingu eelseisvasse läbivaatamisse;

229. nõuab lahenduse leidmist Brexiti-järgsetele raskustele, millega puutuvad kokku loomingulised töötajad, eriti noored ja esilekerkivad loomingulised töötajad seoses ringreiside ja festivalidel osalemisega, nagu kaubavahetust käsitlevad tolli- ja käibemaksueeskirjad ning kabotaažieeskirjad; palub Ühendkuningriigil, liikmesriikidel ja

---

50 Šotimaa kõrgharidussüsteem erineb ülejäänud Ühendkuningriigist, mistõttu peetakse seda Bologna protsessis eraldiseisvaks üksuseks (Euroopa kõrgharidusruum, „Ühendkuningriik (Šotimaa)“, https://ehea.info/page-united-kingdom-scotland.

komisjonil töötada selle nimel, et leida lahendused, mis soodustaksid loominguliste töötajate jaoks lihtsamaid viise tegutseda mõlemal pool La Manche'i väina, käsitledes lühiajaliste kultuurireiside viisasid ja töölube ning tolliformaalsuste ühtlustatud menetlusi;

230. märgib vajadust tagada audiovisuaal- ja meediateenuste tulevase digitaalse regulatiivse keskkonna lähendamine Ühendkuningriigis ja ELis, et tagada stabiilsed, prognoositavad ja selged nõuded kultuuri- ja loomesektorile ning spordisektorile kasvavate üleilmsete probleemide tingimustes;

231. märgib, et kaubandus- ja koostöölepingus nähakse ette kultuurialane erand, millega jäetakse selle kohaldamisalast välja audiovisuaalteenused; rõhutab vajadust strateegilise koostöö järele audiovisuaalsektoris, et tagada Euroopas toodetud toodete nähtavus ja nende ülemaailmne konkurentsivõime;

232. ergutab tihedamat koostööd Ühendkuningriigi ja ELi vahel, et hõlbustada sportlaste osalemist spordivõistlustel ja sporditöötajate vahetusi;

233. rõhutab üliõpilaste ja töötajate liikuvuse killustatud või olematu tunnustamise negatiivset mõju, eelkõige kunsti, kultuuri ning kutsehariduse ja -õppe valdkonnas; rõhutab, et see takistab jõupingutusi oskuste nappusega tegelemiseks kogu Euroopas; rõhutab, et oskuste liidu algatused, mis käsitlevad oskuste nappust, rohe- ja digipööret, kutseharidust ja -koolitust ning elukestvat õpet, võiksid osaliselt laieneda programmiga „Erasmus+" assotsieerunud partnerriikidele; rõhutab sellega seoses lisaväärtust, mida annab Ühendkuningriigi taasühinemine programmiga „Erasmus+", ning nõuab tungivalt, et Ühendkuningriik ja komisjon jätkaksid dialoogi, et luua toimiv raamistik kutsekvalifikatsioonide vastastikuseks tunnustamiseks;

Õiguskaitse- ja õigusalane koostöö kriminaalasjades

234. väljendab rahulolu asjaolu üle, et kodanike turvalisus on ELi ja Ühendkuningriigi uuendatud koostöökavas endiselt kesksel kohal; väljendab heameelt selle üle, et hoogustatakse tugevdatud õiguskaitse- ja õigusalast koostööd kriminaalasjades, tugevdatud koostööd uimastiriskide ja -ohtude valdkonnas ning süvendatud koostööd ebaseaduslikust rändest tulenevate probleemide lahendamisel, mis on sätestatud ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel vastu võetud ühisavalduses ja ühisseisukohas;

235. väljendab heameelt vastastikuse kohustuse üle järgida rahvusvahelist õigust ja Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni, mida väljendati Ühendkuningriigi peaministri ja komisjoni presidendi 2. oktoobri 2024. aasta ühisavalduses strateegilise koostöö tõhustamise kohta ja ELi ning ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumise ühisavalduses; tuletab meelde, et

kaubandus- ja koostöölepingu artikli 524 lõikes 1 sätestatud kolmanda osa kohaldamise üldtingimused põhinevad kahtlemata pikaajalisel austusel demokraatia, õigusriigi ning üksikisikute põhiõiguste ja -vabaduste kaitse vastu, sealhulgas inimõiguste ülddeklaratsioonis ja Euroopa inimõiguste konventsioonis sätestatud õiguste ja vabaduste vastu, ning Euroopa inimõiguste konventsiooni kohaste õiguste ja vabaduste riigisisese teostamise tähtsaks pidamisel; kordab, et kaubandus- ja koostöölepingu kohaldamisel ja rakendamisel peavad need tingimused olema täielikult tagatud;

236. väljendab heameelt ühisavalduses ja ühisseisukohas võetud kohustuste üle teha tihedamat koostööd võitluses inimkaubanduse ja inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise, uimastikaubanduse, raske ja piiriülese organiseeritud kuritegevuse ning terrorismi ja vägivaldse ekstremismi vastu, sealhulgas internetis, rakendades kiiremini, paremini ja põhjalikumalt kaubandus- ja koostöölepingu kolmandat osa ning kasutades täielikult ära selle potentsiaali ja toetudes sellele;

237. väljendab heameelt komisjoni 2024. aasta rakendusaruandes esitatud järelduse üle, et kaubandus- ja koostöölepingu rakendamine õiguskaitse- ja õigusalase koostöö valdkonnas toimis viimase aasta jooksul sujuvalt;

238. väljendab eelkõige heameelt asjaolu üle, et 2024. aasta lõpuks olid kõik liikmesriigid ja Ühendkuningriik andnud kooskõlas kaubandus- ja koostöölepingu artikliga 530 üksteisele automatiseeritud otsingute tegemiseks juurdepääsu oma riiklikele DNA andmebaasidele; väljendab heameelt asjaolu üle, et 2024. aasta lõpuks oli Ühendkuningriik loonud sõrmejälgi käsitlevate andmete vahetamiseks 22 ühendust ja oli valmis ülejäänud viis lõpule viima; tunnustab ühisseisukohas sätestatud eesmärki suurendada kolmandate riikide kodanike sõrmejälgede, DNA- ja karistusregistri andmete vastastikust vahetamist poolte vahel ning uurida võimalust laiendada teabevahetust näokujutistele kuritegude ennetamiseks, avastamiseks ja uurimiseks, rõhutades samal ajal, et senine ja laiendatud teabevahetus sõltub andmekaitse kõrge taseme hoidmisest ja selle tagamisest, et Ühendkuningriigi arenev õigusraamistik on jätkuvalt kooskõlas ELi andmekaitsenõuetega;

239. tuletab meelde vajadust tugeva õigus- ning õiguskaitsealase koostöö järele ja sellest saadavat vastastikust kasu, et lahendada ühiseid probleeme sellistes valdkondades nagu terrorismivastased operatsioonid, organiseeritud kuritegevus, rahapesu ning inimeste ebaseaduslik üle piiri toimetamine ja inimkaubandus; toonitab sellega seoses, et EL ja Ühendkuningriik peavad nendes valdkondades sõnastama konkreetsed koostööalgatused; väljendab heameelt Ühendkuningriigi tiheda koostöö üle ELi põhiliste asutustega, nagu Europol, Eurojust ja Frontex;

240. väljendab heameelt asjaolu üle, et Ühendkuningriigi valitsus on suurendanud Ühendkuningriigi riikliku kriminaaluurimisameti kohalolekut Europolis ning et ta töötab üleüldiselt Europoliga tihedamate suhete loomise nimel, sealhulgas seoses suutlikkusega jagada andmeid reaalajas;

241. võtab teadmiseks Eurojusti 2023. ja 2024. aasta aruanded ning väljendab rahulolu Ühendkuningriigi osalemise ja kaasatuse üle ameti töös, kusjuures Ühendkuningriik oli mõlemal aastal Eurojusti riiklike büroode algatatud uute juhtumite puhul kõige sagedamini osalema palutud ELi mittekuuluv riik;

242. väljendab heameelt selle üle, et 2024. aastal sõlmiti Frontexi ja Ühendkuningriigi siseministeeriumi vahel koostööleping, mis põhineb ühisel kohustusel suurendada ohutust ja julgeolekut, järgides samal ajal põhiõigustega seotud kohustusi; usub, et selle korraga edendatakse koostööd piirihalduse ja julgeoleku valdkonnas, sealhulgas töötajate lähetamisega nõustamis- ja koordineerimisülesannete täitmiseks;

243. julgustab tegema tihedamat koostööd Euroopa rändevõrgustiku ja asutuste, sealhulgas Euroopa Liidu Varjupaigaameti ja Frontexi ning vastavate Ühendkuningriigi ametiasutuste vahel kooskõlas ühisseisukohas võetud kohustusega; väljendab heameelt selle üle, et ühisseisukohas viidatakse uimastivastases võitluses tehtavale koostööle; ergutab sõlmima koostöölepingut vastastikuseks teabevahetuseks Euroopa Liidu Uimastiameti (EUDA) ja asjaomaste Ühendkuningriigi ametiasutuste vahel uimastiriskide ja -ohtude kohta, et hõlbustada EUDA ülesannete täitmist; leiab, et Ühendkuningriigi osalemist Ladina-Ameerika sisejulgeoleku komitee ja tema ELi partnerite kohtumistel võiks kaaluda iga juhtumi puhul eraldi;

244. võtab teadmiseks Ühendkuningriigi ja ELi ühised probleemid seoses ebaseadusliku rändega; väljendab tugevat toetust poolte võetud kohustusele teha tihedamat koostööd mitmepoolsetel foorumitel ja protsessides, et võidelda rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja inimkaubanduse vastu, jagada operatiivteavet kolmandatesse riikidesse tagasisaatmise kohta ning uurida hoiatusmehhanisme kooskõlas riikliku, ELi ja rahvusvahelise õigusega, pidades samal ajal kinni kohustusest tagada rahvusvaheline kaitse neile, kes seda vajavad; kutsub komisjoni ja Ühendkuningriigi valitsust üles tagama, et igasugune rändealane koostöö kolmandate riikidega hõlmaks asjakohaseid meetmeid, millega tagatakse kooskõla rahvusvahelise õigusraamistikuga, näiteks varjupaigaõigusega;

245. märgib, et 30. jaanuaril 2025 Ühendkuningriigi parlamendile esitatud uue piirijulgeoleku-, varjupaiga- ja sisserändeseaduse eelnõuga nähakse ette võimalus sõlmida G7 riikidega ja peamiste

Euroopa partneritega lepinguid inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastu võitlemiseks; väljendab heameelt Ühendkuningriigi soovi üle teha tihedamat koostööd üksikute liikmesriikidega, sealhulgas Prantsusmaa ja teiste Calais' rühma liikmetega, inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja inimkaubanduse ning üldisemalt piirijulgeoleku, sealhulgas piirivalve valdkonnas;

246. tuletab meelde, et liikmesriikide ja Ühendkuningriigi vaheline väljaandmissüsteem, mis on sätestatud kaubandus- ja koostöölepingu kolmanda osa VII jaotises, erineb Euroopa vahistamismäärust käsitlevas nõukogu raamotsuses[51] sätestatust; tuletab meelde, et oma hiljutises otsuses[52] leidis Euroopa Liidu Kohus, et vahistamismäärust täitev õigusasutus peab sõltumatult hindama seda, kas esineb Euroopa Liidu põhiõiguste harta rikkumise oht, mis asjaomase isiku Ühendkuningriigile loovutamise korral tekiks;

247. tuletab meelde, et kaubandus- ja koostöölepingu kolmas osa võimaldab ELi ja Ühendkuningriigi vahelisi laiendatud andmevooge, näiteks DNA-andmete, broneeringuinfo ja karistusregistri andmete vahetust; rõhutab seetõttu, kui tähtis on, et Ühendkuningriik tagaks, et kaitse tase on sisuliselt samaväärne ELi pakutava tasemega, vältimaks seda, et Ühendkuningriigiga andmete jagamisel seatakse ohtu ELi standardid ja seetõttu ka ELi kodanike põhiõigused;

248. kutsub Ühendkuningriiki ja liikmesriike üles säilitama kodanike õigused ELi ja Ühendkuningriigi suhetes peamise ühise prioriteedina, tagades, et kõik väljaastumislepinguga hõlmatud ELi ja Ühendkuningriigi kodanikud saavad oma õigusi täielikult kasutada; võtab rahuloluga teadmiseks, et EL ja Ühendkuningriik uuendasid ühist kohustust täita väljaastumislepingut ja kõiki selle osasid täielikult, õigel ajal ja usaldusväärselt; väljendab heameelt Ühendkuningriigi valitsuse võetud seadusandliku sammu üle seoses õigusselgusega ELi kodanike jaoks, kellel on Ühendkuningriigis elavate ELi kodanike püsielanikuks registreerimise programmis kindel staatus, ning loodab, et see tagab kodanikele järgmise kahe aasta jooksul sujuva ülemineku ajutiselt elukohalt alalisele elukohale; juhib tähelepanu sellele, et kodanike õigusi käsitlevate kokkulepete sõltumatu järelevalveasutus tegi ELi ja Ühendkuningriigi vahelise andmevahetuse kindlaks valdkonnana, mis võib põhjustada viivitusi Ühendkuningriigis elavate ELi kodanike püsielanikuks registreerimise programmi taotlustes juhul, kui taotlusega seotud teave on liikmesriikide valduses; kutsub seetõttu komisjoni ja

---

51 Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta (EÜT L 190, 18.7.2002, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/584/oj).

52 Euroopa Kohtu 29. juuli 2024. aasta otsus kohtuasjas C-202/24 [Alchaster], ECLI:EU:C:2024:649.

liikmesriikide ametiasutusi üles taotlustele rohkem reageerima ning tagama parema teabevahetuse Ühendkuningriigi ja ELi liikmesriikide ning EMP ja EFTA riikide (Island, Liechtenstein ja Norra) vahel, et vältida viivitusi ja tagada kodanike jaoks sujuv taotlusprotsess;

Koostöö välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas

249. rõhutab ELi ja Ühendkuningriigi head ja pragmaatilist koordineerimist välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas, et tagada stabiilsus ja heaolu maailma teistes piirkondades, ning kutsub ELi ja Ühendkuningriiki üles tugevdama koostööd teiste sarnaselt meelestatud partneritega; tunnustab Ühendkuningriigi märkimisväärset panust rahu, julgeoleku ja stabiilsuse tagamisse Euroopas; toonitab asjaolu, et rahu Euroopas ei ole võimalik ilma ELi ja Ühendkuningriigi tugeva partnerluseta välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas; väljendab heameelt Ühendkuningriigi osalemise üle Euroopa poliitilises ühenduses;

250. väljendab suurt heameelt ELi ja Ühendkuningriigi julgeoleku- ja kaitsepartnerluse üle, mis on peamine raamistik ELi ja Ühendkuningriigi ulatuslikuks koostööks julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas, et käsitleda koos ühiseid ohte ja hõlmata selliseid valdkondi nagu teabe ja luureandmete jagamine, sõjaväeline liikuvus, julgeoleku- ja kaitsealgatused, kosmosejulgeolek, kriisiohjamine, küberkaitse, hübriidohud, terrorismivastane võitlus, välisriigist lähtuv infoga manipuleerimine ja sekkumine;

251. rõhutab eksistentsiaalset ohtu, mida kujutab endast Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu, ja riski, et see agressioon laieneb teistesse Euroopa riikidesse; on seisukohal, et see on üks suurimaid ohte, millega meie maailmajagu lähiaastatel silmitsi seisab, hoolimata teiste probleemide tähtsusest; nõuab proportsionaalset poliitilist reageerimist, milles peetakse esmatähtsaks Euroopa kaitse- ja heidutusvõime puudujääkide kõrvaldamist, eelkõige koostöös sarnaselt meelestatud Euroopa partneritega;

252. väljendab heameelt ELi ja Ühendkuningriigi tugeva koostöö üle vastusena Venemaa agressioonisõjale Ukraina vastu, nagu rõhutati ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel; rõhutab ELi ja Ühendkuningriigi jätkuvat ühtlustamist sanktsioonide, sõjalise ja rahalise toetuse ning diplomaatilise koordineerimise valdkonnas, samuti nende ühist pühendumust taastada terviklik, õiglane ja püsiv rahu, mis põhineb rahvusvahelise õiguse, õigluse ja vastutuse põhimõtetel; nõuab, et EL ja Ühendkuningriik jääksid ülejäänud rahvusvahelise üldsuse suhtes tugevalt ühtseks, mõistes hukka Venemaa tegevuse, kaitstes Ukraina suveräänsust, territoriaalset terviklikkust ja sõltumatust ning võideldes Venemaa desinformatsiooni vastu Ukraina-vastase agressioonisõja kohta, ning jätkaksid jõupingutusi, et saavutada nendes küsimustes võimalikult laialdane rahvusvaheline toetus; tunnustab Ühendkuningriigi

hädavajalikku panust Venemaa Ukraina-vastasele agressioonisõjale Euroopa tugeva ja ühtse reageerimise kujundamisse ning hea tahte koalitsiooni kokkukutsumisse; väljendab heameelt Ühendkuningriigi panuse üle Ukraina tulevase taastamise ja ülesehitamise toetamisse; austades samal ajal liikmesriikide sõjalist ja julgeolekupoliitikat, sealhulgas sõjalise neutraalsuse poliitikat; kutsub Ühendkuningriigi valitsust ja kõiki liikmesriike üles märkimisväärselt suurendama Ukrainale antavat sõjalist abi ja kaotama kõik sellise abi piirangud; soovitab sellega seoses, et meetmed, mida nii liikmesriigid kui ka Ühendkuningriik SAFE-määruse[53] raames võtavad, hõlmaksid ka Ukrainat ning selle kaitsetehnoloogiat ja tööstusbaasi;

253. tunnustab Ühendkuningriigi kindlat lähenemisviisi üha rangemate sanktsioonide kehtestamisele ja säilitamisele ning tema juhtivat rolli koalitsioonis „Call to Action“, mille eesmärk on hävitada Venemaa varilaevastik; väljendab heameelt ELi ja Ühendkuningriigi tugevdatud koostöö üle Venemaa ja selle varilaevastiku vastu suunatud sanktsioonide valdkonnas, nagu rõhutati ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel; kutsub ELi ja Ühendkuningriiki üles veel ühtsemalt ja koordineeritumalt tugevdama oma vastavaid sanktsioonirežiime, tagamaks maksimaalne mõju ja vältimaks sanktsioonidest kõrvalehoidmist, et avaldada Venemaa ametivõimudele majanduslikku ja poliitilist lisasurvet, eriti arvestades nende tulemuslikku sabotaaži relvarahu ja mis tahes sisuliste rahuläbirääkimiste suhtes; nõuab tungivalt, et EL võtaks seoses Ukrainaga vastu Ühendkuningriigi sanktsioonidega samaväärsed sanktsioonid ja vastupidi, kehtestades eelkõige sanktsioonid kõigile allesjäänud teadaolevatele ja sanktsioonideta varilaevastiku tankeritele ja nende omanikele, samuti kindlustusmaakleritele ja -pakkujatele, kehtestades samal ajal sanktsioonid kõigile naftatankeritele, kes rikuvad rahvusvahelist laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsiooni, ning kehtestades ranged meetmed, millega keelatakse laevadel, olenemata nende lipuriigist, sõita ELi ja Ühendkuningriigi vetes või siseneda mis tahes ELi või Ühendkuningriigi sadamasse, kui nad ei järgi rahvusvahelisi eeskirju laevalt laevale punkerdamise kohta merel või on oma automaatse identifitseerimissüsteemi ebaseaduslikult välja lülitanud; nõuab tungivalt, et mõlemad pooled keelustaksid Venemaa nafta laevalt laevale punkerdamise oma vetes; ergutab edasist koostööd ja teabevahetust, et tuvastada ja jälgida kahtlasi laevu või käitumist, kehtestada ja säilitada ranged meresõiduohutuse ja -turvalisuse standardid ning jõustada meresõiduõigust;

254. kutsub ELi ja Ühendkuningriiki üles tagama, et Venemaa tõkestatud

---

53 Nõukogu 27. mai 2025. aasta määrus (EL) 2025/1106, millega luuakse rahastamisvahend „Euroopa julgeolekumeetmed (SAFE) Euroopa kaitsetööstuse tugevdamiseks“ (ELT L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

riigivara saaks konfiskeerimise või muude vajalike õiguslike vahendite abil kasutada Ukraina kaitse, ülesehitamise ja kahjude hüvitamise toetamiseks;

255. rõhutab, et Euroopa riigid peavad ühiselt kiiresti tugevdama oma suutlikkust, et tagada enda julgeolek ja kaitse; rõhutab julgeoleku- ja kaitsepartnerluse eesmärki tugevdada Euroopa panust NATOsse, tunnustades Ühendkuningriigi rolli NATO olulise liitlasena; võtab teadmiseks Ühendkuningriigi peaministri Keir Starmeri võetud kohustuse suurendada 2027. aasta aprilliks kaitsekulutusi 2,5 %ni SKPst; julgustab liikmesriike uurima ELi ja Ühendkuningriigi ühiseid jõupingutusi, et toetada kaitse-, julgeoleku- ja vastupanuvõimepanga loomist, mis toimiks mitmepoolse laenuasutusena, mille eesmärk on pakkuda madala intressiga pikaajalisi laene, mis võivad toetada riikliku julgeoleku peamisi prioriteete, nagu varude täiendamine, kaitsevaldkonna ajakohastamine, ülesehituspüüdlused Ukrainas ja praegu vaenulikele kolmandatele riikidele kuuluva elutähtsa taristu tagasiostmine;

256. kutsub komisjoni üles kiiresti uurima kõiki võimalusi vastastikku kasulikuks tõhustatud koostööks, mis on loodud vahendiga Euroopa julgeolekumeetmete rahastamisvahendiga (SAFE); kutsub komisjoni üles andma Euroopa Parlamendile võimalikult kiiresti täielikku teavet Ühendkuningriigi makstava rahalise toetuse tingimuste ja üksikasjade kohta; nõuab Euroopa Parlamendi kaasamist lepingu vastuvõtmisesse kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 6 punktiga a;

257. on seisukohal, et Ühendkuningriigi juhtiv roll ühendekspeditsioonivägedes on Euroopa julgeoleku tuleviku jaoks hädavajalik, ning julgustab sellega seoses jätkama poliitilist, finants-, operatiiv- ja logistilist koostööd liikmesriikide ja Ühendkuningriigi relvajõudude vahel;

258. rõhutab, et Ühendkuningriik on Euroopa juhtiv kaitsevaldkonnas tegutseja, kellel on eristuvad eksperditeadmised ja arenenud strateegiline võimekus; tunnustab kaitsesektori tööstusbaasi tugevust, eelkõige valdkondades, mis on ELi valmisoleku tegevuskavas aastani 2030 ja kaitsetööstuse strateegias määratletud oluliste võimelünkadena, sealhulgas integreeritud mitmekihiline õhu- ja raketikaitse, kõrgtehnoloogiline suurtükivägi, kaugmaarakettide süsteemid ja mehitamata süsteemid; tunnistab Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi ning Ühendkuningriigi kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi vahelisi tihedaid sidemeid, vastastikust täiendavust ja koostoimet ühiste julgeolekueesmärkide saavutamisel, töötades välja uusi koostöölepinguid sellistes valdkondades nagu ballistiliste ja hüperhelikiirusega rakettide tõrje, kosmosepõhised sidesüsteemid ja varajase hoiatamise võrgustikud; kutsub ELi, selle liikmesriike ja Ühendkuningriiki üles tegema lisajõupingutusi, et süvendada

koostööd nende tööstussektorite vahel ja tugevdada ühise Euroopa kaitsetööstuse baasi geograafilist sidusust, mis hõlmab ka Ukrainat, sealhulgas innovatsiooni ning ühise teadus- ja arendustegevuse valdkonnas; väljendab heameelt liikmesriikide, Ühendkuningriigi ja nende kaitsetööstuse jõupingutuste üle investeerida Ukraina kaitsetööstusesse ja teha sellega koostööd ning kutsub neid üles selliseid jõupingutusi intensiivistama, eelkõige ühisettevõtete loomise ja tootmisvõimsuse suurendamise kaudu nii Ukrainas kui ka liikmesriikides; toonitab, et ELi kaitsesektori tööstusbaasi tugevus võib samuti aidata suurendada Ühendkuningriigi julgeolekut;

259. nõuab tungivalt, et EL ja Ühendkuningriik töötaksid selle nimel, et kaasata Ühendkuningriik asjakohaselt sobivatesse ELi kaitsealgatustesse, nagu Euroopa Kaitsefond, Euroopa kaitsetööstuse programm (EDIP), instrument Euroopa kaitsetööstuse tugevdamiseks ühishangete kaudu (EDIRPA) ja alalise struktureeritud koostöö (PESCO) projektid ning tulevased ELi kaitseprogrammid; väljendab heameelt julgeoleku- ja kaitsepartnerluse teate üle, et uuritakse võimalust sõlmida halduskokkulepe Euroopa Kaitseagentuuri (EDA) ja Ühendkuningriigi vahel; kutsub Euroopa Kaitseagentuuri ja Ühendkuningriiki üles sellist kokkulepet kiiremas korras edasi arendama, et edendada praktilist koostööd;

260. rõhutab seoseid Ühendkuningriigi ja liikmesriikide kaitsetööstuste, sealhulgas kriitilise tähtsusega ühisettevõtete vahel; tunnistab, et droonikoalitsioon – Ühendkuningriigi ja Läti ühiselt juhitud algatus, mis hõlmab 17 liikmesriiki – on positiivne näide koostööst oluliste täiustatud võimete arendamisel; peab kahetsusväärseks, et ELi ja Ühendkuningriigi julgeoleku- ja kaitsepartnerluses ei käsitleta piisavalt kahe tööstusbaasi sünergia ja vastastikuse täiendavuse maksimeerimise küsimust; kutsub mõlemat poolt üles kiiresti süvendama kaitsetööstusalast koostööd, eelkõige sellistes olulistes võimetes nagu strateegilised võimaldid, kaitsetööstuse koostöö tegevuskava kaudu;

261. tuletab meelde, et nii EL kui ka Ühendkuningriik peavad toime tulema suurte hübriidohtude ja pahatahtlike osalejate, eelkõige – kuid mitte ainult – Venemaa sekkumisega; väljendab heameelt asjaolu üle, et ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel tunnistati olulisteks koostöövaldkondadeks koostöö hübriidohtude, sealhulgas välisriigist lähtuva infoga manipuleerimise ja sekkumise vastu võitlemisel ning küberturvalisus; tunnustab ELi ja Ühendkuningriigi vahel kaubandus- ja koostöölepingu raames peetud küberdialoogi; julgustab nii Ühendkuningriiki kui ka ELi süvendama olemasolevat kasulikku koostööd ja teabevahetust ühtlustatud määratluste ja ohtude avastamise, hübriidkampaaniate varajase tuvastamise ja vastumeetmete koordineerimise, küberohtude vastase heidutusstrateegia ühtsema lähenemise, kübervastupanuvõime ja kübersuutlikkuse suurendamise ning heade tavade vahetamise valdkonnas, et tagada meie demokraatlike ühiskondade, sealhulgas

ELi kandidaatriikide julgeolek ja vastupanuvõime;

262. väljendab heameelt kohustuse üle tugevdada koostööd olukorrateadlikkusealase teabe, sealhulgas salastatud teabe vahetamisel; kordab, kui tähtis on ELi ja Ühendkuningriigi vaheline koordineerimine ja koostöö sõjalise väljaõppe, teabe ja luureandmete jagamise ning terrorismivastaste operatsioonide valdkonnas, mis on Euroopa julgeoleku jaoks hädavajalikud; peab siiski kahetsusväärseks, et julgeoleku- ja kaitsepartnerluses ei mainita luureandmete vahetamist; väljendab heameelt ühise kohustuse üle tugevdada sõjaväelist liikuvust, sealhulgas TEN-T võrgu lõpuleviimise ja kahesuguse kasutusega taristu ajakohastamise kaudu; rõhutab vajadust seada prioriteediks digiteerimine piiripunktides ja transporditaristus, et kiirendada haldusmenetlusi ning tegeleda regulatiivsete erinevuste ja taristu puudustega, mis on jätkuvalt märkimisväärsed takistused vägede ja varustuse kiirele liikumisele; tuletab meelde, et ELi ja Ühendkuningriigi vahelist tõhustatud koostööd sõjaväelise liikuvuse valdkonnas tuleks rakendada ka NATO raamistikus, parandades regulatiivseid aspekte, korraldades liikmesriikide ja Ühendkuningriigi ühisõppusi ning vahetades teavet taristunõuete kohta;

263. väljendab heameelt meresõidu turvalisuse kui julgeoleku- ja kaitsepartnerluse olulise küsimuse põhjalikuma koordineerimise üle, arvestades tungivat vajadust tugevdada elutähtsa taristu, sealhulgas energia- ja sidetaristu turvalisust ning tagada meresõiduvabadus; rõhutab julgeoleku- ja kaitsepartnerluse strateegilist tähtsust meretranspordisektori jaoks, eelkõige elutähtsa transporditaristu vastupanuvõime suurendamisel, hübriidohtude vastu võitlemisel ja küberturvalisuse tugevdamisel, sealhulgas autonoomsete merepinnal liikuvate laevade vallas; nõuab laevade ja sadamarajatiste kaitse tihedat koordineerimist rahvusvahelise laevade ja sadamarajatiste turvalisuse koodeksi järjepideva ja ühtlustatud rakendamise kaudu; rõhutab vajadust pidevalt koordineerida Venemaa varilaevastikule reageerimist, rõhutades, et teabevahetus peaks olema toimiv ja ajakohane, et nii liikmesriigid kui ka Ühendkuningriik saaksid õigel ajal reageerida;

264. väljendab heameelt mõlema poole võetud kohustuse üle tõhustada koostööd sellistes olulistes valdkondades nagu meresõidu turvalisus Punasel merel, püsiv ja õiglane rahu Lähis-Idas, olukorra stabiliseerimine Sahelis, Sudaanis ja Kongo Demokraatlikus Vabariigis ning Lääne-Balkanil, samuti koostöö Arktikas; väljendab heameelt ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel võetud kohustuse üle süvendada nendes valdkondades koostööd struktureerituma dialoogi ja ühismeetmete, sealhulgas kohapealse koostöö ja koordineerimise kaudu; julgustab seetõttu ELi ja Ühendkuningriiki kasutama täielikult ära strateegilise kaitsepartnerluse strateegilisi konsultatsioone Venemaa ja Ukraina, India ja Vaikse ookeani piirkonna, Lääne-Balkani riikide ja hübriidohtude teemal;

265. nõuab, et EL ja Ühendkuningriik tugevdaksid rahvusvahelist rahu ja stabiilsust, sealhulgas töötades välja ühisstrateegiad ÜRO rahuvalvealaste jõupingutuste ja kriisiohjamise tugevdamiseks; nõuab, et mõlemad pooled edendaksid rahu- ja dialoogikultuuri kui konfliktide ennetamise, ohjamise ja lahendamise vahendit ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse toetamise vahendit; toetab praeguse koostöö jätkamist nendes valdkondades; nõuab rahuvalveoperatsioonides süstemaatilist eelistatud koostööd; peab kahetsusväärseks, et Ühendkuningriigi osalemine ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonidel, nagu ELi operatsioonid Althea ja Atalanta, lõppes Brexiti tõttu, ning kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat, liikmesriike ja Ühendkuningriigi ametiasutusi üles võtma meetmeid, et taastada Ühendkuningriigi osalemine julgeoleku- ja kaitsepartnerluse praktilise rakendamise vahendina; nõuab tõhustatud koostööd ELi ja Ühendkuningriigi vahel küsimustes, mis on seotud demokraatliku arengu, reformiprotsesside ja demokraatlike parlamentaarsete tavadega kolmandates riikides, sealhulgas valimiste vaatlemine; väljendab heameelt ühise tahte üle tugevdada konsulaarkoostööd, et parandada konsulaarkriisidele reageerimist;

266. rõhutab reeglitel põhineva korra tähtsust, sealhulgas rahvusvahelise õiguse, samuti ÜRO põhikirja, rahvusvahelise humanitaarõiguse ja rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ning mitmepoolsuse täielikku austamist ja järgimist; väljendab heameelt selle üle, et seda ühist kohustust kinnitati ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel, ning nõuab jätkuvaid ühiseid jõupingutusi selle korra säilitamiseks ja tugevdamiseks kasvava ülemaailmse ebastabiilsuse tingimustes; nõuab suuremat toetust, et tagada rahvusvaheliste ja piirkondlike, eelkõige hiljutistest geopoliitilistest muutustest mõjutatud foorumite ja institutsioonide, näiteks Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kui rahvusvahelise kohtusüsteemi nurgakivi, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni ja ÜRO Inimõiguste Nõukogu sujuv toimimine;

267. väljendab heameelt ELi ja Ühendkuningriigi hiljutise ühisseisukohas sätestatud kohustuse üle alustada korrapärast dialoogi arengukoostöö teemal ning tugevdada koostööd rahvusvahelise katastroofidele reageerimise ja humanitaarabi valdkonnas;

268. tunnustab Ühendkuningriigi jätkuvat toetust Euroopa-Atlandi integratsioonile ning kuue Lääne-Balkani riigi stabiilsusele ja heaolule, sealhulgas Ühendkuningriigi osalemist Berliini protsessis; nõuab ELi ja Ühendkuningriigi edasist koostööd ühiste poliitika- ja julgeolekueesmärkide saavutamiseks laiemas Ida-Euroopa naabruses, sealhulgas Musta mere piirkonnas ja Lääne-Balkanil, tuginedes ühisele olukorrateadlikkusele, eelkõige ELi kandidaatriikide territoriaalse terviklikkuse, suveräänsuse, stabiilsuse ja demokraatliku vastupanuvõime toetamisel; soovitab

teha kokkuvõte 25 aasta jooksul Lääne-Balkani riikides saadud õppetundidest, keskendudes taas käegakatsutavate edusammude ja muutusi toovate reformide tagamisele, mis kiirendab riikide edasiliikumist ELi liikmesuse poole ja aitab kaasa Euroopa turvalisema tuleviku tagamisele; tunnustab ELi ja Ühendkuningriigi ühist rolli Daytoni rahulepingu ja selle lisade järgimise tagamisel;

269. nõuab, et EL ja Ühendkuningriik teeksid koostööd püsiva rahu saavutamiseks Lähis-Idas, sealhulgas toetades poliitilist üleminekut ja kõigi vähemuste kaitset Süürias ning võideldes kõigi Süürias rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumise eest vastutavate poolte karistamatuse vastu; väljendab heameelt ELi ja Ühendkuningriigi pikaajalise koostöö ja võetud kohustuste üle teha tööd relvarahu saavutamiseks Gazas ning nõuab tungivalt kõigi allesjäänud pantvangide vabastamist, samuti pühendumist kahe riigi kooseksisteerimisel põhinevale lahendusele, mille puhul kaks suveräänset demokraatlikku riiki elavad kõrvuti rahus ja tagatud julgeolekus ning austades täielikult rahvusvahelist õigust;

270. nõuab tungivalt, et EL ja Ühendkuningriik rakendaksid kiiresti julgeoleku- ja kaitsepartnerlust ning arendaksid seda edasi, kasutades täielikult ära selle potentsiaali konkreetsete kohustuste ja meetmete kaudu, et saavutada selle täielik ulatus ja eelised, sealhulgas ELi ja Ühendkuningriigi partnerlusnõukogu ning ELi ja Ühendkuningriigi välispoliitilise dialoogi institutsioonidevahelise raamistiku kaudu; märgib, et partnerluse eelarve- ja regulatiivsete tingimuste üle tuleb veel läbi rääkida, võttes arvesse, kui tähtis on ELi otsustusprotsessi sõltumatus;

o
o o

271. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Ühendkuningriigi valitsusele ja parlamendile.